

Szentesi Koszta József Általános Iskola

Pedagógiai program

2024.

Tartalom

NEVELÉSI PROGRAM	5
I. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	5
I.1. Pedagógiai alapelvek.....	6
I.2. Főbb pedagógiai, nevelési célok, feladatok	7
I.3. A tanításban, nevelésben alkalmazott speciális eszközök, eljárások	10
I.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	19
I.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	24
A pedagógusok intézményi feladatai.....	27
Nemzeti Alaptanterv szerinti kompetenciaterületek helyi megvalósítása.....	29
I.6. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai	33
I.7. A Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység rendje....	38
I.8. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok meghatározása.....	46
I.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködési formái.....	49
II. HELYI TANTERV	55
II.2. A tankönyvek és más taneszközök elvei	59
II.3. Az iskola magasabb fejlesztési szintre (1-4. évfolyam) és magasabb évfolyamára (5-8. évfolyam) lépés feltételei	61
II.4. A legfontosabb képességfejlettségi szintek meghatározása.....	80
II.5. Az iskolában folyó nevelő - oktató munka mérési rendszere	81
II.6. A házi feladat – mint az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	84
II.7. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	86
III. INTEGRÁCIÓS ÉS KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁJÁT MEGHATÁROZÓ CÉLOK, TEVÉKENYSÉGEK ÉS ELVÁRÁSOK.....	89
III.1. Törvényességi megfelelés	89
III.2. Az iskolába való bekerülés előkészítése.....	90
III.3. Együttműködés	91

A Szentesi Koszta József Általános Iskola
Pedagógiai program

III.4. A nevelőtestület együttműködése.....	92
III.5. A pedagógiai munka kiemelt területei.....	92
IV. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM.....	98
IV.1. Környezeti nevelési program	98
V. Egészségnevelési nevelési program.....	155
V. 1. Egészségügyi jogszabályok	155
V.2. Helyzetkép.....	156
V.3. Erőforrások	157
VI. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK.....	175
ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV	175
VI.1. Célja	175
VI.2. Kiemelt feladatok	176
VI.3. Megvalósítandó feladatok	176
VI.4. Tevékenységformák	176
VI.5. Tanórán kívüli foglalkozások.....	177
VI.6. Mellékletek.....	178
Közlekedésre nevelésre vonatkozó feladataink.....	186
A pedagógiai program érvényessége.....	193

„Meg kell tanulnunk a gyermek szemével látni és fülével hallani, meg kell tanulnunk a gyerek élményvilágának a szintjén beszélni. Meg kell tanulnunk mindenekelőtt azt, hogy ráálljunk a gyermek érzelmi hullámhosszára, megéljük emocionális történéseit, elfogadjuk vágyait, tiszteljük fantáziáját s mindezzel elősegítsük a szabad kommunikációt, a nyitott személyiség kibontakozását.

Ennek feltétele pedig nem kevesebb, mint a gyermekbe vetett bizalom, az iránta érzett felelősség, amelyből nyílt és derűs légkörben, ésszerű szabályok között, a gyermek felelőssége is kicsírázik”

(Mérei Ferenc)

NEVELÉSI PROGRAM

Érvényes a 2021/2022-es tanévtől, a **2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről, a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet alapján kiegészítve, illetve átdolgozva az aktuális Nemzeti Alaptantervnek megfelelően.**

Bevezetés

Intézményünk 2007. július 1-je óta iskolatársulásban látja el a derekegyházi tanulók oktatásátnevelését a következő telephelyeken:

Székhely: Szentesi Koszta József Általános Iskola

6600 Szentés, Köztársaság u. 6. 6600

1-8 évfolyamig, integrálva az 5-8. évfolyamos derekegyházi tanulókat

Tagintézmény: Szentesi Koszta József Általános Iskola Derekegyházi Tagintézménye

6621 Derekegyház, Rákóczi u. 16. 6621

1-4. évfolyamon 1-4. összevont osztályokban tanítva az alsós derekegyházi gyerekeket. Az iskola létszámától függően alakul, hogy hány összevont osztály van.

I. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

I.1. Pedagógiai alapelvek

Az iskola felelőssége:

A köznevelési törvényben megfogalmazottak szerint, valamint pedagógusi hitvallásunknak megfelelően legfontosabb feladatunk a ránk bízott tanulók testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésének elősegítése, a tanulói közösség kialakítása és fejlesztése.

Ezen belül:

- A gyermeki személyiség fejlődésének tudatos alakítása, a kulcskompetenciák kibontakoztatása, kiemelten a hátrányos helyzetű és a tanulási problémákkal küzdő (SNI, BTMN) gyermekek egyéni különbségekre alapozott nevelését, segítségét.
- A tanulóközösség kialakítása -barátságok, osztályi, iskolai, nemzetközi kapcsolatok kibontakoztatása, ápolása.
- Felkészítés a családi életre, családtervezésre.

Az iskolai nevelő-oktató munka során a szülők közösségének együttműködésére támaszkodunk, megkeresve a kapcsolattartás és együttműködés minden lehetséges formáját.

Az iskola világnézeti elkötelezettsége:

Tiszteletben tartjuk a gyermek és a szülő gondolat-, lelkiismeret- és vallásszabadsághoz való jogát, ezért az ismeretek, a vallási és világnézeti információk tárgyilagos és többoldalú közvetítését vállaljuk. A hit- és erkölcsstan tantárgy keretében egyházak hittanoktatói tartanak a tantárgyat választó tanulóknak órát.

Hátrányos megkülönböztetés nem érheti a gyermeket vallási, etnikai, vagyoni, családi, egészségügyi és egyéb okból sem.

Az iskolai oktatás - nevelés magyar anyanyelven folyik.

I.2. Főbb pedagógiai, nevelési célok, feladatok

Az intézményi cél:

A köznevelési rendszerben iskolánk általános iskolai feladatokat lát el, ezért elsődleges célja a tankötelezettség teljesítését szolgáló nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó nevelés-oktatás.

- Az eltérő környezeti háttérrel és tanulási adottsággal rendelkező tanulók (HHH, HH, SNI, BTMN) megsegítéséhez igazodó képesség-kibontakoztató nevelés az IPR –nek megfelelően.
- Szakmai alapidokumentumunkban lefektetett alaptevékenységünk még: felnőttoktatás – más, sajátos munkarend szerint a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása integrációs felkészítés képességkibontakoztató felkészítés nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások szervezése egyéb köznevelési foglalkozás.

Az intézmény feladata:

A pedagógiai munka követelményrendszerén belül a tanulók rendszeres nevelése - oktatása, az általános műveltség megalapozása.

Az általános iskolában elsajátított ismeretek azok, amelyek megalapozzák az eredményes tovább haladást. Ezért feladatunk a tanulók egyéni érdeklődésének, képességének, tehetségének megfelelő felkészítés-fejlesztés, a személyiség kibontakoztatásával reális lehetőség nyújtása az iskolai tanulmányok folytatásához.

Segítenünk kell a családi, szociális, települési, etnikai hovatartozás miatti hátrányokból és az egyéni képességekből eredő elmaradások leküzdését. Az érintett tanulók számára az IPR program elvei szerinti differenciálás az adott tudásszinthez viszonyított továbblépés lehetősége kell, hogy legyen az iskolai élet bármely területén. Fontos, hogy az adott gyermek komplex személyiségkultúrájának fejlődését eredményezze.

A két társintézmény közötti együttműködés következtében azonos esélyegyenlőség, feltételrendszer megteremtése a cél valamennyi tanuló számára.

A felzárkóztató foglalkozások óraszervezésével, fejlesztő- és gyógypedagógus alkalmazásával, szakértői véleményekkel megalapozva segítjük a nehezebben tanulókat, a sajátos nevelési igényű gyermekek tovább haladását.

Fontos számunkra a tehetséggondozás és a tanulók egyénre szabott fejlesztése. Célunk elérésének eszköze elsősorban a már jól bevált képesség szerinti differenciálás 5-8. évfolyamokon; a kompetencia alapú, kooperatív oktatási módszerek, valamint a nívócsoportos óraszervezés eredményein át a széles körű versenyhelyzet megteremtéséig, nagyszámú szakkör és sportkör működtetéséig. Ezt szolgálja a kiemelt fontosságú informatikaoktatásunk, és művészeti nevelésünk is.

Az óvoda-iskola, az alsó és felső oktatási szint, az intézményváltás átmenetének segítése az előítéletmentes megfigyelés, megsegítés, a közösségi beépülésbe való segítségnyújtás, a személyre szóló és differenciált tanulást segítő módszerek alkalmazásával.

A lexikális tudás helyett/mellett előtérbe helyezzük a logikus gondolkodásra építő tanítást, a lényegmegragadó és kritikai, összefüggések feltárására építő képességfejlesztést, mely gyakorlottá teszi tanulóinkat a megszerzett tudás új helyzetekben való kreatív hasznosítására. Ezt az egyéni és csoportmunkák előtérbe helyezésével, a differenciált oktatásszervezéssel kívánjuk elérni maximálisan felhasználva ehhez lehetőségeinket, legkorszerűbb eszközeinket.

A szocializációs fejlettség, a közösségi alapvető erkölcsi és viselkedési normák kialakítása, fejlesztése, mint nevelés fontos feladatunk, ezzel is felkészítve tanulóinkat a társadalomba való beilleszkedésre. Segítünk abban, hogy diákjaink harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában is boldogulni tudó emberekké váljanak.

Feladatunk az önismeret fejlesztése, a pozitív énkép kialakítása és a szabad személyiség kibontakoztatására való törekvés. Fontosnak tartjuk, hogy a tanulás, mint alapvető iskolai kötelesség olyan légkörben történjen, ahol a tanár és tanítvány egyaránt jól érzi magát.

A társadalomban is föllépő, s immár az iskolába is begyűrűző sajátos gond a nevelatlenség, a deviancia, az elhanyagoltság, mely ellen közös erővel kell fellépünk a család - társadalom - iskola összefogásával. Lakótelepi helyzetünkből adódóan kiemelt feladat hárul e szempontból intézményünkre, ezért előtérbe kell, hogy kerüljenek e nevelési célkitűzések, feladatok. Fontosnak tartjuk tanulóink tanórai és egymás közötti magatartását érintő szociális és érzelmi képességének fejlesztését. Ezt minden munkatársunktól elvárt mintaértékű példamutatással, valamint következetes magatartásváltoztatási módszerekkel kívánjuk elérni.

A tanulók nyelvi készségeinek, kommunikációs képességeinek kialakítása során -anyanyelvi szinten fontos célunk az olvasási készségek, a helyesírás fejlesztése, -idegen-nyelvi területen a kognitív képességek előtérbe helyezése.

Kiemelt terület legyen iskolánkban a mozgáskultúra fejlesztése; rendszeres táncoktatás, úszásoktatás, mindennapos testnevelés lehetőségei, sportkörök, a versenyeztetés keretein belül.

Könyvtárunk továbbra is legyen a kultúra központja, ahová a gyerekek szívesen járnak.

A közösségépítés hassa át továbbra is az iskolai színtér minden területét, hogy az együtt és egymásért munkálkodás a „jó kosztásnak lenni” életérzésen túl a gyermeki személyiség formálását is szolgálja. Ezt hagyományainkért folyó - kisebb nagyobb csoportokban végzett-közös munkáinkon át ünnepeink kiemelkedő színvonalával, nevelési módszereinkkel, eredményeink elismerésével kívánjuk kialakítani.

A környezet-és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyezések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak környezet-és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

Továbbra is legyen fontos minden pedagógusunk számára a pályázatok írása, hogy a szakmai fejlődés anyagi feltételeit ily módon is kibővíthessük.

Mindezeket jól felkészült, szakmailag igényes, megújulásra képes, a minőség iránt elkötelezett, segítőkész munkatársakkal és a velük együttműködő szülőkkel, közvetlen partnereinkkel valósítjuk meg.

1.3. A tanításban, nevelésben alkalmazott speciális eszközök, eljárások

A tanítás szerkezete:

Iskolánknak 8 évfolyama van, minden évfolyamon maximum 3 osztály működik.

Az alapfokú nevelés - oktatás két szakaszra tagolódik: alsó és felső tagozat

Az 1-4. évfolyamot érintő alsó tagozat:

Feladata:

Az alapismeretek elsajátítása; a differenciáláson alapuló, speciálisan megválasztott módszereken keresztül, a képességfejlesztésben kiteljesedő, az életkornak megfelelő tananyag és neveltségi követelményekkel. Elsődleges célja a készségszinten kialakuló alapismeretek fejlesztése.

Az idegen nyelv konkrét tanítását csak 4. osztálytól kezdjük tanórákba építve, de az alsóbb osztályokban is lehetőség nyílik a játékos nyelvhez szoktatásra. A tanítók egy része már rendelkezik olyan idegen nyelvi tudással, melyekkel az adott szinten játékokat, mondókákat a

hétköznapi életben használatos szavakat spontán ismertetik meg a gyerekekkel (színek, számok, állatok nevei, cselekvések, tárgyak stb.).

Az 5-8. évfolyamot érintő felső tagozat:

Az előző pedagógiai szakaszok eredményeire építve hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység.

A megmaradó osztályközösségekbe nívócsoportos oktatást szervezünk évfolyamonként magyar nyelv és irodalomból, matematikából - az évfolyami osztályszámok + 1 csoport – a tanulók csoportbontásával, amennyiben a tanulói létszám ehhez elegendő.

Csoportbontás elvei:

- A 4. évfolyam végén az alapkészségek megismerésével javaslat a tanulók továbbhaladásához / csoportba-sorolás céljából: nívó csoportos matematika vagy magyar nyelv és irodalom, illetve általános tantervű oktatás. Felső tagozaton biztosítjuk az átjárhatóságot a nívó csoportos oktatás és általános tantervű oktatás szerint tanuló csoportok tanulói számára – szülői kérés, szaktanári javaslat alapján.
- A jogszabályoknak való megfelelés
- A számítógépes szaktanterem és a technika terem befogadóképessége
- Egy tantárgyat (például digitális kultúra, technika és tervezés) egy tanító, tanár tanítson. A tanító személye különösen alsó tagozaton fontos.
- Lehetőség szerint figyelembe vesszük a csoportok kialakítása során a sajátos nevelési igényű, valamint BTMN-es tanulók arányát
- Felső tagozaton azon tantárgyakból csoportbontás biztosítása, melyekből országos digitális kompetenciaméréseken vesznek részt tanulóink. Indokolás: minden osztályban vannak SNI-s, BTMN-es tanulók, egyre több az autista tanulók száma is – kiemelt célunk az országos digitális kompetenciamérésen legalább országos eredményt éri el tanulóink. Iskolánk a Curie környezetvédelmi emlékversenyt regionális versenyeinek szervező iskolája, így különösen fontosnak tartjuk a természettudományos kompetencia fejlesztését, mely hatékonyabb csoportbontásban. Sok tanulóink tanul tovább

természettudományos képzést nyújtó középiskolában, így számukra is fontos az alapos ismeretátadás.

Az alapkompenciák fejlesztésére irányuló pedagógiai munka a helyi tantervünkben megfogalmazott célok, feladatok, elvárható eredmények tükrében kell, hogy megvalósuljon tantárgyi rendszerünk keretében, s az iskola egyéb, a nem tanítási órák területén történő foglalkozások során.

Az iskola arculatát meghatározó hagyomány nálunk a differenciált oktatásszervezés, melynek eredményei is leszűrhetők mind a tehetséggondozás, mind a hátrányok leküzdése, a felzárkóztatás területén. A középiskolák visszajelzései alapján gyermekeink megállják a helyüket a különböző iskolatípusokban.

A differenciált tanulásszervezés, egyéni fejlesztés terén különösen a következő szempontokra kell figyelemmel lennünk:

- Olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók *aktivitásának* optimális kibontakoztatása.
- Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- Az iskolai tanítás - tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportoktatásban, a tanulók páros, részben és teljesen egyéni) a tanulók tevékenységeit, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldásait, alkotóképességét kell előtérbe állítani.

- A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz optimálisan alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben.
- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.
- Sajátos tanulásszervezési megoldások alkalmazása nélkül nem valósíthatók meg a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelésének, oktatásának feladatai.

Esetükben a tervszerű, egyénre szabott, fejlettségi szintekre építő differenciálás kell, hogy domináljon.

- Számos tanulásszervezési megoldás segítheti az együttműködést, a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formák alkalmazását mind az iskolák közötti együttműködés, mind az iskolán kívüli és az iskolai munka terén.
- Az információs és kommunikációs technika, a számítógép felhasználása gazdag lehetőséget nyújt a tanulók adaptív oktatását középpontba állító tanulásszervezés számára.

Tanár-munkatárs-diák-szülő összefogással kihasználunk minden lehetséges fórumot, rendezvényt, hogy az iskolánkat magunkénak érezhessük.

- az iskola otthonossága, dekoráltsága, tisztasága,
- a házirendben megfogalmazott normarendszer,
- közös rendezvények, ünnepek,
- sikerek a tanulásban, sportban, alkotóművészetben,
- színes délutáni sport és kulturális programok,
- a könyvtár nyitottsága, társalgási lehetőségek.

Témanapok, sajátos pedagógiai módszerek

Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek közé tartozik, hogy intézményünkben (mind a székhelyintézményben, mind a tagintézményben) megszervezzük a tanév rendjében megfogalmazott témanapokat, azokra készülünk diákjainkkal.

Ilyen napok

- Magyar Diáksport Napja
- a pénzügyi és vállalkozói témahét
- Digitális Témahét
- Fenntarthatósági Témahét

A fenntarthatósági témahét szervezésében iskolánk természettudományos tárgyakat tanító tanárai játszanak kiemelkedő szerepet.

A digitális témahét szervezésében a digitális kultúra tantárgyat tanító kollégák jeleskednek, működtetve az iskolai tudásmegosztást. Diákjaink számára szerveznek ebben a témakörben versenyeket, animációs versenyt.

A tanulók kreativitására, valamint az iskola névadójára tekintettel szervezzük meg minden évben a Koszta festőversenyt.

A zene világnapja alkalmából közös éneklést szervezünk az iskola diáksága számára.

A mindennapos testnevelés lebonyolításában, a tanulók egészségtudatosabb életvitelének kialakítása érdekében az Aktív Iskola Program keretében szervezünk programokat. Ennek felelősei a testnevelés szakos kollégák, valamint a lebonyolításban szerepet vállalnak az alsós tanítók is.

A pénzügyi ismeretek átadásának fontosságára felhívjuk a tanulók figyelmét különös tekintettel állampolgári ismeretek órák keretében, valamint külsős előadókat is meghívunk lehetőség szerint. Használjuk a Kello által küldött segédanyagokat.

A Határtalanul pályázat kapcsán Határtalanul témnapot szervezünk, ahol a hetedik évfolyamos diákok beszámolhatnak élményeikről.

Iskolánkban adott a napköziotthonos ellátás. Itt nem csak a gyerekek felügyeletére, a házi feladatok elkészítésére fordítunk időt, hanem ez ad legnagyobb teret a közösségi élet kiteljesedésére, a barátságok, gyermek-gyermek közötti kapcsolatok kialakítására. Az 1-4.

évfolyamokra jellemző tantárgycsoportos oktatás következtében a kisebbeknél a napközis pedagógus azonos a tanítóval, ezért leginkább itt nyílik lehetőség az egyéni fejlesztésekre, felzárkóztatásokra. A nagyobbak közül zömmel a hátrányos helyzetűek, a tanulási nehézségekkel küzdők igénylik a napközit, itt elengedhetetlen a segítségnyújtás a másnapi tanórákra való készüléshen, a beszélgetések, a nevelési módszerek sajátos és egyénre szabott alkalmazása. Sok szabadidős programot, foglalkozást is kínálnak nevelőink a délután maradónak.

Egyéb foglalkozásokon is részt vehetnek tanulóink. Ezek a következők: a tanórákon kívüli egyéni vagy csoportos, pedagógiai tartalmú foglalkozás, amely a tanulók fejlődését szolgálja – ilyenek például a versenyfelkészítők, a tehetséggondozó foglalkozások, a kompetenciafejlesztő foglalkozások, a korrepetálások többek között. Ezekre a foglalkozásokra a pedagógusok szervezik a tanulókat. Ha a tanév elején jelentkezik a tanuló, arra a tanév során járnia kell. A korrepetálásokat azok számára szervezzük, akik számára az adott tantárgy tanulása problémát jelent, illetve további készségfejlesztő gyakorlásra van szükségük az adott tantárgyból. A szervezés során figyelembe vesszük az adott pedagógus kapacitását, tantárgyfelosztását; a diákok és a szülők részéről érkező igényeket is.

1.3.2. Nemzeti Alaptanterv szerinti kulcskompetenciák

Az iskola pedagógusai kiemelten fontosnak tartják a Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciák fejlesztését.

Az alábbi kulcskompetenciák minden tantárgy területén megjelennek:

- A, A tanulás kompetenciái
- B, A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- C, A digitális kompetenciák
- D, A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- E, A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- F, A kreativitás, kreatív alkotás, önkifejezés és a kulturális tudatosság kompetenciái
- G, Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A, A tanulás kompetenciái

Cél a gondolkodásra tanítás – a tanulók kíváncsiságának és alkotókedvének megtartásával.

Őrizzék meg kíváncsiságukat, nyitottságukat, s váljanak olvasó emberekké. Olyan olvasó emberekké, akik az általános iskola végére már a művek elsődleges jelentése mögé látnak, azaz többféle olvasási és értelmezési stratégiával rendelkeznek, az általuk olvasott szövegeket képesek mérlegelve végiggondolni.

Legyenek tudatában annak, milyen tanulási stílusba tartoznak.

Idegen nyelvből: A diák aktív, önálló nyelvtanulóvá nevelése egyik feltétele az egész életen át tartó tanulás megalapozásának. Fejlesztéséhez szükség van a tanulási stratégiák elsajátítására, az önálló tanulás módszereinek megismerésére, valamint az önértékelés és a társértékelés alkalmainak megteremtésére. Fontosak a kooperatív módszerek, valamint a projektmunkák, amelyek fejlesztik a probléma- és folyamatközpontú gondolkodást.

Az egyéni tanulási különbségek kiegyenlítése miatt pedig szakmai szempontból javasolt, hogy az iskolai oktatásban a nyelvtanulás továbbra is csoportbontásban történhessen.

A tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségek felismerésével és kihasználásával is készül az egész életen át tartó tanulásra. Az önálló nyelvtanulásra való felkészülés a tanulási folyamat aktív résztvevőivé teszi.

B, A kommunikációs kompetencia fejlesztése

Anyanyelvi kommunikációs kompetencia fejlesztése minden magyar nyelven tartott tanórán zajlik.

Cél, hogy a diákok különböző kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban is helyesen, szabatosan ki tudják fejezni önmagukat. Az anyanyelvi ismeretek mindenekelőtt a nyelvhasználat tudatosítását és fejlesztését szolgálják, ide értve a tudatos szövegértési stratégiák kialakítását és a kommunikációs helyzethez illő megnyilatkozást, a toleráns nyelvhasználatot.

Az idegen nyelvi kompetencia fejlesztésének fő területe az idegen nyelv oktatás.

Az 5. évfolyamtól az idegen nyelvi kommunikációra történő felkészülés áll a középpontban, ezt tanórán kívüli feladatokkal, tevékenységekkel és az ezekben történő részvételre való biztatással kell segíteni. Fontos cél, hogy a nyelvet kommunikációs céljainak és igényeinek megfelelően valódi szituációkban tudja használni. Tevékenységközpontú idegen nyelv oktatás a tanulók számára életkorukkal, érdeklődésükkel összhangban lévő helyzeteket teremt. Fontos szempont, hogy azért tanulják az idegen nyelvet, hogy azt később személyes és választott szakmájukkal

összefüggő helyzetekben alkalmazni tudják. Nyelvtudását személyes és online nyelvi érintkezésben kapcsolatépítésre használja fel.

C, A digitális kompetenciák

A mai világban fontos a digitális kompetenciák fejlesztése, tudatos használata, az erre való tudatos törekvés. A tanuló a digitális világban él és annak eszközeit használja mindennapjaihoz, ezért az oktatás hatékonyságát növeli, ha a pedagógus épít a tanuló ilyen irányú jártasságára. A tanuló kezében lévő mindennapos digitális eszközök alkalmasak arra is, hogy használójuk számára a zenei kommunikáció eszközei legyenek.

A nyelvórai és otthon elvégzendő tevékenységeken keresztül a tanuló váljon képessé arra, hogy digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megértse az ismert témához kapcsolódó írott vagy hallott szövegeket.

D, A matematikai, gondolkodási kompetenciák

Ezen kompetenciák fejlesztése is sokoldalúan megfigyelhető a tantárgyak esetében.

A matematika tantárgy tanulása során a tanuló gondolkodásának fejlesztése elsősorban konkrét problémák megoldásán keresztül történik. A tanuló előzetes tudása és tapasztalata alapján azonosítja a problémákat, majd ismert matematikai fogalmakra támaszkodva stratégiát dolgoz ki ezek megoldására. Elfogadja, hogy a megoldás több különböző úton is elképzelhető.

Az idegen nyelv tanulása során a tanulónak több szempontból fejlődik a gondolkodása, mely során egyre több nyelvi elemet képes felismerni, felidézni, az egymásra épülő elemeket logikusan elrendezni és alkalmazni. A feldolgozott témák hatására mérlegelő gondolkodása és problémamegoldó készsége, a nyelvek közötti kódváltást lehetővé tevő kognitív képességei is fejlődnek.

E, A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Az iskola fontosnak tartja a tanulók személyes és társas kompetenciáinak fejlesztését.

A tantárgya tanítása nemcsak műveltségátadást, kompetenciafejlesztést jelent, hanem érzelmi nevelést is. A diákok személyes boldogulásának, együttműködési képességeinek, társadalmi beilleszkedésének, kulturált viselkedésének érzelmi fejlődésük az alapja, mely meghatározza boldogulásukat a személyes és társas kapcsolataikban is,

Idegen nyelvből a tanulók megértik az adott idegen nyelvet használó embereket és kultúrákat, és erre építve nyitottabbá, érdeklődőbbé és tájékozottabbá válnak. Ez hozzájárul a személyes és társas kompetenciáinak fejlődéséhez, amely mind a magánéletükben, mind az iskolában segíti őket nyelvtanulási és egyéb céljaik elérésében.

A társas kompetenciák fejlődéséhez hozzájárulnak az órákon gyakran párban vagy csoportban végzett feladatok, valamint egyéb, kooperáción alapuló tanulási tevékenységek is, melyek során fejlődik együttműködési készsége, kitartása, cél- és feladattudata.

A személyes és társas kompetenciák fejlesztésének egyik fontos tere az osztályfőnöki óra, az osztályfőnöki tevékenység, a színházlátogatások, az esetlegesen szervezett közös programok.

F, A kreativitás, kreatív alkotás, önkifejezés és a kulturális tudatosság kompetenciái

A vizuális kultúra, az ének-zene, a technika és tervezés tantárgyak konkrétan a tanulók kreativitását fejlesztik. A kreatív alkotás, a magyar nyelv és irodalom tantárgyi órák is bőven adnak lehetőséget az önkifejezésre. A kulturális tudatosság a hon- és népismeret, az állampolgári ismeretek tantárgy tananyagában is megjelennek.

Az olvasónaplók készítése is igénybe veszi a tanulók kreativitásának fejlesztését, ahol komplex módon van lehetőség az anyanyelvi, szövegértési készségek, valamint a kreatív alkotás fejlesztésére.

G, Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciákra nevelés már általános iskolában elkezdődik, és felkészíti a tanulókat az egész életen tartó tanulásra.

A kompetencia fejlesztése valódi adatok felhasználásával összeállított mindennapi problémák megoldásán keresztül történik. Ennek során a különböző megoldási lehetőségek keresése fejleszti a gondolkodás rugalmasságát és az új ötletek megalkotásának képességét. A tanuló megfelelő játékokon keresztül képessé válik a különböző kockázatok felmérésére, a számára kedvezőnek tűnő stratégia kidolgozására, és megtapasztalja döntései következményét. A matematikai projekteken való részvétel segíti a későbbi munkavállalás szempontjából fontos készségek kialakulását (kreativitás, mérlegelő gondolkodás, problémamegoldás, kezdeményezőkézség, másokkal való együttműködés készsége). Az alapos anyanyelvi, idegen nyelvi, természettudományos ismeretek is segítik a tanuló munkavállalói kompetenciáinak a fejlesztését. Állampolgári ismeretek tantárgyból konkrét helyzetek gyakorlása is történik.

A sporttevékenység hozzájárul a munkaerőkölcsi tulajdonságok (például fegyelmezettség, közösségi szemlélet, lelkiismeretesség, felelősségteljeség, munkaszeretet) kialakításához. A

testnevelésben és a sportban alkalom nyílik a bátorságot, a kockázatot, az önállóságot, a monotóniatűrést és az innovációt igénylő tevékenységekre, a vállalkozáshoz szükséges kezdeményezőkézség alkalmazására és a határozott viselkedésre.

I.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelés-lélektani szempont fő feladata az életkori sajátosságok és az eltérő fejlődési ütemek szem előtt tartásával az egészséges és harmonikus személyiségfejlesztés. Mindez a multikulturális tartalmak beépülésével, a testi, szociális és értelmi érettség figyelembevételével valósuljon meg.

Fontos a szomatikus és pszichés funkciók kibontakoztatásához biztosított szociális és tárgyi környezet, az érzelmi biztonság, az érzelemvezérelt megismerés, az élmény fonalán haladó gondolkodás.

A harmonikus személyiségfejlesztés területei:

a) Az interperszonális kapcsolatok kialakítása

Cél: A tanulók gyermek-felnőtt, gyermek-gyermek kapcsolatok útján váljanak a kooperációra alkalmassá.

Feladat: A kapcsolatok érzelmi igényének, a kapcsolatfelvétel képességének folyamatos fejlesztése. Fontos a pedagógus-modell, a következetes szoktatás, az igény kialakítása. A kapcsolatokat az egymás iránti szeretet, tisztelet, egymás másságának elfogadása hassa át.

b) Az énkép- önértékelés-önismeret fejlesztése:

Cél: A gyerekek legyenek képesek felmérni saját helyzetüket a csoportban, az önálló helyzetmegoldások során érezzék hatékonyak magukat.

Feladat: A gyerek megnyilvánulásaira adott azonnali, konkrét és pozitív megerősítés, dicséret, ritkábban, csak végső soron az elmarasztalás. Természetesen a deviancia nem kerülhet egy közösség érdekei fölé, de a közösség hatására formálódhat, fejlődhet. A negatívumok bírálata elengedhetetlen, csak a helyzethez illő módszereket kell jól megválasztani.

c) Új attitűdök, értékek, normák kialakítása

Cél: A gyerekek ismerjék meg és gyakorolják a társas együttélés, önérvényesítés szabályait: egymásra figyelés, együttérzés, egymáshoz való alkalmazkodás, egymás segítése

Legyenek képesek az összpontosításra, az erőfeszítésre, kitartásra. A jó megoldásra ösztönző belső igény a jól elvégzett feladat elégedettségérzést vált ki, így az igénynívó is fejleszhető. Fontos az érzelmi átélés, az érzelmek felismerésének és a saját érzelmek kifejezésének alakítása, az érzelmek feletti kontrol szintjének minél korábbi elérése.

Feladat: Az élethelyzeteket nem kikerülve, a személyes példa, a beszélgetések, a másik lelkébe való „direkt” belelátatás elengedhetetlen feltételei az empátikus készség kialakításának, majd az önkontrollnak. A nevelési helyzetek kiaknázásával, a gyermekek jelzéseire való odafigyeléssel folyamatosan alakíthatjuk érzelemvilágukat.

d) Az erkölcsi értékek alakítása

Cél: A gyermek 10 éves korára fogja föl és fogadja el a szociális erkölcsi normákat, érezze sajátjának, cselekedjen is ennek megfelelően. 14 éves korára készségszinten alakuljon ki a normák követése.

Feladat: A saját élethelyzetekben való megtapasztaláson, átélésen keresztül a nevelő személyes példáján át jusson el a jó-rossz közötti különbséghez, az őszinteség, az igazmondás, az igazságosság, a felelősségvállalás, a gyengébb védelmének fontosságához.

e) Az értelmi nevelés, mint személyiségformálás

Cél: Életkori sajátosságainak megfelelően törekedjen a tanuló a pontosabb, valóság-hű észlelésre, képes legyen a hosszabb idejű figyelem összpontosításra, aknázza ki gazdag képzeletvilágát, reproductív emlékezete, problémamegoldó és kreatív gondolkodása tegye képessé a rábízott feladatok alkotó megoldására. A fogalmi gondolkodás szintjén legyen képes a nyílt kommunikációra, kifejezőkészsége hűen tükrözze gondolatmenetét, megnyilvánulásait.

Feladat: A megismerő, kognitív képességek a fejlesztés során elsősorban a tapasztalatszerzésre épülve, gyakorlás nyomán épüljenek be a gyermeki személyiségbe. Fontos a pozitív élményadás, az alkotókedv felszínre hozása, megerősítése. Továbbra is meg kell őriznünk a differenciálás terén elért eredményeinket, nem csak a jó képességűekre gondolva, hanem a lemaradók felzárkóztatására vonatkozóan is. Az alkotókedv náluk is kihasználható egy-egy tehetségesebb területen, ill. a házi vagy levelező versenyeken való részvétellel.

f) A testi és környezeti nevelés (gondozás, mozgás, környezetünk értékei)

Cél: Alakuljon ki a gyermek önmagával és a környezetével kapcsolatos belső igénye az erőnlét, edzettség, a komfort érzet, a természet szeretete, óvása iránt.

Az 1-4. évfolyamon 2012. 09.01-től felmenő rendszerben bevezetett mindennapos testnevelés órák, (amelyből 0,5 óra úszás) mellett a mindennapos testnevelés szabadidős foglalkozásai, az 5-8. évfolyamon bevezetett napi testnevelés órák szolgálják a képességfejlesztést az egyéni adottságoknak és szenzibilis fázisoknak megfelelően.

– Alakuljon ki a tanulóknál az igény az iskolán kívüli és az iskola utáni önállóan végzett mozgásos tevékenységre. Ehhez kapjanak megfelelő mennyiségű és minőségű információt. –

A megfelelő mozgásanyag minden tanulóval történő rendszeres végzésével, valamint a gerinc- és ízületvédelmi szempontok alkalmazásával el kell érni, hogy a tanulók

biomechanikailag helyes testtartása kialakuljon, automatizálódjon és fennmaradjon. Feladat:
A mozgás akkor fejlesztő hatású, ha azt a gyermek nyugodt, biztonságos környezetben, jó közérzettel és örömmel végzi.

Fontos ezért a sokirányú, élvezetes mozgási tevékenység megteremtése, a rendszeres, természetes mozgáskedv kialakítása, a testi képességek fejlesztése. A szokások kialakítása fontos az egészséges életvitel, az ápoltság, a környezet komfortérzet és a környezet védelme szempontjából.

A fenti célkitűzéseket az IPR –programban résztvevő gyermekek természetesen fejlettségi fokuknak megfelelő ütemben kell, hogy elérjék mentoraik segítségével.

A személyiségformálás tevékenységi területei iskolánkban:

- A kötelező és választható tanórák keretében végzett személyiségfejlesztés: pedagógiai programunk II - III. tantervi részében részletesen kifejtettek.

Időtartama, tervezett heti minimális órakerete: A tantárgyi és óraterveknek megfelelően.

- Szakkörök (sakk, kémia, informatika-matematika stb.)

Időtartama, tervezett heti minimális órakerete:

8 óra

- Érdeklődési és önképző körök (madarászat, lovaglás, könyvbarátok, internetezők, kerékpárosok-gépjárműbarátok, rejtvényfejtők, énekkar, művészeti csoportok: tánc, kerámia, festő, foltvarró, színjátész)

Időtartama, tervezett heti minimális órakerete:

9 óra

- Képességfejlesztő foglalkozások az IPR programnak megfelelően, mely tervszerű, egymásra épülő, komplex személyiségfejlődésre irányuló.

Időtartama, tervezett heti minimális órakerete: az érintett tanulók számától függ.

- Iskolai sportkör keretében végzett személyiségfejlesztő tevékenység.

A diáksportkör tömegsport jellegű foglalkozásai: futball, sportgimnasztika, játékos sport, szertorna, kézilabda, kosárlabda, úszás, lovaglás, asztalitenisz, judo, tenisz

Időtartama, tervezett heti minimális órakerete: **10 óra**

- Tanulmányi, kulturális versenyek, házi bajnokságok keretében végzett személyiségfejlesztő tevékenység: Havonta 2-3 alkalommal kerülnek megrendezésre, programunkban megállapított időkerete havonta tömbösíthető.

Időtartama, tervezett heti minimális órakerete: **1 óra**

A tanítási órák keretében nem megvalósítható csoportos tevékenységi formák, kulturális és sportrendezvények, tanulmányi kirándulások, táborok.

Tanulmányi kiránduláson minden osztály 2 munkanapot tervezhet, mely a törvény értelmében tanítási napként figyelembe vehető, amennyiben a foglalkozási órák (rendkívüli szakos órák) száma eléri a 3 órát.

Tanítás nélküli munkanapon sport és kulturális rendezvények, nevelési értekezletek tarthatók.

Színház-, múzeumlátogatás, korcsolyázás, stb. szervezése iskolai szinten évi 6 alkalom esetén szervezhető munkaidőben.

Hagyományos hetes táboraink a nyári időszakban, ill. az ásványgyűjtő-, a sítábor a rövidebb tanítási szünetekben vagy tanítási időben (a tanulók és pedagógusok részvételét az igazgató engedélyezi) tartható meg. A pedagógusok részvétele önkéntes.

I.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A személyiség fejlesztése csak szocializációban történik, ezért a két feladat szorosan egymáshoz kapcsolódik. Az összetartó, együttműködő közösségek feltételei az iskolai életnek, az oktató-nevelő munka hatékonyságának.

Cél:

Legyenek fogékonyak a gyerekek az értékes emberi kapcsolatokra, határozzák meg közösségi magatartásukat a humánus emberi értékek, alkotó módon alkalmazkodjanak a közérdekhez.

Fontos legyen számukra a közösen kialakított csoportnormák betartása, a konfliktuskezelő képesség megléte, a kulturált magatartás és kommunikáció gyakorlása, a közösség véleményének elfogadása, hiszen mind feltétele a későbbi társadalmi életben való részvételnek. Szükséges a későbbi jogok és kötelességek gyakorlásához.

Érezze át fontosságát, legyen részese a közösségi színtereknek; család, barátok, osztály, iskola, lakóhely, nemzet.

Fogadja el az emberi másságot, a faji hovatartozás, a testi-szellemi fogyatékoság, a szegénység, ideológiai nézet, stb., alapján ne ítélje el embertársait, bánjon velük toleránsan.

Érezzen felelősséget a természeti élőlények, értékek iránt, hiszen ez az emberi lét színtere és feltétele.

Ismerje meg népünk hagyományteremtő múltját, természeti, kulturális, szellemi örökségét, melyen keresztül formálódjon a lakóhelyhez, nemzetéhez, hazához való tartozás igénye.

Feladataink:

Demokratikus légkör biztosítása a közösségekben, a segítő együttműködés megvalósítása (beilleszkedés, egymás segítése, befogadása, a közösségért végzett munka, tanulás,).

Inspirálás a közösségi tevékenységekre, az iskolai, helyi közéletben való részvételre.

Alakuljon ki a személyes és a közösségi érdekek helyes aránya.

Gyakoroltassuk a felmerülő konfliktusok kezelésének módjait; személyes példával, beszélgetésekkel érjük el, hogy társas kapcsolataikat a tisztelet, udvariasság, együttműködés, az erőszak elítélése, tolerancia jellemezze.

Életkoruknak megfelelően vonjuk be őket az iskolai élet tevékenységrendszerébe, az ünnepek közös szervezésébe, az esztétikus környezet kialakításába. Így szerezhetnek tapasztalatot a társadalmi normák betartásáról, a jogokról, kötelességekről.

Ismertessük meg őket természeti, szellemi, kulturális értékeinkkel, hogy a hazaszeretet csíráit elültethessük. Az ünnepek-ünnepélyek olyan hagyományt teremtő és közösségformáló lehetőségek, melyek következetes, rítusokat is magába foglaló megtartása a helyhez kötődést, hovatartozást mélyíti el. Elvárando az ünneplő ruha, március 15-én a kokárda, valamint a Himnusz (Szózat) hangos éneklése, fölállás.

Külföldi kapcsolataink révén neveljük őket a népek, nemzetek, nemzetiségek tiszteletére, mások kultúrájának elfogadására, az európai értékekhez való tartozásra.

Kiemelkedő itt az osztályfőnök közösségösszetartó-formáló feladata, valamint az IPR programban a mentorok, iskolai szinten a diákönkormányzatot segítő tanár szerepe. A diákparlament működtetésével meghatározó szerep jut a gyerekeknek az iskolai élet dolgaiba való beleszólásra, véleményalkotásra.

A diákönkormányzat a könyvtárral karöltve jelentős részt vállal az iskolai közösség formálásában, élve a gyermeki igényekhez és fejlesztésükhöz igazodó programok, kirándulások, rendezvények adta lehetőségekkel.

A Diákönkormányzat választott képviselői szoros együttműködésben dolgoznak a Szentesi Ifjúsági és Diák Önkormányzattal, a SZIDÖK-kel. A SZIDÖK funkciója, hogy benne a

gyerekek elsajátítsák a demokratikus állampolgári ismeretek alapjait. Küldöttek választásával és azok aktív részvételével a DÖK szervesen kapcsolódik a SZIDÖK munkájába.

A közösségi nevelés tevékenységi területei iskolánkban:

- Az előző feladat területei egyaránt a közösségi nevelést szolgálják, ezen kívül lehetőség adódik erre:
- Osztályfőnöki órák, mint tantárgyi kötelező órák
- Az Nkt. által meghatározott tanórán kívüli tevékenységek - közösségi órák tartása. A heti meghatározott időkeret iskolai szinten havonta tömbösíthető, közösségi rendezvényekre is felhasználható.

Időtartama, tervezett heti minimális órakerete:

2 óra

- Nemzetközi kapcsolatok építésére keressük a lehetőségeket.
- Ünnepek, ünnepélyek iskolánkban:

Tanévnyitó

Október 23.

Iskolanapok

Télapó

Karácsony

Farsang

Március 15.

Anyák napja (osztályokban) Gyermeknap

Pedagógus nap

Nemzeti összetartozás napja

Ballagás

Tanévzáró

Osztályközösségben megtartott belső ünnepek

A pedagógusok intézményi feladatai

A pedagógusok intézményi feladatai sokrétűek:

Az iskola általános iskolai nevelés-oktatást valósít meg alsó és felső tagozaton a székhelyintézményben. A derekegyházi iskolában alsó tagozatra járnak a diákok összevont osztályban.

Fontos feladataink:

- a tanulók alapkészségeinek megalapozása első és második évfolyamokon, majd ezek további fejlesztése a 3-8. évfolyamokon.
- a tanítás a Nemzeti Alaptantervben, valamint az ez alapján meghatározott kerettantervek szerint történik. A tanítás során az aktuális tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvekből történik.
- a szünetek és tanórák is a nevelés szinterei. Értékek átadására törekszünk a mindennapokban.
- a pedagógusok felkészülnek a tanítási óráikra
- rendszeresen számon kérik a tanultakat, a dolgozatokat a meghatározott határidőre kijavítják
- nem csak jeggyel történik értékelés, szöveges értékelés is történik
- az egyéni tanrenddel rendelkező tanulóknak megtartjuk a foglalkozásokat és a jogszabályban foglaltak szerint osztályozóvizsgát szervezünk nekik
- tanulmányi versenyeket szervezünk iskolai, városi szinten
- tanulóinkat felkészítjük középiskolai felvételire, a mérésekre, versenyekre
- iskolai kulturális és sportprogramokat szervezünk
- beiskolázási programokat szervezünk
- tartjuk a kapcsolatot a városi óvodákkal
- tanulók felügyeletét látjuk el az óráközi szünetekben, a tanítási órák megkezdése előtt
- iskolai tudásmegosztást működtetünk
- részt veszünk a munkaközösségi értekezleteken

A Szentesi Koszta József Általános Iskola
Pedagógiai program

- megszervezzük a nemzeti ünnepekre vonatkozó programokat, megemlékezéseket
- részt veszünk a tanulók közlekedési kultúrájának, egészségtudatosságának kialakításában
- szülői értekezleteket tartanak az osztályfőnökök, fogadóórát tartunk, ahol a szülők érdeklődhetnek gyermekeik tanulmányi előmeneteléről
- prioritásként kezeljük a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulóakra való odafigyelést,
- osztálytermet, szaktantermet dekorálunk
- megszervezzük a Koszta festőversenyt, a Curie környezetvédelmi versenyt – mint ennek a versenynek a regionális szervezői
- 8. osztályos tanulóink számára megszervezzük a pályorientációs mérésen való részvételt, valamint segítséget nyújtunk a pályorientációjukhoz, lebonyolítjuk a középiskolai jelentkezéseket
- biztosítjuk a mindennapos testnevelést, egyes sportágak iránt érdeklődő gyermekek számára külön foglalkozást szervezünk (futball, torna)
- Aktív iskola programon, Lázár Ervin programon részt veszünk (mind a székhelyintézmény, mind a derekegyházi iskola tanulói)
- korrepetálásokat szervezünk azon tanulók számára, akik számára nehézséget jelent a tananyag megértése
- a tehetséges tanulók számára tehetséggondozó foglalkozásokat szervezünk
- alsó tagozatos tanulóink számára megszervezzük az úszásoktatást a fenntartó által szervezett óraszámokban
- a sajátos nevelési igényű, valamint BTMN-es tanulókkal foglalkozunk – mivel integráltan tanítjuk őket, velük gyógypedagógus, valamint fejlesztőpedagógus is foglalkozik
- kezeljük az elektronikus naplót és határidőre, folyamatosan vezetjük azt
- konzultálunk egymással és az ifjúságvédelmi felelőssel
- közvetítjük a diákok felé az intézményi szabályokat
- részt veszünk az iskolatej és iskolagyümölcs programban, ezekkel kapcsolatban statisztikai adatokat szolgáltatunk
- tartjuk a kapcsolatot a hittan oktatókkal, az iskolai munka szervezése előtt velük is egyeztetünk

Nemzeti Alaptanterv szerinti kompetenciaterületek helyi megvalósítása

A tanulás kompetenciái

A tanítási órákon fontos, hogy a tanuló ne féljen a kudarctól ezért igyekszek olyan tanulási környezetet biztosítani, ahol nem kell félnie a kudarctól. A tanulókkal próbáljuk a megfelelő, személyre szabott tanulási stratégiát kialakítani. Az önálló tanulást segítik a különböző projektfeladatok, önálló kutatómunkák. Fontos a differenciálás, a tanulási nehézségekkel küszködő tanulók segítése az órai munka folyamán és a számonkérésnél. Csoportmunka, pármunka -kooperatív technikák.

Tananyag elsajátítása játékos feladatok segítségével.

Fontos megteremteni a megfelelő tanulói környezetet, például az ültetési rend megváltoztatásával, ne egymás hátát nézzék a gyerekek, a padokat gyorsan át lehessen alakítani csoportmunkához. Az órai fegyelem megtartásával megteremteni egy nyugodt légkört, ahol a tanulók tudnak figyelni a tanárra és társaikra.

A matematika tanulása során elengedhetetlen a tananyag alapos és átfogó megértése. A szöveges feladatok megoldása fejleszti az értő olvasás és a releváns információk kiválasztásának képességét. Az általánosítás és az analógiák adekvát használata, több szempont egyidejű figyelembevétele, a rendszerezési képesség, a megszerzett tudás új helyzetekben való alkalmazása elősegítik az aktív, önirányított tanulás kompetenciáinak kialakítását, fenntartását, megerősítését. A matematika tantárgy a matematikai logika és az algoritmikus gondolkodás fejlesztésével, az ok-okozati összefüggések megláttatásával hozzájárul a többi tantárgy tanuláshoz szükséges rendszerező, összefüggéseket felismerő, ezáltal hatékony önálló tanulási módszerek elsajátításához és megfelelő alkalmazásához is.

A digitális kultúra tanulása során a tanuló képessé válik a digitális környezetben, felhőalapú információmegosztó rendszerekben megszerzhető tudáselemek keresésére, szűrésére, rendszerezésére.

A természettudományos tantárgyaknál a kezdetben több támogatással, később egyre önállóbban végzett természettudományos megfigyelések és kísérletek alapján a tanuló átéli a tudásszerzés aktív folyamatát. A természettudomány vizsgálati témáit és módszereit a tanuló össze tudja kapcsolni a mindennapi élet összefüggéseivel, a tudás alkalmazhatósága az önirányító tanulás képességét is erősíti.

A testnevelés tantárgy óráin különböző mozgásformák elsajátítása jelentős befolyással van a tanuló kognitív fejlődésére, hiszen a mozgásos cselekvés célirányos, komplex kognitív-motoros tevékenység. Hatékony és eredményes motoros tanulás-tanítás csak akkor valósulhat meg, ha annak során figyelembe veszik az életkori és tanulási sajátosságokat, s ha az spirálisan építkező és gyakorlatorientált.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Az anyanyelvi kommunikáció fejlesztése magyar nyelv és irodalom órákon igen sokrétű. A szóbeli és írásbeli megnyilvánulások gyakorlása, a szókincs folyamatos fejlesztése. Ez kiemelt feladat, mert a gyerekek szókincse egyre inkább szegényes. Kiselőadások készítése, egymás munkájának értékelése fejleszti a közéleti kommunikációt. Érvelési technikák elsajátítása, gyakorlása. Szövegalkotás, szövegértés folyamatos fejlesztése.

Az idegen nyelvi kompetencia fejlesztése sokrétű. Az órákon mind a négy készség fejlesztése fontos: olvasott szöveg értése, hallott szöveg értése, beszédkészség és szövegalkotás írásban. Ezeket arányosan kell fejleszteni. Párbeszéd, szituációs gyakorlatok, autentikus idegen nyelvi szövegek hallgatása és különböző témákban levelek, élménybeszámolók stb. írása. A tanulók érdeklődésének figyelembe vételével prezentációk készítése, ezek értékelése.

Felsőbb évfolyamokon az érvelés, megfelelő vitakészség kialakítása, alkalmazása mind anyanyelvi mind idegen nyelvi órákon.

A matematika és a természettudományos tantárgyak fejlesztik a tanuló azon képességét, hogy világosan, röviden és pontosan fejezze ki gondolatait. A matematika tanulása során fokozatosan alakul ki a tanuló érvelési és vitakészsége. A szöveges problémák megoldása javítja a szöveg megértésének képességét: a tanulónak meg kell keresnie az információkat és fel kell ismernie egy adott információ jelentőségét a probléma megoldása során. A matematika nyelvének megfelelő alkalmazása a matematikai szókincs ismeretét, valamint a nyelvtani kapcsolatok helyes értését és használatát jelenti, amiket az alsó tagozaton alapozunk.

A technika és tervezés tananyag jellegéből adódóan – a tanuló vizuális kommunikációs kompetenciái is fejlődnek. Megtanul rajz, ábra, műszaki leírás alapján építeni, tárgyakat kivitelezni, terveit rajzban bemutatni, szóban fogalmazni, előadni.

A testnevelés tantárgy fejleszti a hallás utáni szövegértés mellett a kommunikáció más formáit is, úgymint a kéz- és karjelzéseket, a testmozgás, a sportolás közbeni gesztusokat, a tekintet és/vagy az arc izmainak játékát. A sporttevékenységek folyamatos metakommunikáció mentén folynak, elég csak a jelzésértékű testtartásokra vagy a távolodó-közeledő mozgások kifejezőerejére gondolni.

A digitális kompetenciák

Gyűjtőmunkák, projektfeladatok elkészítése az internet segítségével. Prezentációk készítése, e-mailben való elküldése. A social media felületek etikus használatának elsajátítására nagy hangsúlyt fektetünk.

Számítógépes fejlesztő játékokat használunk a műveletek, a problémamegoldás gyakorlására.

A digitális kompetenciák fejlesztését támogatja a projektmunkák szervezése, megvalósítása, az elvégzett feladatok digitális eszközökkel történő bemutatása.

Interaktív tananyagok segítségével könnyebben elsajátítható a tananyag.

A különböző matematikai tárgyú szoftverek, alkalmazások, applikációk és játékok alkalmazásán keresztül a matematika tanulása hozzájárul a tanuló digitális kultúrájának kialakításához.

A technika és tervezés tantárgy a különböző tevékenységek, munkafolyamatok, technológiák algoritmizálásával támogatja a digitális tervezői kompetenciákat, hozzájárul a rendszerszintű gondolkodáshoz. A tantárgy tanítása során kiemelt fontosságú a vizuális szemléltetés, és speciális lehetőségeket nyújt a különféle digitális tervezőprogramok felhasználása számára.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A logikus gondolkodás fejlesztése minden tantárgy esetében fontos. Szabályok alkalmazása a gyakorlatban magyar és idegen nyelvi órákon.

Nyelvi játékok, felvételi feladatok gyakorlása közben a logikus gondolkodásra nevelés.

Állampolgári nevelés órák keretében gazdasági ismereteket is tanulnak a tanulók, ennek során például a családi bevételek és kiadások témakörben matematikai gondolkodásra készítő feladatokat is találunk

A természettudomány tantárgy alapvetően integráló jellegű, ezért szinte minden témakör fejleszti a tanuló rendszerszintű, komplex gondolkodását. Ez az olyan problémakörök tárgyalásánál a leghangsúlyosabb, amelyeknek több diszciplínát is érintő vetülete van. Ilyen például a víz vagy a levegő témaköre, vagy akár a globális éghajlatváltozás. A kísérletek, terepi megfigyelések számos egyedi jelenséget tárnak fel, ezek tanulságainak levonásához az induktív gondolkodás képességét is fejleszteni kell.

Testnevelés: a kreatív feladatmegoldásokon alapuló problémamegoldó gondolkodás megjelenik pl. a sportjátékok változatos döntéshozatali játékhelyzeteiben és a kognitív típusú testnevelési játékokban.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Osztályfőnöki órákon fontos a konfliktuskezelés, a viselkedési normák elsajátítása.

Idegen nyelv órán fontos a nyitottságra és rugalmasságra nevelés; kapcsolatkeresés, a társak elfogadása; más kultúrák iránti érdeklődés; társak véleményének mérlegelése és elfogadása; rugalmasság a változásokkal szemben; részvétel páros, csoport- és projekt munkában; a különféle témák megtárgyalása; véleménykülönbségek és konfliktusok kezelése; az eredmények megosztása másokkal.

Etika órán fokozott figyelmet fordítunk a megfelelő önismeretre, az empátia fejlesztésére, ami a csapatmunkához elengedhetetlenül fontos ill. a közösségi élet egyik alappillére. A szabálykövetés az iskolai élet minden területén alapvető, kiemelt kompetenciánk 8 éven át.

A tanítási órákon alkalmazott munkaformák (csoport és pármunka) kiválóan fejleszti az együttműködést, segíti a társas kompetenciák fejlődését. A közös szabályok felállítása, azok betartása és betartatása hozzájárul az elfogadó közösségi élethez.

Közös programok, beszélgetések, esetleg szakember segítségével megtartott osztályfőnöki órák segítik az egészséges közösség működését.

A matematika tanulásán keresztül erősödik a tanuló felelősségtudata, gazdagodik az önképe, fejlődik a kooperációs készsége. A tanuló matematikai ismereteit alkalmazni tudja az egyéni célok eléréséhez szükséges tervezésben, az életét befolyásoló döntései megalapozásában és meghozatalában, a várható következmények mérlegelésében.

A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló online térben történő közös feladatmegoldáshoz, kapcsolatteremtéshez, alkotótevékenységhez szükséges képességeit, továbbá fejleszti a felelősségtudatot a különböző felületeken való információmegosztás során. Az online térben elősegíti a szerepelvárásoknak megfelelő kommunikációs stílus kialakítását. Mivel a természettudomány alapvetően gyakorlatorientált tantárgy, a tudás elsajátításához alkalmazott módszerek között nagyon gyakran szerepel a társakkal együttműködést igénylő csoportmunka, amely során a tanuló felismeri feladatát, szerepét a csoportban, csoporttagként a

társakkal együtt végez különböző tevékenységeket, illetve megfelelő készségek birtokában igény szerint csoportvezetői szerepet vállalhat.

A természettudomány alapvetően gyakorlatorientált tantárgy, a tudás elsajátításához alkalmazott módszerek között nagyon gyakran szerepel a társakkal együttműködést igénylő csoportmunka, amely során a tanuló felismeri feladatát, szerepét a csoportban, csoporttagként a társakkal együtt végez különböző tevékenységeket, illetve megfelelő készségek birtokában igény szerint csoportvezetői szerepet vállalhat.

A technika és tervezés tantárgy keretein belül a tanuló a másokkal közösen végzett csoportos gyakorlati alkotótevékenységek révén szerez tapasztalatot a csoporttagokkal tervezett együttműködés kialakításának lehetőségeiről és a csoporton belüli vezetői, illetve végrehajtói szerepekről.

A testnevelés tantárgy a személyes és társas kompetenciák fejlesztésének egyik terepe. Az iskolának fejlesztenie szükséges a szomatikus egészséggel, a társas-érzelmi jólléttel, a biztonsággal kapcsolatos kompetenciákat. A fejlesztés kiterjed a testi jóllét és a motoros teljesítőképesség kialakítására is. A tantárgy tanulásának és tanításának jelentős közösségfejlesztő hatása van. Külön kiemelendők a csapatsportokban fontos szerepet játszó együttműködési formák, a közösséget alakító tényezők (a közös célkitűzések, a közös gyakorlás élménye, a teljesítmény egyént és csapatközösséget formáló szerepe, a csapaton belüli összetartozás és egymásrataltság stb.).

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés kompetenciái

Ének-zene órákon kiemelt hangsúlyt kap a zenei improvizáció dallamok létrehozásával, ritmusokkal. A zeneművek hallgatása közben mozgással, rajzzal fejezik ki érzelmeiket, a tantárgyi koncentráció is megvalósul.

A kulturális sokszínűség megismerése idegen nyelvi órákon gyakran előtérbe kerül. Egy-egy nyelv elsajátítása közben a tanulók megismerik az adott nép kultúráját, szokásait, ünnepeit. Az ünnepek előtt dekorációkkal, rajzokkal stb. is fejleszthetik kreativitásukat.

Vizuális kultúra tantárgyon belül különböző kifejezőmódokon keresztül történő művészi önkifejezés a saját tehetségnek megfelelően történik. A művészettörténeti területen nemzeti és európai kulturális örökség megismerése, elfogadása a cél.

Diákjainkat ösztönözzük arra, hogy olvasónaplókat készítsenek, melyek során tudják kibontakoztathatják tehetségüket. Projektmunkákon keresztül is kreatív feladatokat oldanak meg.

A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység során lehetőség nyílik az önkifejezési tevékenységek szélesebb körben történő bemutatására.

Technika és tervezés: az emberek mindennapi életét átalakító jelentős technikai találmányok történetének és emberi életre gyakorolt hatásának megismerése hozzájárul a kulturális tudatosság fejlesztéséhez.

8. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A kreativitás, a kockázatvállalás, a felelősségvállalás a csoportos projekt feladatok során kiválóan fejleszthető.

A kompetencia fejlesztése valódi adatok felhasználásával összeállított mindennapi problémák megoldásán keresztül történik. A tanuló megfelelő játékokon keresztül képessé válik a különböző kockázatok felmérésére, a számára kedvezőnek tűnő stratégia kidolgozására, és megtapasztalja döntései következményét. A matematikai projektekben való részvétel segíti a későbbi munkavállalás szempontjából fontos készségek kialakulását (kreativitás, mérlegelő gondolkodás, problémamegoldás, kezdeményezőkézség, másokkal való együttműködés készsége).

A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a munka világában alapkövetelményként megjelenő élethosszon át tartó tanulás és flexibilitás képességét.

A gyárakkal, cégekkel történő együttműködésnek (üzem és gyárlátogatások) elsősorban gyakorlati ismeretszerző, közvetlen tapasztalást segítő szerepe lehet. A jövőbeni pályaeorientáció, életpálya-tervezés és munkavállalás szempontjából az ilyen tapasztalatok kulcsfontosságú szerepet tölthetnek be.

Technika és tervezés: a tevékenységek során szerzett munkatapasztalat hozzájárul a pályaválasztási önismeret, a továbbtanulási és a szakmaválasztási célok kirajzolódásához, valamint az élethosszig tartó tanulás mint szükségyszerűség és érték felismerésének megalapozásához. Cél a tanulók életében felmerülő komplex gyakorlati problémák megoldási készségének kialakítása, a cselekvés általi tanulás és fejlődés támogatása. A tanulók a tanulási folyamat során használható (működő, megehető, felvehető stb.) produktumokat hoznak létre valódi anyagokból, ezekhez az adott életkorban biztonságosan használható szerszámokat, eszközöket alkalmazva.

A testnevelés és egészségfejlesztés a tanuló ügyességét, erejét, állóképességét, szomatikus, mentális és érzelmi teherbírását fejlesztve teszi képessé az egyént a különböző munkatevékenységek elvégzésére. A sporttevékenység hozzájárul a munkaerőkölcsi tulajdonságok (például fegyelmettség, közösségi szemlélet, lelkiismeretesség, felelősségteljeség, munkaszeretet) kialakításához. A testnevelésben és a sportban alkalom nyílik a bátorságot, a kockázatot, az önállóságot, a monotóniatűrést és az innovációt igénylő tevékenységekre, a vállalkozáshoz szükséges kezdeményezőkézség alkalmazására és a határozott viselkedésre

I.6. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai

- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diák-önkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával. - Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket. - Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítást és elfogadását.

A Szentesi Koszta József Általános Iskola
Pedagógiai program

- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről a fogadó órákon vagy a szülőkkel egyeztetett időpontban tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit – a szaktanárral egyeztetve -írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló tovább haladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
  - Az osztály tanulóinál részt vesz a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.

- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket. (pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- A negyedik és a nyolcadik tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók eddigi munkájának dicsérettel (díjazással) történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy megrovásban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet).
- Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.
- Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.

- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Kitölti és vezeti az osztálynaplót, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
- Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Tanév közben havonta ellenőrzi elektronikus napló vezetését (éremjegyek, egyéb beírások, orvosi igazolások).
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

1.6.1. Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi. Az osztályfőnöki munka tervezésénél figyelembe kell venni az Oktatási Hivatal által kiadott közösségi nevelés (5-8. évfolyam) című dokumentumot

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése:

- a) A tanév elején összeállított munkaterv
- Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
  - Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).
  - Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre.
  - Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre. Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.
  - Az osztály diákközösségének vezetői.
  - Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.
- b) Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán -
Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.

- Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről az erre a célra vezetett füzetben.

1.6.2. Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az osztályról

Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról –az Oktatási Hivatal által működtetett KIR Stat felületen kötelezően megadandó adatok

- Tanulók száma, ebből leány
- Állami nevelt (gondozott)
- Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló
- Tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanuló
- Sajátos nevelési igényű tanuló
- Az iskolában étkező, ebből normatív támogatásban részesülő tanuló
- Az étkezőkből csak ebédelő, illetve háromszor étkező tanuló
- Az iskolába járás alól felmentett tanuló (egyéni tanrend szerint tanulók)
- Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók
- Más településről bejáró tanuló
- Nem magyar állampolgár
- Évfolyamismétlő

1.6.3. Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma
- Osztályozott tanulók száma és aránya
- Osztályozatlan tanulók száma és aránya
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlaga
- Az osztály tanulmányi átlaga
- Kitűnő tanulók száma és aránya

- Szaktárgyi dicsérek száma személyenként a tanév végén
- Magatartás és szorgalom értékelésének statisztikai átlaga
- Egy tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Két tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Három vagy több tantárgyból évfolyamisméltásra bukott tanulók száma és aránya
- A bukások száma tanulónként
- A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei
- Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői:
  - Továbbtanulás iskolatípusok szerint
  - Gimnáziumba felvett tanulók száma és aránya
  - Szakközépiskolába felvett tanulók száma és aránya
  - Szakiskolába (szakmunkásképzőbe) felvett tanulók száma és aránya
  - Egyik középiskolába sem felvett tanulók száma és aránya

I.7. A Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység rendje

I.7.1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenység

Alapelvek, mely iskolánk integrációs tevékenységét is meghatározzák:

- Egységes alapokra épülő differenciálás:

A tartalmi szabályozást a NAT úgy valósítja meg, hogy az egységesítést szolgáló közös alapra az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége épülhessen.

Lehetőséget ad az iskolafenntartók, a szülők, a tanulók értekeinek és érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek érvényesítésére, valamint az adott körülmények, feltételek, lehetőségek figyelembevételére. Lehetővé teszi, hogy az iskolák és a tanulók kellő idővel rendelkezzenek a

tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez és kiegészítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, sajátos igényeik kielégítéséhez. (...) A képességfejlesztés útjai – módjai igen különbözők lehetnek, sokféle ismereten, az ismeretek változatos kombinációin alapulhatnak.

Ezért a helyi tantervek készítése során arra kell törekedni, hogy a fejlesztendő képességek és kulcskompetenciák kompetencia-térképpé szövődjenek. (...) A NAT-ban képviselt értékek, a fejlesztési feladatok és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban – minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket. A NAT a gyerekek, serdülők, fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges fejlesztési feladatok meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Ez azonban csak akkor lehet eredményes, ha az intézmények pedagógiai programja (ezen belül helyi tanterve) nevelési, tanítási-tanulási folyamata teret ad a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának; ha fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát; ha hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakulásához, meggyökereztetéséhez.

A NAT tehát olyan iskolai pedagógiai munkát feltételez, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

1.7.2. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének és oktatásának elvei

A sajátos nevelési igényű – a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, az autista, a halmozottan fogyatékos, a pszichés fejlődési zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott – tanulók esetében is a NAT-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni.

Ennek során a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek alkalmazandók:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavok, keretek megjelölése ott, ahol erre szükség van.
- szükség esetén sajátos, a fogyatékoságnak megfelelő tartalmak, követelmények kialakítása és teljesítése.
- Az iskolák segítő megkülönböztetéssel, differenciáltan, egyénileg is segítsék ezeket a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz viszonyított fejlődésüket értékelve.

A fogyatékoság egyes típusaival összefüggésben felmerülő sajátos feladatokról a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást.

1.7.3. Az iskolánkban is megjelenő tanulási kudarcnak kitett tanulókkal való foglalkozás

Helyzetelemzés iskolánkban: Tanulóink 15-18 %-a SNI-s (autisták is) vagy BTMN-s. Megsegítésük a szakszolgálat szakemberei által, ill. iskolánk gyógy- és fejlesztőpedagógusai segítségével egyéni fejlesztési terv alapján történik. Az IPR programban is mentoráltak. Értékelésnél és számonkérésnél a szakvéleményekben megfogalmazottaknak megfelelően járnak el a kollégák. Továbbtanulási mutatóik az érettségit adó középiskolák irányába dominálnak, de a csekély számú szakiskolai felvétel leginkább rájuk jellemző. A néhány évismétlő, pótvizsgázó gyakran közülük kerül ki.

A gyerekek kb. 10 % -a küzd ezzel a problémával, szinte minden évfolyamon találkozhatunk velük. Van aki szorong, elektív mutizmus miatt meg sem szólal, ill. deviáns magatartásuk miatt tűnnek ki a többiek közül.

Azokat a gyerekeket soroljuk ide, akiknek a magatartása jelentősen eltér az adott életkorban elvárható helyes magatartástól. Aktívan, vagy passzívan ellenállnak a nevelői hatásnak, a közösségbe csak nehezen, vagy egyáltalán nem tudnak beilleszkedni. A probléma mögött számtalan ok lehet: a genetikus jegyektől az elhanyagoló környezetig.

Cél:

A rászoruló gyermek megsegítése szakemberi háttér támogatásával, fejlesztése,

szocializációjának elősegítése a lehetséges feltételek biztosításával. Feladat:

- A korai felismerés és az okok feltárása. Szakvizsgálatra küldés, a családi háttér megismerése; szülők egyénisége, szociális környezet.
- Toleráns, türelmes, segítő hozzáállás, a bizalmon alapuló meghitt kapcsolat kialakítása, törődés, gyakran a gyermektársaktól való megvédés, személyiségformálás, a gyermek elfogadtatása.

- Ezek a gyerekek általában a tanulásban is akadályoztatva vannak problémájukból kifolyóan, ezért fokozott figyelemmel kell kísérnünk teljesítményüket, egyénileg fejleszteni, felzárkóztatni őket.
- Egy tanuló ez irányú problémájáról csak a szakértői és rehabilitációs bizottság dönthet, meghatározva ezzel a gyermek iskolai lehetőségeit, a vele kapcsolatos tennivalók finanszírozási kötelezettségét.

Lehetőségek:

Szakértői javaslat alapján:

A tanuló mentesítése a tantárgyi értékelés, minősítés alól. Ebben az esetben biztosítani kell az egyéni foglalkozásra, felzárkóztatásra fordítandó időkeretet. Munkánkat segítik a szakszolgálat gyógypedagógusai, iskolapszichológusa.

Pedagógiai alapelveink:

Mivel a tanulási zavarokkal küzdő gyerekeink között nagy a heterogenitás, így fejlődésük is igen változatos. Ezért feladatunk tanulóink sajátosságainak figyelembe vétele, ami iskolánkban sajátos fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs és terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé. A differenciált foglalkozások lehetőséget biztosítanak a lassúbb ütemű és az egyéni képességeket figyelembe vevő fejlesztésre, illetve a tehetség gondozására is. Ez jelen esetben azt jelenti, hogy a már meglévő és jól fejleszthető képességekre építve sikerekhez juttatjuk tanulóinkat, és ezáltal növeljük önbizalmukat, segítjük önértékelésüket. A gyerekeink iránti elvárásainkat tanulóink akadályozottságának, részképesség – zavarainak jellege és súlyosságának mértéke határozza meg.

A fejlesztő munkát a már meglévő készségekre, képességekre építve, a gyermek önbizalmának folyamatos, pozitív megerősítése mellett, vele együttműködve lehet eredményesen végezni. A gyereket meg kell nyernünk a fejlesztő munkához, mert a már beépült elkerülő magatartást (tanulás = kudarc) át kell fordítanunk, hogy megtapasztalja azt is, hogy a tanulás lehet öröm, sikerélmény.

Teendők:

- Az első feladat, hogy felmérjük és megismerjük az aktuális helyzetet, és innen kezdjük az egyes gyermek fejlesztését. A tudni- és tennivalók koordinálása.
- Szakemberek segítségét felhasználni, együttműködve a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal, nevelési tanácsadóval, szükség esetén speciális pedagógussal.
- A jogszabályok által biztosított segítő és felzárkóztató programok órarendbe illesztése, lehetőségeinek legteljesebb kiaknázása. Rehabilitáció.
- Szakértői vélemény alapján az értékelés alól felmentett tanulók részére egyéni fejlesztési terv kidolgozása.
- Egyéni és differenciált foglalkoztatás tanórán és tanórán kívül.

Programunk megvalósításának feltételei:

- Folyamatos együttműködés az osztálytanítókkal, a kiszűrt gyerekek minél hamarabbi Szakértői Bizottsághoz irányítása érdekében.
- Kellően felszerelt és berendezett, csak a fejlesztő foglalkozások számára fenntartott tanterem.
- A fejlesztő foglalkozásokat fejlesztőpedagógusi, vagy gyógypedagógusi végzettségű pedagógus látja el.
- 1-3. osztályban fejlesztésre szoruló gyermekenként heti 3 foglalkozás, 4-6. osztályban heti 2 foglalkozás kiscsoportos, szükség esetén egyéni oktatási keretben.
- Autizmussal élők esetében:
- A motivációs lehetőségek feltérképezésének szükségessége,
- Egyénre szabott tantárgyi tananyag és tanrend,

- Egyéni felmérés, tervezés és fejlesztés: középpontban a kommunikációs és szociális képességek fejlesztése,
- Az ellátás folytonossága,
- A tanuló megsegítése mentorálással.

Időtartama, tervezett heti minimális órakerete: tanulófüggő.

I.7.4. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Az önálló tanulás képességének fejlesztésével az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása az “élethosszig tartó tanulás” megalapozása a cél.

A tanórákon a különböző tantárgyak – egyedi – tanulási módszereit is meg kell tanítani a gyerekeknek, hogy azután ezt vegyék alapul, amikor otthon, vagy a napköziben, tanulószobán önállóan készülnek a következő tanítási órára. (Az igazi önálló ismeretszerzés majd az lesz, amikor már a tanulót a belső igényessége, kényszere hajtja a “többnek” a tudásában.)

A pedagógiában a nevelés kategóriáján belül a tanulás a legalapvetőbb fogalmak egyike. A tanulási folyamat az, amelyen keresztül a pedagógus célját megvalósítja, illetve a tanuló a számára előírt ismereteket és készségeket elsajátítja.

A tanulás szó a pedagógiában általában ismeretszerzést, a jártasságok és készségek kialakítását, képességfejlesztést jelent; utal valamilyen speciális tevékenységre, amelyet meghatározott céllal szándékosan végeznek, és amelyek eredményeként a megtanult anyag különböző helyzetekben felidézhető.

A tanulási képesség fejlesztése valamennyi évfolyamon folyamatos feladat. Az életkori sajátosságok gyermekkorban túlnyomóan a tapasztalati tanulást írják elő a spontán tanulási módok és a játék, valamint a pedagógus gyakori segítő-értékelő visszajelzésének dominanciájával. A serdülőkor kezdetétől fokozatosan növekedhet az értelmező tanulás elsajátítása, a szövegfeldolgozás módszereinek a megtanítása és gyakorlása, a játék szimulatív tanulássá fejlődése.

A tanulási képesség fejlesztésére vonatkozó követelmény valamennyi alapvető tanulási mód rendszeres alkalmazását, megtanítását és fejlődésének segítségét írja elő.

Tehetség: Az átlagosnál magasabb szintű teljesítmény, mely a képességek kiteljesedését alkotó tevékenységben is felszínre hozza. Megnyilvánulhat a tanulás, a művészetek és a sport területén.

Cél: hogy minél több tanuló találjon rá már az alsóbb évfolyamokban az adottságainak, hajlamainak és érdeklődésének legjobban megfelelő területre, melyben produktív és sikeres lehet. A tanulók maximális segítése az adott területen.

Feladat:

A sokszínű és sokrétű foglalkoztatással lehetséges a kiemelkedő képességek korai felismerése, különösen fontos ez a perifériára szorult tehetségek felkutatásánál.

Megfelelő ösztönző környezetben örömet találnak képességeik érvényesítésében, nő az önbizalmuk, mely kitartással és szorgalommal párosul. Szükséges ehhez a pedagógus megerősítő magatartása, a serkentő, aktivitást kiváltó feladatok adása, a tanuló egyéniségének tisztelete.

Fontos a tanári irányítással való önművelés elősegítése.

Szinterei:

- A tantárgyi kötelező órák, ezeken belül a differenciáláson alapuló oktatás.
- IPR programban való mentorálás.
- Az iskola könyvtára mind a tanórák, mind az önművelődés, házi és verseny feladatok gyűjtőmunkáinak ad teret, értő szakember segítségével, könyvtárunk ellátottságával. - Önképző-
érdeklődési körök, szakkörök szervezése témánként és óraszámoként
már a
személyiségfejlesztésnél kimutatva.
- Nívócsoportos oktatás szervezése, lehetősége magyar irodalomból és matematika tantárgyakból.
- Az idegen nyelvi tehetségek kibontakoztatása a külföldi partnerkapcsolatok során.
- Tanulmányi versenyekre való felkészítés, versenyek szervezése.

Az erre tervezett időkeret e célból egyéni foglalkozásra is felhasználható, mely havi viszonylatban tömbösíthető.

I.8. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok meghatározása

I.8.1. Gyermek és ifjúságvédelmi felelős feladatai

Az osztályfőnökökkel együttműködve a hátrányos és a veszélyeztetett gyermekek kiszűrése. Nyilvántartásba vétel a veszélyeztetettség súlyosságának, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet típusának kiszűréseivel.

Egyeztetés kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal.

Segélyek ügyében való közbenjárás.

A problémás tanulók lehetőség szerinti napközis elhelyezése.

A gyermekek szabadidős tevékenységének és tanulmányi előmenetelének, hiányzásainak a figyelemmel kísérése. Kapcsolatfelvétel a kollégákkal, javaslattétel a változtatásra.

Rendszeres kapcsolat kialakítása a családdal, tanácsadás a szülőknek, az információáramlás biztosítása.

A diákönkormányzattal való együttműködése révén segítse a hasznos szabadidős tevékenységekbe való bekapcsolódást.

Gyakori családlátogatások, egyéni beszélgetések során alakítson ki bizalmas kapcsolatot a szülőkkel és a gyermekkel, a prevenció sikere érdekében.

Egészségnevelési, mentálhigiéniai programok szervezésével (fontos a drogmegelőző program) széleskörű tájékoztatás a gyerekeknek, szülőknek, pedagógusoknak.

Az osztályfőnöki órák segítése a fenti témakörökben.

A kábítószer-ellenes előadások, programok már legyenek témái az 5-8. évfolyamok osztályfőnöki óráinak is.

Legsúlyosabb esetekben az igazgatóval együtt kéri a felsőbb gyermekvédelmi szervek segítségét, ill. együttműködik az iskola rendőrrel, a rendőrséggel.

1.8.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Helyzetelemzés: Intézményünkben az IPR programhoz tartozó tanulók esetében teljes integráció valósul meg, Bár a HH-s, HHH tanulóink száma csupán 2-3%, rájuk kiemelt figyelmet fordítunk. A lakóhelyi távolság miatt roma tanuló alig jellemző. A kiemelt gyermekvédelmi összmunka következtében az igazolatlan hiányzások száma minimális. Osztályismétlés, lemorzsolódás iskolai szinten is jelentéktelen. Az országos kompetenciamérések eredményei országos átlag fölöttiek, a családi indexhez viszonyítottan is magas értéket mutatnak. A tovább tanulók 90 %-a érettségig adó középiskolába nyer felvételt, a szakiskolába tovább tanulókra sem jellemző a csak HH helyzet. A tanulók egyéni megsegítésére mindig

törekedtünk tanári fölzárkóztatásokkal, az” Út a középiskolába” ösztöndíjprogrammal, IPR programmal. Évente több végzős tanulónk nyer felvételt az Arany János Programba.

Céljaink:

- A különböző szociális, etnikai, kulturális háttérű gyerekek heterogén osztályokban való együttnevelése,
- az előítéletek csökkentésére alkalmas együttműködő, elfogadó környezet kialakítása, - minden gyermek előzetes családi házból hozott kultúrájának értéként történő elfogadása, az iskola társadalmi-szakmai környezetének elsősorban a szülőknek minél szélesebb körben történő bevonása a halmozottan hátrányos tanulók iskolai sikeressége érdekében,
- fejlődést segítő értékelési rendszer alkalmazása,
- fokozott figyelem az érintett tanulók hiányzására, lemorzsolódására,
- minél több hátrányos és halmozottan hátrányos tanuló folytassa tanulmányait középfokú és lehetőleg érettségig adó középfokú oktatási intézményben,
- a kulcskompetenciák elsajátítása mentorálással segítse elő az együttneveltek további esélyeit és az alkalmazható ismeretszerzést,
- együttműködés a családi házzal, a szakszolgálattal, a gyermekvédelemmel.

Valamennyi pedagógus kötelező feladata a közreműködés az ifjúságvédelmi feladatokban, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények feltárásában, megszüntetésében! Különösen fontos az osztályfőnök feladata: a gyermek jelzéseire, viselkedésére, körülményeire való felfigyelés, a gyermekvédelmi felelős bevonásával történő intézkedés.

Az igazgató tudomására kell hozniuk a problémákat, hogy az intézkedések időben és maradéktalanul megtörténjenek a gyermek érdekében. (Többek között az IPR programba való bevonás).

A hátrányosságra felhívó tényezők:

- alacsony jövedelem,
- munkanélküliség,
- rossz lakáskörülmények,
- a szülők italozó életmódja,
- a gyermeket elhanyagoló nevelés
- csonka család,
- a gyermek bántalmazása,
- a szülők alacsony iskolázottsági és műveltségi szintje,
- a gyermek fogyatékosága (testi, érzékszervi, szellemi), tanulási, beilleszkedési, magatartási zavara.

I.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködési formái

Az új nemzedékről való gondoskodás, az ifjúság nevelése az a közös feladat, ami összefűzi az iskolát és a családot.

Az együttműködés formáit, lehetőségeit, módjait a helyi pedagógiai program szabályozza.

A helyi sajátosságok, a szülői, tanulói elvárások felmérése, összegyűjtése fontos feladat. Ezekből megtudhatjuk milyen igényeket kell az iskolának kiszolgálni. A szülői támogatás, együttműködési készség könnyebben megnyerhető, ha a pedagógiai célkitűzések a szülői elvárásokat is megfogalmazzák.

Az egyik legfontosabb feladat, az együttműködés alapja a szülőkkel való kapcsolattartás, a szülők rendszeres informálása az iskoláról, gyermekük fejlődéséről. Ennek kialakult formáit a jövőben is őrizni kell.

Kiemelt figyelmet kell szánni az IPR programban érintett gyermekek szüleinek megnyerésére, az együttműködésre való hajlandóság elérésére.

I.9.1. A kapcsolattartás módjai: Kapcsolattartás a szülőkkel

A szülői értekezlet:

Iskolai szintű szülői értekezlet vagy az **SZMK.** összehívása. Célja az iskola egészének távlati és szakaszos pedagógiai munkájának megismertetése a szülőkkel. Tájékoztatás az új pedagógiai programról, a házirendről, aktuális feladatokról, a szülői igények megismerése.

Évfolyamszintű szülői értekezlet évente általában egy alkalommal az 1. 4. 8. osztályokban. Az érkező első osztályosok szülői értekezletét május végén hívjuk össze. Célja az iskolai lehetőségek, hagyományok, az osztályban tanító pedagógusok bemutatása stb. Ezt megelőzi márciusban a beíratások előtt az „ovisváró napok”.

A negyedik osztályban a nívó csoportos oktatás feltételeinek, lehetőségeinek bemutatása a feladat.

A pályaválasztási szülői értekezletre novemberben kerül sor. Célja, hogy a gyermek érdeklődését, képességét, elért tanulmányi eredményét értékelve vegyék a szülők figyelembe a lehetőségeket, és ennek megfelelően döntsenek. Meghívottak lehetnek: a környék középiskolái, a 8. osztályos tanulók, szüleik, az iskolaszék képviselője.

Osztályszintű szülői értekezlet:

Az iskola és a család kapcsolattartásának leghatékonyabb eszköze.

Évente három alkalommal tartja az osztályfőnök, szeptemberben, februárban, májusban. Igyekeznünk kell jó kapcsolatot tartani a szülővel, mert csak így érhetjük el, hogy partnerré váljék, bekapcsolódjék a közös munkába és segítsen bennünket.

Igyekezzünk elérni, hogy nyitott legyen a pedagógus szakértő véleményének a befogadására. Segítő társ legyen. Kiküszöbölje a kettős nevelést, bekapcsolódjék a közös munkába és segítsen bennünket.

Igyekezzünk megértetni, hogy egy osztályközösség minőségileg más, mint külön-külön egy gyermek. Egy tanuló magatartása lehet nagyon eltérő a családi és az iskolai

közösségben. Ismertessük meg az osztály helyzetével (magatartás, szorgalom, tanulmányi helyzet, neveltségi szint stb.) Avassuk be a szülőket az osztályközösség nevelésének a célkitűzéseibe, feladataiba, az alkalmazott eljárások fontos részleteibe, s az elért eredmények és kudarok tanulságaiba.

Fogadóórák:

Céljuk „négy szemközt” beszélgetés a szülővel a tanuló fejlődéséről, problémáiról, azok közös megoldásáról.

Családlátogatás:

A nevelők, illetve az ifjúságvédelmi felelős indokolt esetben látogatnak családot.

Írásos kapcsolatok:

A tájékoztatás mindennapi formája az elektronikus napló. Ügyelnünk kell arra, hogy a szülők rendszeres, naprakész tájékoztatást kapjanak az érdemjegyekről, a beírásokról.

Személyes kapcsolatok:

Telefon, személyes beszélgetés adott helyzetekben szükségszerűen alkalmazva.

Esetmegbeszélések:

Az egyéni bánásmódot igénylő gyermekek előre haladásáról, fejlesztési feladatairól, a közös célért való együttműködésről.

Az ünnepélyes alkalmak:

A hagyományok kiváló lehetőséget adnak az iskolánkban folyó nevelő-oktatómunka bemutatására, a szülőkkel való kapcsolat elmélyítésére, tanár-szülőgyermek viszonylatában.

- Az **évnyitón** az elsősök meghitt, barátságos fogadtatása.
- A **ballagáson** az alkalomhoz illő, színvonalas műsor méltó elválás diákjainktól.
- Az **évváró** jó alkalom az iskolai eredmények ismertetésére, a kiemelkedő teljesítményeket nyújtó gyermekek jutalmazására
- Az osztályközösségben tartott **Anyák napi megemlékezések** bensőséges hangulata sokáig tartó emlék az édesanyák számára.

- A **farsangon** a beöltözött, szereplő gyerekeket gyakran mindkét szülő szívesen eljön megnézni, de besegítenek a jelmezek elkészítésébe is.
- Az **Iskolanapok** programjai szülőknek, gyerekeknek egyaránt szólnak. A nyílt órákon a szülők megismerkedhetnek a szaktanárok munkájával.
- A **Nemzeti összetartozás – Határtalanul** témanap megszervezése és lebonyolítása június hó folyamán. A szülők számára megszervezett délutáni program keretében bemutatásra kerülnek a határon túli kirándulás legfontosabb eseményei és képei.
- A **szülők bálja** a nevelőtestület és a szülők kapcsolatát szolgálja, bevétele pedig az alapítványon keresztül a gyerekeké.

1.9.2 Az iskolába jelentkező tanulók felvételének és átvételének időpontjai

1. Iskolánk a kötelező beiskolázási körzetéből – melyet a járási hivatal határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
2. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
3. Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
  - a gyermek lakcímkártyáját;
  - az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást;
  - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét
  - a halmozottan hátrányos helyzetről való igazolást.
4. A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
  - a tanuló anyakönyvi kivonatát;
  - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
  - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot
  - a gyermek lakcímkártyáját
  - a halmozottan hátrányos helyzetről való igazolást.

5. Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az intézmény vezetője dönt.

6. Ha az átvételt kérő körzeten kívüli tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minőségű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.

7. Az iskolába beadott felvételi kérelmeket **a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben** meghatározott sorrendben kell teljesíteni.

8. Amennyiben iskolánk – a rendeletben megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján kell dönteni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirend tartalmazza.

9. A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

Kapcsolattartás a diákokkal

A diákokkal való kapcsolattartás elsődleges eleme: tanórák, tanórákon kívüli tevékenységek.

Minden osztályban megválasztják az osztályközösség tagjai a diákönkormányzati képviselőket. Ők részt vesznek az iskolai diákönkormányzat munkájában és közvetítik ötleteiket, jobbítási szándékukat a diákönkormányzat tevékenységét összefogó tanár segítségével. Minden tanév elején kidolgozzák a munkatervüket, illetve megbeszéljük velük a tanév aktuális feladatait. Ismertetjük velük a helyi tantervet, az aktuális változásokat.

A kapcsolattartás szóbeli, személyes elemei dominálnak a diákokkal való kapcsolattartás során. Az iskolavezetés tagjaival személyesen is felvehetik a kapcsolatot a diákok.

Kapcsolattartás a pedagógusokkal

Az intézményvezetés számára prioritás a kollégákkal fontos, ez mindennapos feladatunk.

Kapcsolattartás formái:

- személyesen
- a helyben szokásos írásbeli kommunikációs csatornákon

Kapcsolattartás alkalmai:

- tanév elején az alakuló értekezlet
- az alakuló értekezlet
- részvétel a tűzvédelmi és balesetvédelmi oktatáson
- félévi osztályozó értekezlet
- év végi osztályozó értekezlet
- tanévzáró értekezlet, amelynek témája a tanév feladataink áttekintése
- nevelési értekezlet
- aktualitások függvényében szervezett értekezletek

A munkaközösségvezetőkkel is folyamatos a kapcsolattartás, ők a kiterjesztett iskolavezetés tagjai. Vannak olyan feladatok, melyeket velük egyeztet az iskolavezetés.

A munkaközösségi értekezleteken részt vesznek az adott munkaközösség tagjai. A munkaközösségvezetők az igazgató és helyettesei iránymutatást alapján is együttműködnek.

Az egy osztályban tanító alsós tanítók között is folyamatos a kapcsolattartás, az osztály tanulóira vonatkozó aktuális információk megbeszélése a cél.

Fontos a kapcsolattartás az ifjúságvédelmi felelőssel, a Családsegítő Központ által kijelölt szociális munkással, az iskolapszichológussal. Ennek személyes formái, illetve írásos formái léteznek az aktuális esetre, esetekre vonatkozóan.

Speciális a kapcsolattartás a tankönyvfelelőssel, valamint a könyvtárostanárral is.

Az iskolai programok kapcsán is fontos az iskolai szintű egyeztetés a pedagógusokkal.

Írásos formák:

- e-mail formájában
- a szociális hál használatával létrehozott tanári csoportban
- megosztott dokumentumok, táblázatok formájában
- az üzenőfalra kitett információk révén – órarendi, teremrendi, folyosói ügyeleti, karikás órarendi információkkal kapcsolatban.

Kapcsolattartás formái az iskolaorvossal, az iskolafogorvossal, valamint az iskolai védőnővel

A kapcsolattartás az aktualitások függvényében heti, illetve napi szintű.

Formái:

- írásos
  - o e-mailek formájában a védőoltásokkal, az orvosi szűrésekkel kapcsolatban
  - o statisztikai adatszolgáltatás
  - o az iskolaorvos írásban küldi meg iskolánknak a testnevelés alól felmentett adatokra vonatkozó adatait, valamint a gyógytestnevelésben, könnyített testnevelésben részt venni köteles tanulók névsorát
- szóbeli
  - o személyes – aktualitások függvényében
  - o telefonos – aktualitások függvényében

II. HELYI TANTERV

2020. szeptember 1-től az 5/2020 (I.31.) Kormányrendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról alapján szervezzük az összes évfolyamon az oktatást

II.1.1.A választott kerettanterv, az iskolában tanított kötelező és nem kötelező (választható) tantárgyak és óraszámok

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi kerettantervekre épül, mely az Oktatási Hivatal honlapján elérhető mind az alsó tagozat, mind a felső tagozat vonatkozásában.

Alsó tagozat:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_1_4_evf

Felső tagozat:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_5_8

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei megegyeznek az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a kilencven százalékát fedik le, a fennmaradó tíz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

Iskolánk a hetedik évfolyamon választható ***Dráma és színház***, illetve hatodik évfolyamon a ***Hon- és népismeret*** tantárgyat tanítja.

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása a nevelők szakmai munkaközösségeinek, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok feladata a helyi tanterv életbelépésének megfelelően.

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontásához, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározásához iskolánk pedagógusai az egyes tantárgyak tanításához alkalmazott tankönyvek kiadói által összeállított helyi tantervi ajánlásokat felhasználhatják, azonban ezek adaptálása a helyi tantervbe nem lehetséges.

A Nemzeti Alaptantervben szereplő műveltségi területek és tantárgyak:

Tantárgyak műveltségterület szerinti bontásban az iskolában – alap és választható

Műveltség-terület	Tantárgy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	NAT szerinti	7	7	5	5	4	4	3	3
	Iskola által biztosított	1	1	1	1	1	1	0,5	1
	Magyar nyelv	4	4	3	3	2	2	1,5	2
	Magyar irodalom	4	4	3	3	3	3	2	2
Matematika	NAT szerinti	4	4	4	4	4	4	3	3
	Iskola által biztosított	1	1	1				0,5	1
	Matematika	5	5	5	4	4	4	3,5	4
Történelem és állampolgári ismeretek									
	Történelem					2	2	2	2
	Állampolgári ismeretek								1
	Hon- és népismeret						1		
Etika/ hit- és erkölcsstan									
	Etika/ hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természet-tudomány és földrajz									
	Környezet-ismeret			1	1,5				
	Természet-tudomány					2	2	4	5
	Kémia							1	2
	Fizika							1	2
	Biológia							2	1
	Földrajz							2	1
Idegen nyelv	NAT szerinti				2	3	3	3	3
	Iskola által biztosított				0,5	0,5	0,5		
	Idegen nyelv				2,5	3,5	3,5	3	3
Művészetek									
	Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
	Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
	Dráma- és színház							1	
Technológia									
	Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
	Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1

Testnevelés és egészségfejlesztés									
	Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
	Közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1

Iskolánkban a tanulók az idegen nyelvi órákon az angol és német nyelvet tanulják, valamint lehetőség van francia és orosz nyelvet választani.

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–8. évfolyamon 2020-as NAT szerint

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban

Évfolyam	1	2	3	4	5	6	7	8
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret						1		
Etika/hit és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Kémia							1	2
Fizika							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Idegen nyelv				2	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház							1	
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1

Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	1*	1**	2
Matematika	1	1	1				0,5	1
Környezetismeret				0,5				
Magyar nyelv és irodalom	1	1	1	1	0,5	0,5	0,5	1
Idegen nyelv				0,5	0,5	0,5		
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

Az iskola 4-8. évfolyamos tanulói részt vesznek digitális országos kompetenciamérésen a jogszabályban foglalt évfolyamokom szövegértés, matematika, természettudomány, angol és német nyelv, történelem és digitális kultúra tantárgyakból. Ezért ezen készségterületeket prioritásként kezeljük és ahol az osztály létszáma azt indokolja, csoportbontásban tanítjuk ezeket a tantárgyakat. Matematika, illetve magyar nyelv és irodalom tantárgyakból nívó csoportos oktatás formájában szervezzük az oktatást az intézményben.

II.2. A tankönyvek és más taneszközök elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.

A tanuló munkaeszközét képező tankönyvek kiválasztásának elvei:

- a/ A tananyag elrendezése logikus, szemléletes legyen.
- b/ A tanulók életkori sajátosságának megfelelő szövegezés jellemezze.
- c/ A különböző tantárgyak sajátosságainak megfelelően segítse a tanulási technikák elsajátítását.
- d/ Esztétikus és átlátható szerkesztésű legyen.
- e/ Adjon lehetőséget az önálló tanulói munkáltatásra.
- f/ Adjon lehetőséget a differenciált foglalkoztatásra fejlesztésre.

g/ Segítse a megértést, az önellenőrzés képességének fejlesztését.

h/ A kornak megfelelő korszerű tartalmat szakszerűen közvetítse.

j/ Alkalmas legyen a tanult ismeretek gyakorlására, alkalmazására.

k/ Gondolkodtató, változatos feladatokat tartalmazzon.

A tankönyvtámogatás rendje a minden tanévben kiadott iskolai Tankönyvellátás rendjében kerül meghatározásra.

Az iskolai Tankönyvellátás rendje épít a következő elvekre:

- Iskolánkban a tankönyvi ingyenes és a normatívára jogosult tanulók számára elsősorban könyvtári kölcsönzéssel biztosítjuk a tartós tankönyveket, szótárakat, atlaszokat, minden nem munkatankönyvnek minősülő kiadványt.
- Igény esetén a délutáni tanulást a könyvtárból osztálytermekbe kihelyezett használt tankönyvek is segítik.
- Az ingyenes és a normatívára jogosult tanulók saját tulajdonába kerülnek azok a kiadványok (pénzbeli támogatás), melyekbe beleírnak (munkafüzetek, munkatankönyvek), s így csak egy tanuló esetében alkalmazhatók.
- Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a jogosultakon kívül más, szociálisan hátrányos helyzetű tanulók is ingyenesen használhatják.

A tanuló egyéb taneszközei: A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a **testnevelés**, a **vizuális kultúra**, valamint a **technika és tervezés**.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges egyéb tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs

munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

Az egyéb taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- lehetőség szerint szerepeljen a tankönyvjegyzéken
- Az egyes taneszközök ajánlásánál márka és ár megkötése nélkül azokat az eszközöket előnyben részesítjük, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.

Ezek az eszközök a szülőkkel való konszenzus alapján kerülnek minden tanévet megelőzően májusban kihirdetésre - törekedve a tanuláshoz feltétlenül szükséges és elfogadható árú eszközök meghatározására, melyek beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

II.3. Az iskola magasabb fejlesztési szintre (1-4. évfolyam) és magasabb évfolyamára (5-8. évfolyam) lépés feltételei

A továbbhaladás, valamint a magasabb évfolyamba lépés feltételeinek általános elvei:

- a tanulók teljesítsék az adott évfolyamra vonatkozó követelményeket,
- A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tárgyban a tanév végén legalább elégséges (2) szinten teljesítette.
- Amennyiben a tanuló egy, kettő, vagy három tantárgyból a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet.
- ha tanév végén elégtelen osztályzatot kapott is kevesebb mint három tantárgyból, a javítóvizsgán megjelent és legalább elégséges osztályzatot kapott.

- Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a 250 tanítási órát, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja, a tanév végén osztályozó vizsgát kell tennie, ennek hiányában nem osztályozható.
- Szükség esetén különbözeti vizsgán ad számot az a tan

Részletesen a tantárgyak viszonylatában van meghatározva a

Tananyag és követelményrendszernél.

II.3.1. Az iskolai tanulói beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái – ezen belül az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

- a tanuló teljesítményének,
- magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, formája

A tanuló teljesítményének ellenőrzése, értékelése:

- a nevelés-oktatás szerves része, a diákok teljesítményének regisztrálása, mérése az oktató-nevelő munka állandó velejárója.
- valamilyen vonatkoztatási rendszerhez való viszonyítás, mely kétféle lehet: norma- vagy kritériumorientált.
- Ha az értékelés normaorientált, akkor az értékelés az egy adott csoporton belüli egymáshoz, ill. a csoport átlagához való viszonyítást jelenti.
- Ha az értékelés kritériumorientált, akkor egy előre rögzített kritériumhoz, standardhoz, célhoz viszonyítunk.
- A tanulmányi előmenetel folyamatos értékelése a pedagógus törvényben rögzített joga. Az értékelés szaktárgyi és pedagógiai kifogástalanságáért a szaktanár felel. A ***nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény*** 57.§-a határozza meg az iskola magasabb fejlesztési szintjére ill. évfolyamára lépésének feltételeit.

Az alapelvek, célok tekintetében a Szentesi Koszta József Általános Iskola nevelőtestülete az alábbi konszenzusra jutott:

Az értékelés fő alapelvei:

- A fejlesztő támogatás. Az intézmény értékelési normája, hogy az iskola kedvező befolyást gyakoroljon a tanulmányi eredményeket befolyásoló tényezőkre. A tanuló számára értesítőt, bizonyítványt nyújtunk elért eredményeiről, de befolyásoljuk is a további ismeretszerzés folyamatát, a tanulók felelősségtudatának, önértékelésének fejlődését. A minősítés (szöveges, szóbeli, vagy érdemjegy, osztályzat) hitelesen kell tükrözze a tanulói teljesítményt, a tárgyi tudást és a készség szintet. Az értékelés nem lehet a fegyelmezés, a büntetés eszköze.
- Legyen az értékelés motiválóerejű. Ösztönözze az értékelés a diákokat a további erőfeszítésre. A motiváció – azoknak az indítékoknak az együttese, amelyek a tanulásra „rávesznek” – minden tanulási siker alapvető feltétele. Alapelveink szellemében arra törekszünk, hogy mind a tanítási- tanulási folyamatban, mind a tanórán kívüli programok útján a különböző korú és képességű tanulók intenzíven vegyenek részt. Érdeklődésük felkeltése a többféle, változatos tartalmú és szervezésű tanulási lehetőséggel történik.
- Az értékelés legyen személyre és közösségre szólóan is ösztönző.
- Az értékelés legyen szakszerű. „Egy tanár értékelő stratégiája akkor nevezhető differenciáltnak és szakszerűnek, ha sokféle értékelési rendszerrel dolgozik, s minden lehetséges alkalmat megragad arra, hogy az egyéni különbségeket figyelembe véve adjon megerősítéseket tanítványainak.” (Báthory Zoltán)
- Tantestületünk mind a normaorientált, mind a kritériumorientált értékelési módokat alkalmazza. Az országos átlaghoz való közelítés célja mellett a tanulókat az önmaguk

teljesítményéhez és egyéni képességeikhez mértén is viszonyítani kell (IPR programban résztvevők!).

- Az értékelés folyamatos, rendszeres, és folyamatba ágyazott az egész szorgalmi idő alatt, s nem kampányszerű. Havonta legalább egy érdemjegyet, de félévenként minimum 3 érdemjegyet kapnak a tanulók. Az érdemjegyekről a szülők és tanulók egyaránt tájékoztatást kapnak. /elektronikus napló félévi értesítő, bizonyítvány útján, fogadóóra, szülői értekezlet, osztályfőnöki óra/
- Az értékelés legyen objektív és igazságos. Legyen az értékelés megalapozott. A tanári értékelés a tanuló emberi méltóságát tiszteletben tartva elfogulatlan és konkrét legyen. Legyen tárgyszerű értékelés, amelyben megnevezzük, melyek az erős pontok, melyek a gyengeségek, hol és hogyan kell javítani.)
- Az osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Minden tantárgy a helyi pedagógiai programban megfogalmazta az évfolyamonként kötelezően teljesítendő minimumkövetelményeket, melyeket a tanulónak a magasabb fejlesztési szintre és évfolyamba lépéshez teljesítenie kell. Az értékelés épüljön a helyi tanterv követelményrendszerére.
- A témazáró dolgozatok minősítésében tantestületünk egységes értékelési rendet követ.
Az értékelés legyen méltányos, vegye figyelembe a gyermek életkori sajátosságait, a tantárgy jellegét, szükség esetén a tanuló otthoni életkörülményeit. Biztosítani kell a diák számára a javítás lehetőségét. Tilos a gyermek teljesítményét színe, neme, vallása, etnikai hovatartozása, politikai véleménye, társadalmi-nemzeti származása, vagyoni helyzete, cselekvőképességének korlátozottsága, születési vagy egyéb helyzete miatt hátrányosan megkülönböztetni, minősíteni.
- Az értékelés legyen tervezett.
- Ne legyen megtorló, fenyegető jellegű.

- Legyen ismert a követelményrendszer a tanár, a diák és a szülő előtt.

Az értékelés szintjei:

- a tanulók értékelése
- a tanítási- tanulási folyamat értékelése
- egy-egy osztály vagy csoport értékelése
- az iskola pedagógiai munkájának értékelése

II.3.2. Az értékelés fajtái és céljai

Az értékelés ideje	Az értékelés szintje	Az értékelés fajtája	Az értékelés célja
Tanév elején	osztályszint évfolyamszint	diagnosztikus	tájékozódás, célmeghatározás
Tanév közben	osztályszint	formatív, folyamatértékelés	tanulási folyamat szabályozása, eredményességre törekvés, kontroll, korrekció
	évfolyamszint	standard	motiváció, országos szinttel való egybevetés
Tanév végén	osztályszint	szummatív	a fejlődés mértékének mérése, output

- **Diagnosztikus értékelés:** a tanuló tudásszintjének év eleji mérése, meglévő tudásának feltárása valamely nagyobb tematikus egység tanítása előtt, a hiányosságok felmérése a célmeghatározás és tájékoztatósi céllal. Témazárás esetén az elsajátítás mértékének mérése. Felzárkóztatás meghatározása céljából.

- Formatív értékelés a tanítás-tanulási folyamat állandó kísérőjeként. Készség-mérések – a pedagógia munka eredményességének mérésére, a tanulók fejlődésének figyelemmel kísérésére vonatkozóan. Cél: a tanulási folyamat szabályozása.
- Egyes képességek mérése – tájékozódás a tanulók fejlettségi szintjéről, a teljesítmény fokozásának elérése, ill. motiválásának céljából.
- Standard mérések a pedagógiai módszerek megfelelésének visszacsatolása céljából. Cél a hibák és erények visszajelzése, javítása.
- Szummatív értékelés: minősítő értékelés egy-egy tematikus egység, egy félévi anyag vagy év végi összefoglalás lezárásaképp. Cél: a tanulási követelmények teljesítésének szintjéről való meggyőződés. A változás, fejlődés mértékének kimutatása, eredmények a kezdetekhez képest.
- A 4. évfolyam végén az alapkészségek megismerésével javaslat a tanulók továbbhaladásához / csoportba-sorolás céljából: nívó csoportos matematika vagy magyar nyelv és irodalom, illetve általános tantervű oktatás.
- Nevelési célok: reális önértékelés, önbizalom erősítése a tanulóknál. A személyiség pozitív formálása. Az értékelés szempontjai: a, általában véve:
  - önállóság mértéke
  - szakszerűség, tényszerűség, az ismeretek pontossága
  - szak kifejezések használata, nyelvhelyesség
  - tartalmi teljesség
  - ábraelemzés, rajzok készítése
  - a felelet felépítettsége
  - órai aktivitás
  - a készségek fejlettségi szintje b, idegen nyelv esetén - nyelvhelyesség
  - az új szókinccs használata
  - kiejtés
  - beszédtempó, folyamatosság
  - szövegértés, hallás utáni megértés

- az olvasás folyamatossága
- életkorának megfelelő íráskészség
- önállóság
- Szöveges értékelés (1. évfolyam - 2. évfolyam félévéig),
- érdemjegyek összesítése (2. évfolyam második félévétől - 8. évfolyam végéig, dominánsak a piros jegyek!),
  - osztályozó vizsga (egyéni tanrend szerint tanulók, ill. évi 250 órát vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-ot meghaladó hiányzás esetén)

II.3.3. Osztályozási rendszer:

Az Nkt. 54. §-ának 3. bekezdése előírja, hogy az általános iskola első évében és a második évfolyam első félévében olyan szöveges minősítést kell kapnia az első fejlesztési szakaszban tanuló diáknak, amelyik kifejezi, hogy a tanuló:

KIVÁLÓAN TELJESÍT,
 JÓL TELJESÍT,
 MEGFELELŐEN TELJESÍT vagy
 FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

A fent említett minősítések elvi és tartalmi kritériumai a különböző tantárgyak és a mentálisszociális érettségben való **fejlettségi szint** viszonylatában kell, hogy érvényesüljenek a következő módon:

A tanulók szöveges értékelésének 1-2. évfolyamokon elfogadott alapelvei:

- személyre szóló legyen,
- fejlesztő, ösztönző jellegű; meghatározható legyen az egyén fejlesztésének stratégiája,

- az érthetően meghatározott iskolai követelményrendszerre épüljön,
- rendszeres, sokoldalú és folyamatos legyen,
- legyen annak számára érthető, akinek szól (szülő, gyermek),
- vegye figyelembe a szülők, gyermekek értékeléssel kapcsolatos megjegyzéseit, meglátásait;
- a tanulási folyamatban a tanulót és a szülőt a közös tanulás érdekében szövetségesként kell tekinteni.

A tanulók szöveges értékelésének tartalmi kritériumai:

Szövegesen értékeljük a tanulókat az 1. osztály első, illetve második félévében, illetve 2. osztály első félévében.

Magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, és környezetismeret tantárgyakból a szöveges értékelést a következő kategóriákba sorolva összegezzük:

Kiválóan teljesített

Jól teljesített

Megfelelően teljesített

Felzárkóztatásra szorul.

Általános minősítés elvei:

Az a tanuló, aki mind a 4 fő tantárgyból (magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, környezetismeret) kiválóan teljesített, az „**kiválóan teljesített minősítést**” kap.

Ha a fő tantárgyak átlaga jó, akkor az általános minősítés is „jól teljesített”.

Ha a fő tantárgyak átlaga közepes, akkor a tanuló „**megfelelően teljesített**” minősítést kapott. Ha 1 vagy ennél több tantárgyból „felzárkóztatásra szorul”, akkor az általános minősítése is „**felzárkóztatásra szorul**” lesz.

A szöveges értékelés gyakorisága:

1. évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor.

A tanulók osztályozása a második két fejlesztési szakasz viszonylatában

A tanulók osztályozása a második évfolyam második félévétől érdemjegyekkel történik.

A 2. osztály második félévétől a 8. osztály végéig a pedagógusok a tanulók írásbeli és szóbeli teljesítményeit összegző ötfokozatú skálán: 1-5 osztályzattal értékelik az elektronikus naplóban, bizonyítványban, törzslapon.

Félévkor számszerű bejegyzéssel a félévi értesítőben, év végén szöveges fogalmi jelöléssel a bizonyítványba és az elektronikus naplóból nyomtatott törzslapokra..

A naplókba mindig számszerű bejegyzés kerül.

Osztályzatok tartalmi jegyei:

jelas (5): - Ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot és alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabatosan, önállóan beszélni. Gondolkodva, logikusan kérdez.

jó (4): - Ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés vagy jelentéktelen hibával tesz eleget. Világosan, szabatosan fogalmaz, de apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, a definíciókat esetenként csak mechanikus tanulással tudja elsajátítani.

közepes (3): - Ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget. Nevelői segítségre, irányító kérdésekre, javításra, kiegészítésre szorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, összefüggően felelni. Segítséggel képes megoldani szóbeli és írásbeli feladatát. Előfordul, hogy pontatlanul, pongyolán fogalmaz. Rövid mondatokat alkot.

elégséges (2): - Ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal még rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat gyakran nem ért, szójelentéssel nincs tisztában. Gyakorlatban képtelen az önálló munkavégzésre. Ellenőrzést igényel az írásbeli munkánál.

elégtelen (1): - Ha a tantervi követelményeknek nevelői segítséggel, útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumkövetelményt nem képes teljesíteni.

Kiemelkedő teljesítmények elismerése:

- Dicséret (szaktárgyi)

Ha a tanuló a félév vagy az egész tanév folyamán jeles teljesítményt mutatott tantárgyi dicséretben részesülhet. Félévkor 5-ös+d, év végi bizonyítványában „kitűnő” minősítéssel jelöljük e dicséretet, mely a törzslapon a jeles mellett a megjegyzés rovatban jelenik meg, mint kitűnő értékelés.

- Nevelőtestületi dicséret

A több tantárgyból nyújtott kimagasló teljesítményt nevelőtestületi dicséret illeti.

- Igazgatói dicséret

- Osztályfőnöki dicséret

Közösségért végzett tevékenységért, diákkörben kiemelkedő színvonalú szereplés, kiváló sportteljesítmény, minden olyan tevékenység, ami az iskola hírnevét öregbíti.

Koszta-díj

Az a tanuló, aki az általános iskolai tanulmányának nyolc évfolyama alatt mindvégig jeles vagy kitűnő eredményt ért el, vagy kiemelkedő sporttevékenységet folytatott, illetve az iskolai közösségért példamutatóan sokat tett, emlékplakettet és a Koszta-alapítvány pénzbeli jutalmát kapja.

- Oklevél

Év végén az egész évben nyújtott kiemelkedő teljesítményéért oklevéllel és tárgyjutalommal is elismerhető a tanuló munkája.

Elégtelen teljesítmény értékelése:

- Figyelmeztetés

Ha a tanuló félévi teljesítménye gyenge, alig közelíti meg a minimumszintet, figyelmeztetős elégségest (2) adhat a pedagógus.

A negyedévi értékeléskor, valamint félévi és év végi osztályzás előtt a pedagógusok értesítik a szülőket (az ellenőrzőbe írással), ha a gyermekük valamely tárgyból bukásra áll, s megbeszélik a javítás módját.

- Bukás

Amennyiben a tanuló egész tanévben elégtelenül teljesítette a tantárgyi követelményeket, s hanyag hozzáállást tanúsított, önhibájából kényszerül bukásra.

A sikertelen javítóvizsga esetén, vagy ha önhibájából nem jelenik meg a javítóvizsgán, a tanuló évisméltésre kötelezett.

Az osztályozásnál használt dokumentumok:

Félévkor	Tanév végén
elektronikus napló, félévi értesítő	elektronikus napló
elektronikus napló	bizonyítvány
	törzslap

Érdemjegyek rendszere

A 2. osztály 2. félévétől a 8. osztály végéig a pedagógusok a tanulók írásbeli és szóbeli teljesítményeit évközben ötfokozatú skálán: 1-5 osztályzattal értékelik az ellenőrzőkönyvbe, naplóba.

Az érdemjegyekkel szemben támasztott követelmények:

- Legyen tervszerű, és folyamatos.
- Témazáró dolgozat írása előtt minimum 1 héttel tájékoztatni kell a tanulókat.
- Egy tanítási napon maximum 2 témazáró dolgozat íratható.
- A felmérő dolgozatok megírására lehetőleg ne az utolsó órában kerüljön sor.
- A heti 1-2 órás tantárgyaknál a tanulók félévente 3-4 érdemjeggyel rendelkezzenek.
- Az írásbeli és szóbeli feleletek aránya lehetőség szerint kiegyensúlyozott legyen.
- A helyi tantervben meghatározott számú felmérő dolgozat az egyes tantárgyak esetében kötelezően megírandó (magyar nyelv és irodalom, idegen nyelvek pl. évi 2)
- A témaegységenkénti felmérések valamint az írásbeli feleletek számát a pedagógus dönti el.
- Az írásbeli munkák kiosztásának, javításának határidejét az iskola házirendje rögzíti.
- Az egyéni pontozási rendszerét a pedagógusok minden év első tanítási óráján közlik a tanulókkal.
- Csak megtanított és begyakorlott anyag kérhető számon a diáktól.
- A kijavított írásbeli munkát mindig értékeli a pedagógus, a típushibák kijavítása nem marad el.
- Az iskolai dolgozatok, témazárók, feladatlapok, feleletek, gyakorlati tevékenység, munkák stb. érdemjegyét a szaktanár az elektronikus naplóba írja.

A tanuló teljesítményének számonkérési formái:

Szóbeli: összefüggő felelet, beszélgetés, kiesőadás, szituációs vagy dramatizált játék, órai aktivitás, projekt munka bemutatása, vitakészség,

Írásbeli: teszt, feladatlap, fogalmazás, írásbeli felelet, témazáró felmérés, reprezentatív felmérés

Önálló szorgalmi munka: kutató munka, önként vállalt elméleti versenyek

Gyakorlati: munkadarab, éneklés, rajz, gyűjtőmunka, sportteljesítmény, versenyeredmények

Online típusú feladat

Az értékelés módszerei, az értékelés dokumentálása:

- szóbeli értékelés / dicséret, kritika /
- szöveges értékelés / az elvégzett munka rövid véleményezése, javítása útmutatás céljából/
- 1-5 érdemjegy
- megerősítés (pl.: piros pont, csillag, dicséret, jutalom, gesztus stb.)
- feddés (pl.: negatív nyilatkozat, büntetés, fekete pont, stb.)

Az érdemjegyek nem egyenértékűek!

Megkülönböztető százalékokkal jelöljük: 100 % = feleletek, munkák, mérések, tesztek eredményeinek jelölésére 100% = gyűjtőmunkák, házi dolgozatok, szorgalmi feladatok, füzetek rendje, órai munka 200% = kétszeres súlyú jegyek, témazárók, félévi, év végi dolgozatok, évfolyamszintű felmérések évfolyamszintű tanulmányi versenyeken elért eredmények.

A témazáró felmérések egységes megítélése érdekében az alábbi szempontokat javasoljuk:

1-4. oszt.: matematika, magyar nyelv és irodalom, környezetismeret, idegen nyelv, informatika
91-100 % jeles (5)

80-90 %	jó (4)
65-79 %	közepes (3)
50-64 %	elégséges (2)
0-49 %	elégtelen (1)

5-8. oszt.: matematika, fizika, kémia, földrajz, biológia	5-8. oszt.: magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv
91-100 % jeles (5)	91-100 % jeles (5)
71-90 % jó (4)	80-90 % jó (4)
51-70 % közepes (3)	60-79 % közepes (3)
31-50 % elégséges (2)	40-59 % elégséges (2)
0-30 % elégtelen (1)	0-39 % elégtelen (1)

A témazáró dolgozatok értékelésénél az egyéni fejlődés árnyaltabb tükröződése miatt az értékelő jegy mellett a %-os eredményt is fel kell a munkákon tüntetni!

Az írásbeli munkák megőrzésének ideje:

- Írásbeli feleleteket nem őriz meg az iskola, ill. a szaktanár.
- Nagydolgozatokat, ill. évfolyamszintű felméréseket 2 évig őrzi a nevelő.
- A külső mérések eredményeit 5 évig őrzi az intézmény.

Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje:

- a dolgozatok, feladatlapok esetében 1 hét
- nagydolgozatok esetében 2 hét
- nívócsoportos felmérés 2 hét

II.3.4. A magatartás és szorgalom minősítési rendszere

A neveltségi szint értékelése:

Alapelvek:

- Iskolánk arra törekszik, hogy az intézmény tanulóinak magatartása megfeleljen mindazon elvárásoknak, melyeket egyrészt a közösségi magatartás szabályai, másrészt a társadalmi normák támasztanak.
- A magatartás és a szorgalom osztályozási elveinek meghatározásakor szempont, hogy:
  - az segítse az iskola nevelési- oktatási céljainak elérését
  - segítse a tanulók önismeretének fejlődését,
  - adjon lehetőséget az önnevelésre is,
  - az értékelés általában az iskolai tevékenységre vonatkozzon.
- Ezért az iskola nevelőtestülete a szülői szervezetekkel és a diákönkormányzattal együttműködve a házirendben kidolgozta *a tanulók magatartásával kapcsolatos elvárásait*:
  - tanáraikkal együtt dolgozzanak iskolánk jó hírnevének öregbítésén, vigyázzanak maguk és társaik testi épségére, tulajdonára, óvják és védjék az iskola vagyontárgyait, társas életükben tartsák be a kulturált viselkedés szabályait,
  - az iskolai rendezvényeken, tanórákon, az órai szünetekben magatartásuk, viselkedésük legyen kulturált,
  - legyenek udvariasak, előzékenyek
  - tiszteletet és megbecsülést tanúsítsanak tanáraik, az iskola dolgozói és tanuló társaikkal szemben,
  - a tanítási órákról csak indokolt esetben, a hiányzás okát igazolva, maradjon távol, minden tanuló igyekezzen megismerni iskolánk múltját, ápolja hagyományait.

Az értékelés helyi rendszerén belül a magatartás és a szorgalom értékelésekor kiemelt fontosságúnak tartjuk:

- segítse az iskola nevelési és oktatási céljainak elérését,
- segítse a tanuló önismeretének fejlődését,
- az értékelés vonatkozzon általában az iskolai tevékenységre,
- mindig személyre szabott legyen

A magatartás értékelésének módja, kritériumai:

A magatartás és a szorgalom minősítésére az osztályfőnök tesz javaslatot a kollégák véleményét, valamint az osztálynaplóba helyezett magatartási füzet bejegyzéseit is figyelembe véve. Az osztályfőnök félévi és az év végi osztályzatra vonatkozó javaslatát a testületi többségi döntéssel véglegesíti. Az év végi minősítés egész tanévre szól.

A magatartás értékelése:

Az értékelés szempontjai:

1. Megfelelés az iskolai követelményeknek

- A házirend, az iskolai élet törvényeinek ismerete, azok betartása és betartatása.
- Megfelelés az általános viselkedési normáknak: udvarias, figyelmes viselkedés, kulturált hangnem. A tanuló magatartása tanítási órán, szünetben és egyéb foglalkozásokon, iskolai kiránduláson.
- Az igazolásokra vonatkozó rendelkezések betartása, késések száma

2. A Közösséghez és annak tagjaihoz való viszonyulás

- beilleszkedés a közösségbe, mások beilleszkedésének elősegítése
- aktív szerepvállalás a közösség előtt álló feladatok megoldásában
- segítőkészség a problémák feltárásában és megoldásában
- a tanuló személyiségjegyei

Az értékelés módja:

Példás: magatartású az a tanuló, aki az elbírálás minden szempontjának következetesen megfelel. Nincs írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetése, nincs egyetlen igazolatlan órája sem. Tanáraival, az iskola valamennyi dolgozójával és tanuló társaival szembeni viselkedése és hangneme kifogástalan. Órákon követendően jó magatartású. Az osztályközösségre véleményével, javaslataival, tetteivel pozitív hatást gyakorol. Megbízható, szívesen vállal feladatokat, s azokat lelkiismeretesen el is végzi. Felelősséget érez a saját és mások cselekedeteiért. Aktív, irányít, kezdeményez. Óráról nem késik.

Jó: magatartású az a tanuló, aki kisebb hiányosságok, kifogások mellett megfelel az iskolai normáknak. A tanítási órákon kifogástalanul viselkedik, az osztályközösségbe jól beilleszkedett, de annak alakítására különösebb befolyást nem gyakorol. Maga ugyan nem kezdeményez, de a kapott feladatot teljesíti. A helyes kezdeményezések mellé áll. A közösség ellen vétőkkel nem száll szembe. Fegyelmezett, de mások viselkedése iránt közömbös.

Változó:

magatartású az a tanuló, aki nem képes a követelményeknek folyamatosan megfelelni. Magatartásával nem árt a közösségnek, de nem szívesen vesz részt a közösségi munkában. Számítani nem lehet rá, megbízhatatlan a feladatok teljesítésében. Felelősségérzete kialakulatlan, ingadozó. Nem mindig vállalja tetteit. Hangneme társaival és esetenként a felnőttekkel udvariatlan, viselkedése kifogásolható.

Fegyelmező intézkedésben részesült a tanév során. Az osztály- közösséget időnként negatív irányban befolyásolja, indulatait nehezen fékezi. Hajlamos egyéni érdekeit előtérbe helyezni mások vagy a közérdekkel szemben.

Rossz: magatartású az a tanuló, aki a követelményeknek sorozatosan nem felel meg. Magatartásával szemben súlyos kifogások merülnek fel. Igazgatói intéseben, fegyelmi eljárásban részesült. Rossz irányban befolyásolja a közösséget, tudatosan negatív értékrendű. Rendetlen, durva, társ a rosszban. Társaival és a felnőttekkel szemben nem őszinte. Igazolatlanul többször mulasztott, kivonja magát a közösségi feladatokból.

A szorgalom értékelésének módja, kritériumai:

- tanulmányi rendszeresség (folyamatosság)
- kötelességtudás, igényesség önmagával és munkájával szemben
- érdeklődés (a tudás megszerzésének igénye)
- kitartó munka
- a feladatmegoldás igényessége, minősége
- a tanuláshoz felszerelés karbantartása, jelenléte
- az egyéni képességekhez mért teljesítés mértéke
- fejlődésének iránya javuló vagy romló tendencia)
- pontos munkavégzés
- többletek (tanulmányi versenyek, szakkörök, pályázatok)

Példás:

szorgalmú az a tanuló, aki céltudatosan szervezi munkáját, kötelességtudó.

Tanulmányi munkájában a lelkiismeretes felkészülés folyamatossága nyomon követhető. Megbízhatóan, pontosan végzi feladatait. önkéntesen is többletfeladatokat vállal. Folyamatosan fejlődik. Az órán szükséges felszerelése hiánytalan. Önellenőrzésre képes.

Jó:

szorgalmú az a tanuló, aki a követelményeknek általában megfelel, de képességei jobb teljesítmény elérését is lehetővé tennék. Az órákra általában felkészül,

időnként szorgalmi feladatot is vállal. Időnként biztatásra szorul. Felszerelése tiszta, gondozott, hiánytalan.

Órákon figyel, szükség esetén segítséget kér és elfogad.

Változó: szorgalmú az a tanuló, aki nem képes a követelményeknek egyenletesen megfelelni. Ingadozó lelkesedéssel, szétszórt figyelemmel kapcsolódik a tanulmányi munkába. Pontatlansága miatt állandó ellenőrzésre, segítségre szorul. Eredményei emiatt változóak. Tehetsége jobb teljesítmény elérését is lehetővé tennék. Csak az őt érdeklő tárgyból készül rendszeresen. Gyakran felejt otthon az órán szükséges felszerelés egy részét, házi feladatait gyakran nem készíti el. Írásbeli munkái kifogásolhatóak. Önellenőrzésre nem képes, gyakran kell a kötelességeire figyelmeztetni.

Hanyag:

az a tanuló, aki meg sem próbál az iskolai elvárásoknak eleget tenni. Tanulmányi munkája megbízhatatlan. Sikertelen tanulmányi eredménye nemtörődöm hozzáállása miatt következett be, feladatait rendszertelenül, igénytelenül végzi. Érdektelenséget mutat, munkához való viszonya rossz. Felszerelése rendszeresen hiányzik. Kötelességeinek nem tesz eleget. Képességeihez és körülményeihez képest keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében. Írásbeli munkája rendetlen. Önálló munkára nem hajlandó.

Általában alkalmazott jutalmazások:

- osztályfőnöki szóbeli dicséret
- osztályfőnöki írásbeli dicséret
- szaktanári dicséret
- igazgatói szóbeli dicséret
- igazgatói írásbeli dicséret
- oklevél
- jutalomkönyv

- jutalomkirándulás, vagy ahhoz való hozzájárulás a Koszta Diákokért Alapítvány segítségével

II.4. A legfontosabb képességfejlettségi szintek meghatározása

A problémamegoldó gondolkodás tantárgyfüggetlen teljesítményszintjeit az ötfokozatú értékkála szerinti összevetéssel határozta meg a tantestület:

A problémamegoldó gondolkodás általános kompetenciaszintjeinek leírása:

(Horváth Zsuzsanna: Reflexiók a tanórai értékelésről Új Pedagógiai Szemle 2002. febr.)

Első szint	Alacsony szintű és korlátozott problémaértés. Az adott információnak csak a legalapvetőbb részeit használja. Keveri a tényeket a véleményével. Kevés információt fontol meg, ezért hamis ítéletet alkot. Nem látja az ok- okozati összefüggéseket. Nem képes az elvonatkoztatásra.
Második szint	Általános problémaértés jellemzi. Felhasználja a közölt információt és legalább egy ötletet saját tudása segítségével. Következtetéseit segítséggel, apró lépésekben teszi meg.
Harmadik szint	Általános problémaértésről tesz tanúbizonyságot. Felhasználja a közölt információt és legalább egy ötletet saját tudása alapján. Következtetését saját vizsgálataira támaszkodva és néhány következmény átgondolása után vonja le. Segítséggel rávezethető a nagyobb összefüggések meglátására.
Negyedik szint	Tisztán látja a problémát. A kérdést legalább két oldalról megvizsgálja. A közölt információk főbb pontjait és az eddigi tudását felhasználja. Analizálásra képes. A konklúziót a fő érvek és bizonyítékok alapján vonja le.

Ötödik szint	<p>Tisztán látja a problémát.</p> <p>Az összes rendelkezésre álló információt felhasználja.</p> <p>Nagyfokú, tényeken alapuló egyéni tudás segítségével önállóan von le következtetést.</p> <p>A konklúziót a tények alapos megvizsgálása után vonja le.</p> <p>Mérlegeli a következményeket. Elvonatkoztatásra és szintetizálásra képes.</p>
--------------	---

II.5. Az iskolában folyó nevelő - oktató munka mérési rendszere

A valós eredmények kimutatása miatt iskolánk szükségesnek érzi **a bemeneti méréseket, a folyamatellenőrzést, a kimeneti eredmények kimutatását**. Fontosnak tartjuk a tanulói teljesítmények folyamatos figyelemmel kísérését, mivel a hiányok időbeli észlelése, a szükséges korrekciók megtétele teszi eredményessé pedagógiai munkánkat, lehetővé teszi az egyéni tanári teljesítmények valós megítélését, iskolánk összmunkájának hatékonysági minősítését.

Bemeneti mérések:

Célja a beszoktatási időszak után az 1. osztályosok iskolakészültségi fokának megállapítása. Fontos ez a vizsgálat azért, hogy a tanulmányaikat frissen kezdők képességeiről, várható teljesítményükről jelzést kapva a pedagógus meghatározhassa az egyénre szabott pedagógiai módszereket és feladatokat, fejlesztési lehetőségeket. A bemeneti érték egy olyan viszonyítási alap, mely rámutat a későbbi eredménytelenségre ill. előbbre haladásra is; mind a gyermek teljesítménye, mind a pedagógusi munka hatékonysága szempontjából.

Jelzi, hogy kihoztunk-e a gyermekből minden képességeinek megfelelő teljesítményt.

A vizsgálatot minden tanév 1. osztályaiban október első felében végzik el az osztálytanítók. A beérkező gyerekek esetleges iskolaérettségi

hiányosságaira, magatartásitanulási zavaraira, az osztály képesség szerinti összetételének megállapítására szolgál.

Folyamatellenőrzés:

A minőség-ellenőrzés legfőbb eszköze, segítségével megállapítható az iskolában folyó oktatómunka szintje, az évfolyami, osztály és egyéni tudásszint. A tanulói teljesítmény tanítási folyamatban való mérése elkerülhetetlen a hatékony továbbhaladáshoz, az értékelést követő cél és feladat-meghatározásokhoz.

Mérések:

1. évfolyam végén a követelményeknek megfelelő írás-olvasási szint mérése, a szövegértés szintje, a 20-as számkörben való tájékozottság (a számfogalom, relációk, összeadás-kivonás, ismeretek önálló alkalmazása). Nagyon fontos főleg a sikertelen gyermekek szempontjából, a későbbi továbbhaladás lehetőségeinek kiválasztása miatt: szakértői vizsgálat, egyéni továbbhaladás lehetősége, részképesség-zavarok miatti speciális fejlesztőmódszerek, évisméltés bizonyítvány nélkül (az első év így előkészítő jellegűnek minősül), ill. áthelyezés spec. intézménybe.

A 2. évfolyam végén az elemi készségek vizsgálata, a továbbhaladás minimális feltételei meglétének a megállapítása (írás, olvasás, számolás, kreatív gondolkodás).

A 3. évfolyamon októberben az elemi szokások állapotának vizsgálata.

A 4. osztály végén az alapkészségek színvonalának mérése az alkalmazni tudás szempontjából az olvasástechnika és a szövegértés, a helyesírás, alpműveletek végzése és alkalmazása. **Az 5. évfolyam végén** az újonnan alakult osztályok közösségé kapcsolódásának vizsgálata, a szociometriai összetételek felmérése.

A 6. évfolyamon a gondolkodási műveletek és logikai munkaformák alkalmazásában való

jártasság, a kellő ütemű és kifejező olvasás mérése, a tanult nyelvtani szabályok alkalmazásának vizsgálata a kitűzött feladat.

A 7. évfolyam végén a polgári értékrend legfőbb emberi értékeihez való viszonyulást, elfogadást mérjük.

8. évfolyamon félévkor a megadott kerettantervi ajánlásnak megfelelően nyelvtan tantárgyból mérjük fel a tanulók tudását.

A kimeneti mérések:

Olyan országosan megállapított standardok, vagy iskolánk által összeállított mérési anyagok, melyek - összevetve az utolsó év eredményeivel - nem csak az egyes tanulók 8 év alatt elért teljesítményére, fejlettségi szintjére mutatnak rá, hanem az iskolában folyó szakmai munka egészére, az oktató-nevelő tevékenység szintenkénti összhangjára, egymásra építettségére, a hiányosságok, s így a továbblépés lehetőségeire is.

Mérési módszerek:

A 8. évfolyamon helyi szintfelmérő feladatlapok alapján magyar nyelv és irodalomból, matematikából, idegen nyelvből, a tantestület által meghatározott természettudományi tárgyakból.

A méréseket, valamint ezek értékelését, s a további feladatok meghatározását az intézményvezetés és a munkaközösségek végzik; mindenkor az adott év munkaterve alapján. A mérések formái: dolgozatírás, standard tesztek, beszámolók, feladatlapok, önálló gyakorlati tevékenység, szóbeli vizsga, alapvizsga.

II.6. A házi feladat – mint az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Iskolánk nevelőtestülete azt az elvet vallja, hogy a diákok kapjanak rendszeresen házi feladatot. A házi feladat adhatóságának, mennyiségének kérdését véleményeztetni a szülőkkel és a diákönkormányzattal.

A házi feladat a tanulás legitimizált módja.

A házi feladat, az otthoni felkészülés célja:

- az egyes tantárgyi anyagok elsajátításának könnyítése, gyakorlása
- segítség a tanórai munkához
- a tantárgyakhoz kapcsolódó alapkészségek fejlesztése
- fejlődjön a tanulók problémamegoldó képessége
- a motiváció növelése
- a tananyaghoz kapcsolódó információk bővítése (internet és könyvtárhasználat)
- az önművelés igényének kialakítása
- a tanulói teljesítmény javítása
- a pontosság, a kötelességtudat a rendszeres, önálló munkavégzés fejlesztése
- a leszakadó, alulteljesítő tanulók felzárkóztatása
- a tanulási technikák kiépítése
- az önálló ismeretszerzés stratégiájának kialakítása, az élethosszig tartó tanulás eszközeinek megismerése

A házi feladatadás alapelvei:

- A szülőknek joguk van tanácsot kapni abban, hogyan nyújtsanak segítséget gyermeküknek az otthoni munkában.

- A tanulóknak joga van a házi feladat elkészítéséhez szükséges tanári útmutatáshoz.
- A házi feladatot mindig ellenőrzi, megbeszéli a diákokkal a pedagógus.
- A szorgalmi házi feladatot a tanár jutalmazza. (piros pont, részjegy, egész jegy stb.) - A házi feladat megoldását a tanár érdemjeggyel értékelheti.

A házi feladat tartalmát tekintve:

- kapcsolódjon az órai munkához, a tantárgyi követelményrendszerhez.
- legyen differenciált, személyre szabott, individualizált
- legyen gyakorló jellegű, érdekes, érdeklődést felkeltő, esetleg szórakoztató
- lehetőség szerint legyen választható,
- legyen megfelelően előkészített,
- az életkori sajátosságokat figyelembe vevő,
- jelenthet intellektuális kihívást

A házi feladat formáit tekintve lehet:

- projekt- munka	- munkadarab
- egyéni kutatómunka	- programozás stb.
- teszt	- memoriter
- prezentáció	- versenyfeladatok
- gyűjtőmunka	- rejtvények
- munkafüzeti gyakorlatok	- szótanulás kísérlet
- rajz, plakát	-
- számolás vagy fogalmazvány	-

A házi feladat korlátai, mennyiségének elvei:

- Inkább kevesebbet adjunk, de rendszeresen!
- A szóbeli és írásbeli házi feladat együttes mennyisége nem lehet túlzó.

(Tantárgyanként 15-30 perc alatt elvégezhető legyen)

- A fogalmazások maximális hosszát a szaktanár határozza meg
- (5-6. oszt.:1 oldal, 7-8.osztály1 ½ oldal), ezzel is tekintetbe véve az életkori sajátosságokat.
- A hosszabb lélegzetű memoritereket, verseket részenként kérjük számon!
- Nagyobb szünetek előtt, ill. hétvégén annyi házi feladat adható, amennyit általában egy tanóra kapnak a diákok.
- A kötelező olvasmányok olvasására előző tanév végén hívjuk fel a tanulók figyelmét. - Csak olyan házi feladatot kaphat a tanuló melynek elvégzéséhez szükséges anyagok és eszközök egy átlagos háztartásban rendelkezésre állnak.
- Kutatómunkára, kiselőadásra, memoriterekre való felkészüléshez hosszabb idő álljon a tanuló rendelkezésére!

II.7. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozó vizsga,
- pótló vizsga,
- javítóvizsga.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben

vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,

- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát

tehet,

- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét az érintett tanulók szüleivel a vizsgák időpontja előtt legalább két héttel közölni kell.

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.

A követelmények elfogadásáról az előbbi ütemezésnek megfelelően a nevelőtestület dönt.

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
<i>ALSÓ TAGOZAT</i>			

Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Erkölcstan		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene			GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Technika és tervezés	ÍRÁSBELI		GYAKORLATI
Testnevelés			GYAKORLATI
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika/ Hit- és erkölcstan		SZÓBELI	
Történelem	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Természettudomány	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Vizuális kultúra		SZÓBELI	GYAKORLATI
Digitális kultúra		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika és tervezés		SZÓBELI	GYAKORLATI
Testnevelés			GYAKORLATI

A tanulmányok alatti vizsgákról tanulónként és vizsgánként jegyzőkönyvet kell kiállítani a hivatalos szerv által kiállított dokumentumon.

A jegyzőkönyv tartalma:

fel kell tüntetni a vizsgát lebonyolító intézmény nevét, OM azonosítóját és címét.

- a tanuló nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, anyja születéskori nevét, lakcímét, annak az iskolának a megnevezését, amellyel tanulói jogviszonyban áll,

- a vizsgatárgy megnevezése mellett

- az írásbeli vizsga időpontját, értékelését,

- a szóbeli vizsga időpontját, a feltett kérdéseket, a vizsga értékelését és a kérdező tanár aláírását,

- a végleges osztályzatot,

- a jegyzőkönyv kiállításának helyét és idejét,

- az elnök, a jegyző és a vizsgabizottság tagjainak nevét és aláírását tartalmazza.

III. INTEGRÁCIÓS ÉS KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁJÁT MEGHATÁROZÓ CÉLOK, TEVÉKENYSÉGEK ÉS ELVÁRÁSOK

III.1. Törvényességi megfelelés

Célok	Tevékenységek	Elvárt eredmények
Az IPR jogszabályoknak megfelelő működése.	A mindenkori jogszabályi változások nyomon követése.	A HHH tanulók aránya az intézményünkben megfelel a jogszabályokban előírtaknak.

<p>Az IPR épüljön be az iskolai dokumentumokba.</p>	<p>Az IPR célrendszerének, oktatásszervezési tevékenységeinek, elvart eredményeinek megfogalmazása. A felülvizsgálat után a hiányosságok beépítése az alapidokumentumokba.</p>	<p>Az IPR megfelelő beépülése az iskolai dokumentumokba.</p>
---	--	--

III.2. Az iskolába való bekerülés előkészítése

<p>Intézményünk tartósan legyen képes az egyéni fejlesztésre szoruló gyerekek fogadására, együttnevelésére.</p>	<p>Nyitott, kirekesztéstől mentes iskolai környezet megteremtése.</p>	<p>Iskolánk minden fenntartás nélkül befogadja a hátrányos helyzetű és tanulási nehézségekkel küzdő gyerekeket.</p>
<p>Az óvodából az iskolába való átmenet zökkenőmentessé tétele.</p>	<p>Óvodából iskolába való átmenet. Az óvónőkkel való együttműködés kialakítása a folyamatosság biztosításához kapjon a tanító megfelelő képet az iskolába kerülő gyermekek háttéréről, a probléma mértékéről, a fejlesztés</p>	<p>Az integrációt és differenciált fejlesztést igénylő tanulók előrehaladását segítő tényezők tudatos alkalmazása. Érzelmi biztonság megteremtése.</p>
	<p>területeiről, feladatairól, lehetőségeiről.</p>	
<p>Az integrációt elősegítő tanulói csoportok kialakítása.</p>	<p>Heterogén osztályok kialakítása Heterogén csoportok kialakítása az osztályba sorolás alapos mérlegelése alapján.</p>	<p>Az iskola-és osztályközösség olyan teret alakít ki a tanulók számára, ahol a gyermek jól érzi magát, személyisége optimálisan fejlődik.</p>

III.3. Együttműködés

<p>Szoros együttműködés a szülői házzal a tanulók alapos megismerése érdekében.</p>	<p>Szülői házzal A legcélravezetőbb a személyes kapcsolat kialakítása az egyéni bánásmódot igénylő gyerekek szüleivel. A szülőkkel való kapcsolattartás egyéb fórumainak ápolása (fogadóóra, szülői értekezlet, családlátogatás, esetmegbeszélés stb.). Közös programok szervezése.</p>	<p>Az intézmény párbeszédet folytat minden szülővel. Az együttműködés eredményeképp a gyermekek képességeinek alaposabb kibontakoztatása. Csökken az iskolai hiányzások óraszámja.</p>
<p>Rendszeres párbeszéd kialakítása a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal</p>	<p>Gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal Az intézményen belüli kiemelt gyermekvédelmi együttműködés következtében: naprakész kapcsolat az érintett tanulóinkkal kapcsolatban felmerülő problémák kapcsán.</p>	<p>A gyermekek családi és egészségi körülményeinek jobb nyomon követése.</p>
<p>Jól működő kapcsolat kialakítása a szakmai és szakszolgálatokkal.</p>	<p>Szakmai-és szakszolgálatokkal Rendszeres kapcsolat a helyi Pedagógiai Szakszolgálattal az SNI-s, BTMN- es tanulók</p>	<p>Az egyéni bánásmódot igénylő tanulók iskolai eredményei javulnak, sikeresen készülnek fel a továbbtanulásra, nőnek továbbtanulási esélyeik.</p>
	<p>kiszűrése, megsegítése és fejlesztése miatt.</p>	

Együttműködés a közép fokú oktatási intézményekkel	Közép fokú oktatási intézményekkel A közös pályázatok kapcsán rendszeres, folyamatosan működő kapcsolat.	Nó az érettségit adó intézményekben továbbtanuló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.
--	---	--

III.4. A nevelőtestület együttműködése

Tanári együttműködésen alapuló értékelési rendszer kidolgozása. A nevelőtestület hatékony együttműködése, az egységes szemlélet kialakítása.	Vita-és problémamegoldó fórumok. Hospitálások, együttműködés. Szükség esetén szakemberek bevonása (pszichológus, fejlesztő pedagógus, védőnő, stb.)	A problémák könnyebb megoldása, egymás módszereinek megismerése, alkalmazása az egyéni fejlesztésre szoruló gyerekek megfelelő segítése érdekében. Intézményünkben létezik a tanári együttműködésen alapuló értékelési rendszer.
--	---	--

III.5. A pedagógiai munka kiemelt területei

III. 5. 1.1. A kulcskompetenciák fejlesztésének lehetőségei

A, A tanulás kompetenciái

<u>Az önálló tanulási képesség kialakítása.</u> Olyan tanulási feltételek megteremtése, amelyek elősegítik az egyéni bánásmódot igénylő tanuló személyes fejlődését, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítását. Az élethosszig tartó tanulás megalapozása.	Egyéni tanulási technikák, módszerek alkalmazása, tanítása az órákon. Differenciált foglalkoztatás, egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terhelés. Kooperatív tanulási-tanítási technikák és módszerek alkalmazása.	Valamennyi egyéni bánásmódot igénylő tanulónál érvényesüljön az egyénre szabott fejlesztés, vegye figyelembe a tanuló igényeit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait és ezzel segítse képességeik maximális kibontakozását.
---	--	---

<p>Tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenység. Napi sikerélmény nyújtása, belső motiváció, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítása.</p>	<p>Motiváló tanulási környezet megteremtése. Változatos óravezetési módszerek alkalmazása, differenciálás. Felelősségre szoktatás. Önállóságadás, önbizalomfejlesztés. Állandó aktivitás biztosítása.</p>	<p>Az iskola képes az egyéni bánásmódot igénylő gyerekek együttnevelésére, egyéni differenciált fejlesztésére, sikerélmény nyújtására.</p>
---	---	--

<p>A tanulók tanulási képességeinek, kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlődése.</p>	<p>Tantárgyi képességfejlesztés Bemeneti mérések megíratása az 1. és 5. évfolyamon. Problémák kiszűrése. Fejlesztő, egyéni foglalkozások kialakítása. Differenciált</p>	<p>Az egyéni bánásmódot igénylő tanulók iskolai eredményei javulnak, sikeresen készülnek fel a továbbtanulásra, nőnek továbbtanulási esélyeik.</p>
	<p>tanulásszervezés. Középiskolai felkészítők indítása</p>	

<p>Kommunikációs kompetencia fejlesztése – anyanyelvi kompetencia fejlesztése</p>	<p>Kommunikációs képességek fejlesztése Az anyanyelvi kommunikáció gyakoroltatása minden tanórán.</p>	<p>A kommunikáció, mint alapképesség fejlődése</p>
---	--	--

A digitális technika beépülése a tanórák menetébe (IKT, internet, számítógép)

A tanulók esztétikai érzékének, művészi kifejezőképességének fejlesztése	Komplex művészeti programok Koszta-hét megrendezése. Ünnepi megemlékezések, műsorok. Koszta festőverseny.	Minél többen vegyenek részt a tanulók esztétikai érzékét fejlesztő rendezvényeken.
--	--	--

III. 5.3. Szociális kompetenciák fejlesztése

<p><u>Közösségfejlesztés, közösségépítés</u></p> <p>A kapcsolatokat az egymás iránti tisztelet, az alkalmazkodóképesség a másság elfogadása hasznosítja.</p> <p>Diákjaink kiegyensúlyozott a felnőttek világában is boldoguló emberekké váljanak.</p>	A közösséggé kapcsolódás színterei az iskolai-és osztályszintű programok: tanulmányi kirándulások, táborok, klubdélutánok, színházlátogatások, sportrendezvények, ünnepi műsorok, farsangi felkészülések, vetélkedők.	A legalapvetőbb szociális kompetenciák elsajátítása meghatározza a tanulók egymás közötti, és a gyerekek felnőttekhez való viszonyát, az együttélés szabályait. Társas kapcsolatok, egymás közötti viszonyok pozitív irányú fejlődése
A tanulókat a testi és lelki egészségük megőrzésére felkészíteni.	Mentálhigiénés programok	

III.5.4. Integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

A tanulók tanórán kívüli segítése, a hátrányok csökkentése	<u>Mentori rendszer működtetése.</u> Bekapcsolódás az "Útravaló" ösztöndíjprogramba. Felzárkóztató foglalkozások. Tehetséggondozás.	Nő az érettségig adó intézményekben továbbtanuló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.
--	--	--

III.5.5. Az integrációt elősegítő módszertani elemek

<p>Az egyéni bánásmódot igénylő gyerekek megfelelő, speciális segítése</p>	<p><u>Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés</u> Rendszeres diagnosztikus és kontrollvizsgálatok. Tanulócsoportok képesség szerinti differenciálása. Differenciált értékelési és követelményrendszer.</p>	<p>A teljesítmények javulása, a lemaradók felzárkóztatása.</p>
<p>A tanulók egyéni fejlődését leginkább segítő, hatékony módszerek keresése, bevezetése</p>	<p><u>Kooperatív tanulásszervezés</u> A "Jógyakorlaton" megismert kooperatív módszerek fokozatos beépítése az oktatásba. Tapasztalatcsere, bemutató órák.</p>	<p>Nő az érettségig adó intézményekben továbbtanuló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.</p>

III.5.5. Háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei

<p>A tanulók haladásának és fejlődésének folyamatos mérése, önértékelésük fejlesztése</p>	<p>Egyéni fejlődési napló vezetése. Mérések végzése 3 havonta. A mérések kiértékelése, összehasonlítása az előző eredményekkel. További teendők megfogalmazása, bevonva a szülőt, tanulót.</p>	<p>Mérhetővé válnak az egyes tanulási képességek és ezáltal kijelölhetőek a további fejlesztendő területek.</p>
---	--	---

III.5.6. Multikulturális tartalmak

Multikulturális tartalmak megjelenítése az egyes tantárgyakban	A egyes tantárgyi órákon megismerkednek hazánk nemzetiségeivel, a népszokásokkal, hagyományokkal, kultúrkinccsel.	A tanulók nyitottabbak elfogadóbbak lesznek egymással. Megismerik egymás egymás környezetét, annak kulturális jellemzőit.

III.5.7. A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

Segítse a tanulók sikeres iskola és pályaválasztását	<u>Pályaorientáció</u> Minden tantárgy feladata, hogy a tanulók megismerjék egyéni adottságaikat, képességeiket. Pályákkal, szakmákkal, foglalkozási ágakkal ismerkednek üzemlátogatásokon, pályaválasztási vetélkedőn.	Megfelelő tapasztalatszerzés a különböző szakmák elsajátításához szükséges kompetenciákban
	Megismerik a szakmához vezető utat.	
A tanulók reális képet kapjanak képességeikről, lehetőségeikről a sikeres beiskolázás érdekében	<u>Továbbtanulásra felkészítő program</u> Folyamatos mentori, osztályfőnöki odafigyelés, önismereti képességek fejlesztése. Pályaválasztási fórum szervezése.	Továbbtanulás, szakmaválasztás előkészítése. Nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó SNI-s és halmozottan hátrányos tanulók száma

	Részvétel nyílt napokon, "útravaló" ösztöndíj program.	
--	---	--

Elvárható eredmények :

- Az iskolai integrációs program alkalmazása esetén a következő eredményekről kell számot adni, amelyek az ellenőrzés szempontjait is jelentik:
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az oktatási-nevelési intézményben megfelel a jogszabályban előírtaknak.
- Az intézmény képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására, és együttnevelésére.
- Multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe.
- Az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel.
- Az intézményben létezik tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.

Ezek eredményeként:

- Nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Csökken az intézményben az iskolarendszerű oktatásból kikerülők száma.
- Csökken az iskolai hiányzások óraszám.
- Csökken a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körében az egyéni tanrend szerint tanulók száma.
- Nő az érettségit adó intézményekben továbbtanuló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Az adott intézményben az országos kompetenciamérések eredményei az országos átlagot meghaladó mértékben javulnak.

IV. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

IV.1. Környezeti nevelési program

IV.1.1. Alapelvek, célok

Általános célok, értékek a környezeti és egészségügyi nevelésben

- AZ EGYETEMES TERMÉSZETNEK (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt
- a FÖLD egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés
- a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése
- a testi-lelki egészség megőrzése

Az iskola hitvallása

A környezet-és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak környezet-és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

Pedagógiai célok

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése

- rendszerszemléletre nevelés
- holisztikus szemléletmód kialakítása
- fenntarthatóságra nevelés
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát.
- helyzetfelismerés, ok–okozati összefüggések
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség
- globális összefüggések megértése
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása
- az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő

aktivizálás

- a családi életre nevelés fejlesztése
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése

Kulcsszavak

- szeretet
- tisztelet, megbecsülés
- harmónia
- mértékletesség

- takarékoság
- alázat
- „a kicsi szép”
- esztétika
- empátia, segítőkészség
- tolerancia
- komplementaritás
- együttműködés
- kölcsönhatás
- felelősség
- ökológiai fenntarthatóság
- mérték és mértéktartás
- öröm, vidámság
- globális gondolkodás
- lokális cselekvés
- holisztikus világszemlélet
- szelídség

IV.1.2. Konkrét célok és feladatok

- természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése
- helyi értékek és problémák feltérképezése
- helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem, hulladék, iskolai büfé zöldítése, energiatakarékosság, helyi védettség stb.)
- lakóhely megismerése (értékek, gondok – a megoldás módjai)
- hagyományok védelme: család – iskola – település – nemzet szinteken
- azonosságtudat fejlesztése a fenti szinteken
- a szülőkkel, az iskola környezetében élőkkel a kommunikáció fejlesztése
- legalapvetőbb egészségvédelmi ismeretek megismertetése

- az egészségre káros szokások biológiai –élettani-pszichés összetevőinek megismertetése
- mindennapi testedzés:
- testnevelésórák,
- napközis szabadidő, óráközi szünetek, uszodai programok, korcsolyázás, iskolai sportkörök, DSK programok mint lehetőség

1.sz. táblázat. Célok és tevékenységek.

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:	Célok:	Tevékenység, feladat: (a még megvalósítandók, ill. a folyamatos tevékenységek kiemelése)
Nagy forgalom az iskola környékén	Közlekedési biztonság növelése A kerékpáros és gyalogos közl. segítése	<ul style="list-style-type: none"> - „fekvőrendőrök” megléte - közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása - kerékpárral közlekedők számára biciklitároló - biztonsági felszerelések és a légzőmaszk viselés ösztönzése
Légszennyezés	Csökkentés	<ul style="list-style-type: none"> - zöldesítés az iskola környékén, a növények gondozása, pótlása - gyomtalanítás, parlagfű-irtás - tanterekben légtisztítók
Szemét	Tiszta, egészséges környezet	<ul style="list-style-type: none"> - szeméttárolók sűrítése - szelektív hulladékgyűjtés, (papír, olaj, fémdoboz, szárazelem) komposztálás - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről - utak sózása helyett ásványi örlemény használata

Kevés játszótér	A gyerekek mozgásigényének kielégítése	- az iskolai játszótér felszerelésének bővítése, homok cseréje
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet	- festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élősarkok, akvárium, madarak, a mellékhelyiségekben szappan, WC papír meglétének állandó ellenőrzése - portalanítás (atkák-allergia)
		- gyakori szellőztetés (beltéri szennyezőanyagok: formaldehid, széndioxid) - lábtörlők alkalmazása
Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	- nyílászárók javítása, cseréje
Világítás	Egészséges, takarékos	- LED fénycsövek használata
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	- víztakarékos öblítés, csapok karbantartása, a klórozott szénhidrogéneket kiszűrő víztisztítók alkalmazása
Csatorna	A csatorna karbantartása	- biológiai lebontók alkalmazása - ecetsav, mosszóda, borax, szódabikarbóna és egyéb környezetbarát takarítószer alkalmazása lehetőségek szerint
Udvar	Biztonságos aljzat	- az aszfaltozott rész felújítása

Iskolabüfé	Egészséges ételek, italok	A 2011. évi CIII. törvénynek megfelelő élelmiszerek árusítása pl. gyümölcslevek-és teák, friss és szárított gyümölcsök, joghurtok, sajtok, gabonapelyhes édességek tekintetében
Az iskola eszközellátottsága	A tanítás-nevelés élményközpontúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése – egészséges személyiség	- interaktív táblák, projektorok - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltetőanyagok - digitális fényképezőgép, ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár

A nevelés, oktatás célja olyan magatartás birtokába juttatni a résztvevőket, hogy „lenni és folytatódni” létprogramjukat testi, lelki, szellemi harmóniában valósíthassák meg a természettel, a társadalommal, a másik emberrel összhangban.

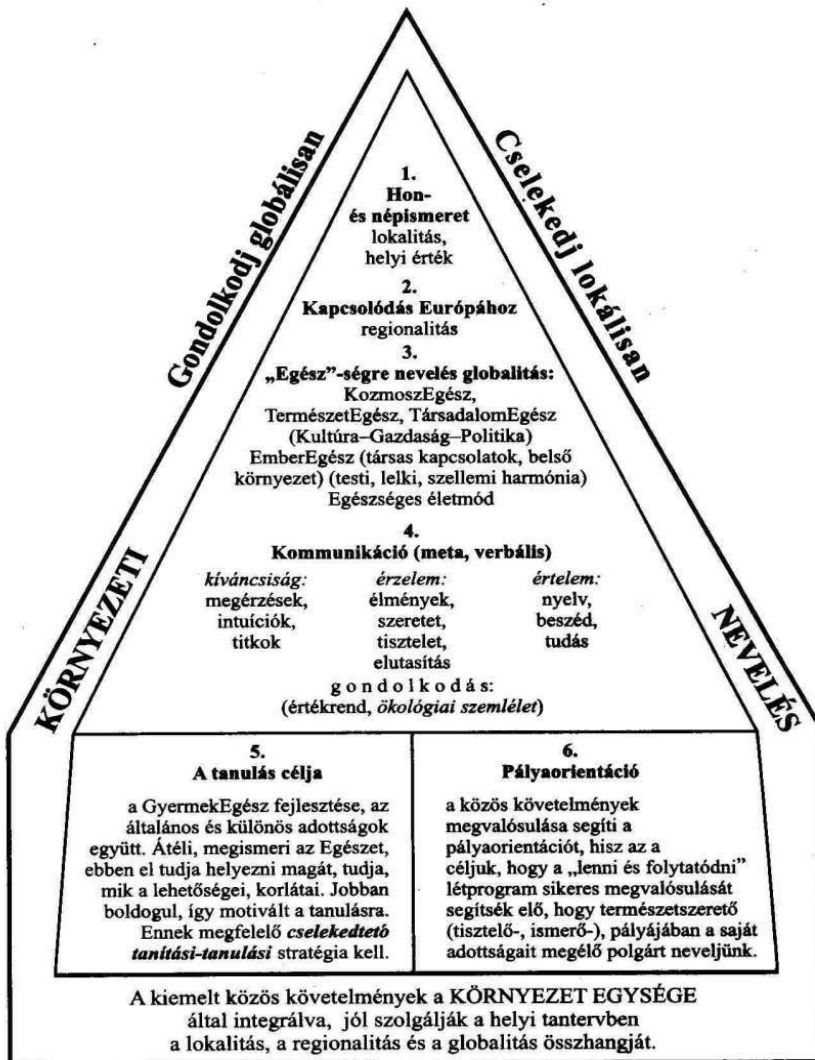
„A környezetfejlődés szintjei a szervetlen, a szerves, a társadalmi és az egyéni lét. Ennek a fejlődésnek a környezete mindig a fejlődésben résztvevő szintek és a közöttük lévő, oda-vissza ható függőségi és kölcsönkapcsolatok. Kifejlődött környezeti rendszerben ezek a kapcsolatok akkor megfelelőek, ha a fejlődési szintek együttesében minden szint és létező önmaga és környezete által meghatározott másságát, sokféleségét, szerkezetét, stabilitását megőrizheti. De mivel a szintek egymásra épülnek, egymást igénybe is veszik. Ez elkerülhetetlen, különösen érvényes a társadalmi szférára. Akkor nem változik meg a kifejlődött környezeti rendszer, és nem szenved maradandó kárt egyik (az igénybevevő) létezője sem, ha a kölcsönös igénybevétel a résztvevők „másságát” nem változtatja meg. Megvalósul a reális érdekegyeztetésen alapuló „lenni és folytatódni”, „lenni és folytatódni hagyni” elv a környezeti szintek között.” Óriási szerepe van az olyan nevelésnek, mely a környezet egységének megértését, elfogadását tűzi ki célul. Ez olyan neveléssel érhető el, mely a kultúraterületek együttesével

(mítosz, művészet, tudomány, technológia) az egészről; a környezetről (kozmosz, természet, társadalom, ember) szól és az egész személyisége (kíváncsiság, képzelet, érzelem, értelem, kreativitás) hat; és minden gyerek részesül benne. Így alakul ki olyan gondolkodási és cselekvési kultúra, mely ismeri és elismeri a környezetfejlődés eredményét, és tiszteletben tartja a környezetfejlődés környezetét.

„Kiemelt fontosságú a természet szépségének, harmóniájának, működésének felfedezése, megismerése önmagáért, fizikai, kémiai, biológiai, ökológiai alapelvek betartásáért, hogy az ember létfeltételeinek biztosításakor a környezeti szintek (kozmikus, természeti, társadalmi, belső) minőségét ne sértse meg. A természetismeretnek fontos eleme a természetközelség, enélkül nem lehet hatékony a nevelés, a személyiségfejlesztés, az ismeretek elsajátítása.”- a Természet-és Környezetvédő Tanárok Egyesületének elvei.

A környezeti közös követelmény integráló szerepe,
helye a pedagógiai programban és a helyi tantervben

A pedagógiai programba beemelhető rendező elvként a környezeti nevelés átfogó (globális és holisztikus) koncepciója, mivel ebből jól levezethetők a közös követelmények és érvényesíthetők a „helyi”-ség –localitás (honismeret), a regionalitás (kapcsolódás Európához), a globalitás (az „egész”-ségre nevelés), a kommunikáció (minden ugyanarról, a kozmoszról szól) elvei. A tanulás és a pályaorientáció az ilyen szemléletű nevelés–oktatással sikeres lesz.

16

1. ábra. Globalizáció és lokalizáció a környezeti nevelésben

IV.1.3. Törvényi háttér, szabályozók

Törvényi háttér

Magyarország Alaptörvénye környezetvédelemmel kapcsolatos cikkelyei, különös tekintettel a **P)cikk és a XXI.)cikk-re**.

Környezet- és természetvédelmi jogszabályok

Környezetvédelmi törvény (1995. évi LIII. Törvény a környezet védelmének általános szabályairól). A törvény célként az ember és környezete harmonikus kapcsolatának kialakítása, a környezet elemeinek és folyamatainak védelme és a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítását fogalmazza meg.

Legfontosabb alapelvei: a megelőzés, az elővigyázatosság, a leghatékonyabb megoldás, a helyreállítás, a felelősség, az együttműködés, a tájékozódás és a nyilvánosság. A törvény 54. § 1. cikkelye szerint „minden állampolgárnak joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére”. A nevelés állami és önkormányzati feladat. Legfontosabb dokumentumaként a NAT-ot, a *Nemzeti Környezetvédelmi Programot* (illetve annak részeként a Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogramot) említi.

A ***Természetvédelmi törvény*** (1996. évi LIII. Törvény) kimondja, hogy a természeti értékeink védelme, a természetvédő szemlélet kialakítása elsődleges állami feladat. Kiemelt szerepet kell biztosítani a természet értékeinek megóvásában a civil szférának, az állampolgároknak, hiszen a nemzeti kincsnek minősülő természeti értékeink megőrzése az állampolgárok és önszerveződő csoportjaik aktív részvétele nélkül nem lehetséges.

Az 1997. évi XLI. ***Törvény a halászatról és a horgászatról*** is számos környezeti nevelési feladatot tartalmaz (tanfolyamok, vizsgák, fajismeret, természetvédelem).

A *géntechnológiai tevékenységről* szóló XXVII. *Törvény* 30. és 31. §-a foglalkozik az oktatással, a képzéssel és a tájékoztatással. Ennek értelmében „Az állami feladatok ellátása során a Kormány gondoskodik arról, hogy a géntechnológiával módosított szervezetek felhasználóival, fogyasztóival az iskolai és az iskolán kívüli oktatás, képzés, tájékoztatás keretében ismertetésre kerüljön a géntechnológia lényege és alkalmazásai, az így módosított szervezetek használatának környezeti, egészségügyi, gazdasági, társadalmi hatásai és kockázatai”.

Az *állatok védelméről és kíméletéről* szóló 1998. évi XXVIII. *Törvény* célja, hogy elősegítse az állatvilág egyedeinek védelmét, fokozza az emberek felelősségtudatát az állatokkal való kíméletes bánásmód érdekében, valamint meghatározza az állatok védelmének alapvető szabályait. A törvény kimondja, hogy az oktatás során állatkísérletek elvégzésére a diákokat nem lehet kötelezni.

Nemzeti Környezetvédelmi Program (a Kormány 2031/1998. határozata) helyzetértékelése szerint: „A környezetvédelemben felmerülő problémák jelentős része vezethető vissza arra a tényre, hogy Magyarországon még nem megfelelő szintű a környezeti tudatosság foka. A lakosság ismeretei a környezetről, a környezetvédelemtől, annak megóvásáról hiányosak, és többnyire nem megfelelő színvonalúak.”. A társadalmi részvétel és tudatosság erősítésében kiemelkedő szerepe van a közoktatási, felsőoktatási és kulturális intézményekben folyó tevékenységnek.

1999-ben elkészült a *Nemzeti Biodiverzitás Stratégia*, a Globális Környezeti Alap és az UNEP (ENSZ) támogatásával. Az akcióprogram elkészítését az 1992-es Rió de Janeiróban megrendezett *Környezet és Fejlődés Konferencián* aláírt – általunk 1995-ben ratifikált biodiverzitás egyezmény – tette feladatunkká. E szerint minden államnak joga és kötelezettsége megőrizni saját természeti értékeit, gazdaságát, és az abból szerzett tudást. Ez csak társadalmi összefogással valósítható meg.

A 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról kimondja, hogy a hulladékgazdálkodással kapcsolatos ismereteket oktatni kell, azok a Nemzeti Alaptanterv részét képezik. Ezeknek az ismereteknek az oktatásával és terjesztésével – az állami, önkormányzati intézmények és más szervezetek bevonásával, valamint közszolgálati hírközlő szervek igénybevételével – elő kell segíteni, hogy a társadalom környezeti kultúrája növekedjen.

Köznevelési jogszabályok

A *Nkt. szerint* az eddiginél nagyobb hangsúlyt kell fordítani a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésével kapcsolatos feladatokra, s a nevelés elsőrendű jelentőségű. A pedagógiai programok átalakításánál a személyiség és közösség fejlesztés megtervezésében kiemelt hangsúlyt kell fektetni a NAT kiemelt közös követelményeire, köztük a környezeti nevelésre.

Az iskolai munkát tartalmi alapjaiban szabályzó közös követelményei között találjuk a környezeti nevelést. „A környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.”

A *Nemzeti Alaptanterv (NAT 2020)* kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló kormányrendelet kiemelt fejlesztési feladatként definiálja a környezeti nevelést. Elengedhetetlenül szükséges a NAT részeként a környezetvédelmi, természetvédelmi oktatás továbbfejlesztése.

IV.1.4. Helyzetkép, helyzetelemzés

A Szentesi Koszta József Általános Iskola több mint három évtizedes fennállása óta gyökeres fejlődésen ment keresztül. A 16 tantermes, panel szerkezetes, kétszintes, tornatermes, melegítő konyhás épülethez megfelelő mennyiségű kiszolgáló helyiség társul.

Könyvtárunk egyben lakótelepi ismeretterjesztést is segít. A jól felszerelt számítógépes és egyéb szaktantermek a korszerű ismeretekhez jutás lehetőségét biztosítják. A lakótelepi körzetre épült oktatási intézmény tanulóinak jelentős része ma már kertes családi házból érkezik.

Nagy előny számunkra, hogy a csongrádi út irányába épült kertvárosi körzet a szomszédunkban van. A tanulók ebből a lakókörzetből és a város más területeiről egyaránt érkeznek iskolánkba. A hajdan kopár udvarok az évek során fával, díszcserjékkel szépültek. Sport- és KRESZ udvaraink szintén oktatást-nevelést segítő létesítmények.

Tantermeink világosak, tágasak, otthonosak. Megindult az iskolabútorok korszerű cseréje, melyek egészségbarátabbak elődeiknél.

Az épület előtt burkolt parkoló, sövénykerítés, szobrok, virágok díszelnek. Az épület zsibongója, akárcsak tantermeinek többsége az aktuális évszak, ünnep hangulatát hirdeti esztétikus, sok-sok ötlettel és lelkesedéssel készített tanulói és tanári dekorációival.

Alapelvünk az együttműködés tanuló-tanár-szülő-külső és belső partnerek között.

Az iskola pedagógiai hitvallása a személyiségközpontúságra épül.

Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink képesek legyenek önálló döntéseket hozni. Feladatunknak tartjuk közösségi beilleszkedésük segítését. A tanulói jogok biztosítása mellett fontosnak tartjuk a tanulók kötelességtudatának fejlesztését is. Feladatunknak tartjuk probléma- és konfliktuskezelési, valamint kudarctűrő képességük fejlesztését, kommunikációs képességeik előmozdítását. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink nyitottak legyenek szűkebb környezetük és a nagyvilág felé. Törekvünk, hogy tanulóinkban kialakítsuk a felelősséget saját szellemi és testi fejlődésükért, egészségük megőrzéséért, hogy képesek legyenek tudatosan elkerülni az egészségüket veszélyeztető hatásokat.

Diákjaink nem lehetnek közömbösek a szűkebb és a tágabb környezetük tisztasága, esztétikumára és a világ globális problémái iránt. Fontosnak tartjuk,

hogy diákjaink a környezetünkért felelősséget érző és tenni akaró emberekké váljanak, akik az emberi alkotásokat tisztelik.

Az ember a természet része, tudatával ugyan több, más, mint a természet többi létezője, mégsem érezheti magát kivételes helyzetben. Ehhez olyan kultúrát kell teremteni, melyben az emberi értékek, a természet-ember kapcsolat az emberi lényeknek megfelelnek. Így az ember megőrizheti lelki, szellemi, fiziológiai, genetikai alkalmazkodásának határait.

„Az ökológiai kultúra nem is más, mint a mítosz (kíváncsiság, képzelet, hit), a művészet (érzelem), a tudomány (értelem) eredményeinek jobb összekapcsolása a természeti, társadalmi értékek védelme érdekében.”

(Juhász-Nagy Pál)

Az ilyen kultúra – ha betölti szerepét – lehetősége abban van, hogy az emberi lét megnyilvánulási formái egyre nagyobb mértékben öncélúvá válhatnak. Az ember „biológiai lény” volta dominánssá válhat, önmaga létfeltételeit nem szünteti meg,

természeti eredetét tiszteletben tartja, épített környezetét úgy alakítja, hogy abban jól is érezheti magát, boldog, egészséges EMBER.

Az intézmény minőségirányítási program keretében végeztünk elégedettségi mérést tanulók és szülők körében. Mindkét vizsgálat foglalkozott az iskola környezeti helyzetével is.

Az adatokat a 2.sz. Melléklet tartalmazza.

A részletes bemutatás az iskola Pedagógiai Programjában megtalálható.

IV.1.5. Erőforrások

Személyi:

A) Belső: tanárok, diákok, technikai dolgozók, iskolaorvos, védőnő, pszichológus,

Pedagógusok: programok szervezése, lebonyolítása, dekoráció

Technikai dolgozók: tiszta iskolakép megtartása, programok segítése,

Tanulók: tantermek, zöld területek havonkénti rendezése, hulladékgyűjtés

4. sz. táblázat. Humán erőforrások

Humán erőforrások	Feladat, szerepkör	Erősségek
Iskolavezetőség	Támogatja a környezeti nevelési programokat. A minőségi munka részeként értékeli az ilyen tevékenységet. Anyagi forrásokat teremt. Ösztönző rendszert dolgoz ki. Aktívan részt vesz az egyes programokban.	Hiteles személyiségek a pedagógusok és a diákság számára. Hasznosítható kapcsolatrendszer. Kreativitás, nyitottság, tolerancia
Pedagógusok	Kidolgozzák és a tantárgyakba beépítve tanítják az egyes környezet-egészségügyi tartalmakat. Dekoráció, kiállítások, programok szervezői, résztvevői, segítői.	Valamennyi szakos belátja, hogy minden tanár feladata a környezetegészségvédelemre nevelés.
alsós és napközis munkaközösségek	Elkészíti a pedagógiai programnak megfelelően az éves tervet, segíti és koordinálja annak megvalósítását,	Lehetőséget ad a különböző szakmacsoportok programjainak összehangolására (versenyek,

	pályázatokat ír, kapcsolatot teremt a külső támogatókkal.	akciók, kiállítások, jeles napok eseményei stb.)
--	---	--

Osztályfőnökök	Évfolyamokra lebontva az egészségneveléshez és a környezeti neveléshez kapcsolódó tartalmak feldolgozása.	Lehetőség van az aktualitások azonnali „kibeszélésére” osztályközösségi szinten.
Diákönkormányzatot segítő tanár	Környezettudatos magatartás ösztönzése	Napi kapcsolat a diákokkal, az egyedi problémák azonnali kezelése.

Ifjúságvédelmi felelős	Segíti a lelki egészségnevelést. Egyéni és csoportos beszélgetések a tanulókkal és a szülőkkel. A pályaválasztás segítése. A hátrányos és a veszélyeztetett tanulók segítése.	Az osztályok közösségé fejlesztésének segítése A személyiségfejlesztést segítő kezdeményezések .
Iskolaorvos	Előadások tartása az egészséges életmódról, a környezeti ártalmakról. Segíti a tanárok munkáját az egészségmegőrzésben .	Szakmai kompetencia, személyes ráhatás.
Adminisztratív dolgozók	Támogatják a tanári munkát az egyes programok háttérének biztosításával.	Részt vállalnak a szelektív hulladékgyűjtésben, takarékoságban.
Technikai dolgozók	A programok tárgyi feltételeinek biztosítása, tantermek, vizesblokkok, világítási hálózat karbantartása.	Zöldítési program, szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás.

Diákok	A tervezett éves programban sokoldalúan vesznek részt (hallgatóság, tevékeny szerepvállalás, önálló munkák és kezdeményezések.)	Valamennyi diák érintett a programokban. Partnerség a felnőtt résztvevőkkel. Havi rendszerességgel takarítási akciók, heti rendszerességgel hulladékátvétel. A fő hangsúly a szemléletformáláson van.
Szülők	Előadások tartása, szemléltetőeszközök gazdagítása, anyagi támogatás, külső erőforrások felkutatása.	Tevékeny részvétel a programokban, az ő szemléletük is formálódik, a környezet – egészségügyi nevelés túlmutat az iskola falain.

Anyagi erőforrások

5. sz. táblázat. Anyagi erőforrások

Bevételek:	Kiadások: (tervek megvalósítása)
Fenntartó által, pályázatokból	Felújítások Egészségvédelmi programok

Pályázatok	Zöldeítés Vízisztítók Programok lebonyolítása Díjak Működési költségek
------------	--

Külső erőforrások:

- SZ
ülői
közösség
ek -
SZ
ponzorok

IV. 1.6. Szentés város környezetvédelmi programjából

Alapelvek

- A környezet az emberiség öröksége.
- A környezet minőségének megőrzése, fenntartása és javítása közös és egyéni kötelesség, az általános emberi egészségvédelem és ökológiai egyensúly fenntartásának része. - Az emberi erőforrásokat előrelátóan és célszerűen szabad csak felhasználni.
- Minden ember képes hozzájárulni a környezet védelméhez.
- A környezeti nevelésnek az oktatás minden szintjén, valamennyi műveltségterületen meg kell jelennie.

Tennivalók az általános iskolai nevelés-oktatás terén

- Egészségnevelési program

- Hulladékgyűjtési nevelési program.
- Energiatakarékosságra nevelési program.
- Tehetséggyógyítási program.
- Kapcsolatrendszer: szülői ház, természetvédő szakosztályok, egyesületek, EU elvek megismerése, felsőfokú intézmények kapcsolódó karai

IV.1.7. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

A környezeti nevelés feladatainak megvalósítása nem korlátozódhat tantárgyak, műveltségterületek, munkaközösségek, tanulócsoporthok, szakkörök területére.

Át kell hatnia az iskolai oktatás-nevelés egészét. Olyan kompetenciák kialakítására teremt lehetőséget, melyek a személyiség egészére hatnak. Az egyént felelősebbé, toleránsabbá, emberségesebbé tevő személyiségjegyek kialakítása a cél.

A szinterek és tartalmi keretek változatosak.

Tanórai keretek

- tantárgyakba beépítve
- tanulmányi kirándulás (osztályonként: évenként 3 tanítási nap)
- sportnap
- osztályfőnöki órákon környezet-és egészségvédelmi témák
- testnevelés tanórák

A tantárgyak lehetőségei

Az egyes tantárgyak lehetőségeit az 1.sz. mellékletben tüntetjük fel.

Tanórán kívüli lehetőségek

A tanulók környezeti ismereteinek bővítésével, rendszerezésével, az összefüggések feltárásával meg kell alapozni, hogy a középiskolában lehetővé váljon a környezetért, a jövő generációkért felelős viselkedést vállaló személyiség formálása.

Célkitűzések

A választott programok és az alkalmazott módszerek

- fejlesszék a tanuló szociális képességeit
- adjanak lehetőséget új ismeretek megszerzésére (biológiai sokféleség, fenntartható fejlődés)
- rendszerezzék, szelektálják, mélyítsék el a már meglévő ismereteket
- szintetizálják az egyes tantárgyak nyújtotta analitikus ismereteket, tanítsanak rendszerszemléletre az életkori sajátosságok szintjén
- alakítsanak ki kritikus gondolkodást
- fejlesszék a környezeti harmónia megteremtése érdekében fontos képességeket (pl.: problémamegoldó, konfliktuskezelési képességek, tolerancia, alternatív gondolkodás)
- ösztönözzenek az egészséges, környezetbarát életmód elsajátítására
- alakítsanak ki környezeti érzékenységet, helyes szokásokat, viselkedési normákat
- neveljenek a hagyományok tiszteletére
- mutassanak követendő mintákat
- ösztönözzenek felelősségteljes cselekvésekre (tárják fel, hogy mit tehet a tanuló egyéni életében a környezeti problémák megoldása, megelőzése érdekében); tárják fel a tanulók számára a globális kérdések alapvető gazdasági, társadalmi hátterét, tegyék világossá a tanulók számára, hogy az ember a természet része,

és csak akkor van esélye a boldogulásra, ha kész együttműködni környezetével, és nem uralkodni akar felette

Szakkörök

Kémia és környezetvédelmi: A szakkör a kutató típusú, önállóan vizsgálódni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó színtere. A kémia a környezetvédelmi versenyek tudástartalmainak feltárása, kutatás, projekt, kiselőadás keretében

Tanulói pályázatokon való részvétel

Egy-egy környezetvédelmi problémát, témakört önálló kutatásra, feldolgozásra. A tanulók motiválása történhet kiírásával, a legjobb munkák díjazásával. A születendő munka formája sokféle lehet: szakmai dolgozat, rajz, fotó, film, interjú, irodalmi alkotás. A kiírásnak megfelelően. Szociális és kommunikációs képességek kiemelt fejlesztési lehetősége.

Tábor

Erdei iskola és egyéb táborok.

Lehetőleg olyan természetkutató tábort szervezzünk, ahol konkrét gyakorlati problémát oldanak meg a tanulók (pl. monitoring, rekonstrukció, élőhely-térképezés, mérések stb.). Az életmódtábor, tánctábor, sporttábor, sítábor, vándortábor az egészségnevelés fontos színtere.

Iskolánkban széles skálán mozognak a tábor kategóriába sorolható programok. Gyakorlata van az erdei iskolának, a környezetvédelmi és sítábornak, a kézműves tábornak, az ásványgyűjtő tábornak. Tanulóink nagy számban vesznek részt tánc és sport táborokban, melyeket külső partnereink szerveznek.

Hagyománya van az országos és megyei akciókhoz való csatlakozásnak. Pl. energiatakarékosági program, savas eső mérési projekt és egyéb változó témában meghirdetett programok.

A környezet- és egészségvédelem jeles napjai

A természet-környezetvédelem és az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve illetve külön programokat szervezve emlékezhetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezhetünk, illetve pályázatot írhatunk ki.

A jeles napok széles repertoárját az 1.sz. táblázat mutatja.

1.sz. táblázat. Jeles napok a környezeti nevelés szolgálatában.

Időpont	Tartalom
Február 2.	Vizes Élőhelyek
Március 6.	Nemzetközi Energiahatékonyság Nap
Március 22.	Víz Világnapja
Március 23.	Meteorológiai Világnap
Április 3.	Csillagászati Világnap
Április 4.	Laboratóriumi Állatok Napja
Április 7.	Egészségügyi Világnap
Április 22.	Föld Napja
Április 24.	Kísérleti Állatok Védelmének Napja
Május 8.	Nemzetközi Vöröskereszt Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Május 15.	Állat- és növény szeretet napja (Magyarországon)
Május 15.	Nemzetközi Klímaváltozási Akciónap
Május 18.	Múzeumi Világnap
Május 24.	Európai Nemzeti Parkok Napja

Május 31.	Dohányzásmentes Világnap
Június 5.	Környezetvédelmi Világnap
Június 8.	Óceánok Világnapja
Június 17.	Világnap az Elsivatagosodás Ellen
Június 21.	A Nap Napja
Június 25.	Barlangok Világnapja
Július 11.	Népesedési Világnap
Augusztus 9.	Állatkertek Napja
Szeptember 16.	Ózon Világnapja
Szeptember 22.	Autómentes Nap
Szeptember 23.	Takarítási Világnap
Október 4.	Állatok Világnapja
Október 8.	Madárfigyelő Világnap
Október 8.	Természeti Katasztrófák Elleni Védekezés Világnapja
Október 10.	Lelki Egészség Napja
Október 15.	Nemzeti Gyaloglónap
Október 16.	Élelmezési Világnap
Október 21.	Földünkért Világnap
Október 31.	Takarékossági Világnap
November 17.	Füstmentes Nap
November 27.	Fogyasztásszüneteltetési Nap
December 1.	AIDS elleni világnap
December 29.	Biodiverzitás Védelmének Napja

Akciók

Tanulóink jelentős %-a minden évben részt vesz a Curie természet- és környezetvédelmi versenyben. A jeles napok és hozzájuk kapcsolódó ismeretek a levelező fordulók feladataiban is szerepelnek. Ennek is

köszönhető, hogy -alsó és felső tagozatban egyaránt- az átlagnál sokkal bővebb e napokról való rövid megemlékezés tanórai, szakköri keretben, esetleg iskolarádióban. A programban részt nem vevő tanulók is értesülnek e napokról.

A tanév során, a természettudományi, alsó ill. napközis munkaközösség programjaiban jelennek meg azok az éves programok, melyek nagyobb lélegzetűek a jeles napok köréből. Ilyen programra évente 4-5 alkalommal kerül sor. Évenként változik az épp aktuálissá nyilvánítottak egy része.

Egy-egy helyi környezeti probléma megoldására vagy jeles napokon szervezzünk olyan akciókat, amelyek felhívják a lakóhelyünk közösségének figyelmét egy-egy helyi vagy globális környezeti problémára. A megmozdulást szervezhetjük magunk is, de csatlakozhatunk helyi vagy országos környezetvédő szervezetek akcióihoz (pl.: Takarítási világnap, Autómentes nap).

2. táblázat. Jeles Napok és programok

Jeles nap	Kapcsolódó program
Takarítási Világnap	-Iskola és lakókörzet takarítása -Hulladékgyűjtési akció
Autómentes Világnap	Osztály szinten biciklis túrák a környező vizes élőhelyekhez: Tisza, Körös-torok
Madárfigyelő Nap	- Lakókörzet: Hősök Erdeje, Széchenyi Liget - Autóbuszos kirándulás: Kunfehértói-Madár rezervátum
Vizes Élőhelyek Világnapja	Környezetvédelmi verseny
Madarak és Fák Napja	-Kirajzás a természetbe
	- Ismeretterjesztő előadás szervezése, látogatása

Kiállítások

Tanulói dokumentumok: rajzok, tablók

Iskolai zöld médiumok

Az iskolai könyvtár „zöld” készletét folyamatosan bővítjük. Létesítsünk külön polcot a környezeti témakörökkel foglalkozó könyveknek, videofilmeknek, CD-lemezeknek. Ezzel a megoldással a tanulók könnyebben átlátják a rendelkezésükre álló irodalmat, szívesebben kutatnak, olvasgatnak. Az **iskolarádió** különösen alkalmas arra, hogy a környezet- és természetvédő csoportok rendszeresen tartsák a kapcsolatot a teljes diáksággal, beszámoljanak munkájukról, ébren tartsák a környezetvédelem gondolatát, fontosságát. Terveink szerint a jövőben nagyobb gyakorisággal mutatkozik be egy-egy kisebb közösség zöld témában.

Hagyománya van iskolánkban a fotó és videó felvételeknek környezetvédelmi témában is.

Média

Fontos, hogy az iskola környezetvédelmi tevékenysége ismert és elismert legyen a helyi, illetve tágabb közösségben. A helyi tömegkommunikációs csatornákkal e téren is élő a kapcsolatunk. Versenyekre, vetélkedőkre készülve tanulóink (gyakran szülői közreműködéssel) kapcsolatba kerülnek a település környezetvédelmi területeivel foglalkozó szakemberekkel. Megismerik munkájukat.

Tanulmányi kirándulás

3 nap áll minden tanulócsoporthoz rendelkezésére szorgalmi időben. Egy- vagy többnapos tanulmányút egy-egy konkrét téma részletesebb megismerésére, egyegy terület, táj megismerése céljából. Ellátogattunk kisebb-nagyobb gyerekcsoportokkal nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, vadasparkokba, botanikus kertekbe, múzeumokba.

Tanösvény

Városunk környékén létesített tanösvények látogatása

Zöldesítés

A környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolva vagy önálló programként, a szülők illetve az iskola-közeli (lakótelep) lakosság megnyerésével cserjék, fák ültetésével szépíthetjük környezetünket és a zajtól, portól védhetjük szervezetünket.

Különválogató (szelektív) hulladékgyűjtés

Folyosókon, tantermekben elhelyezett gyűjtőedények segítségével

Vetélkedők, tanulmányi versenyek

Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.

Összesítését a 3. táblázat tartalmazza.

3. táblázat. Versenyek

Évfolyam	Verseny megnevezése
Általános iskola 3-8. évfolyam	Curie természet-és környezetvédelmi Verseny
Általános iskola 5-6. évfolyam	Föld, víz, levegő természetismereti és környezetvédelmi vetélkedő
Általános iskola 5-6. évfolyam	Kaán Károly Természet és Környezetismereti Országos Verseny
Általános iskola 7-8. évfolyam	Herman Ottó Országos Biológia Verseny
Általános iskola 7-8. évfolyam	Hevesy György Kémiai Verseny

Általános iskola 7.-8. évfolyam	HMG „Szeretek gondolkodni” természettudományos verseny
Általános iskola 7.-8. évfolyam	Bókai János Biológaverseny
Általános iskola 7.-8. évfolyam	Teleki Pál Kárpát-medencei Földrajz-Földtan Verseny

Városismereti program

A Diákönkormányzattal, a **napközis és osztályfőnöki munkaközösséggel** való együttműködés keretében szervezünk olyan programokat, amelynek során megismerhetik a gyerekek a szűkebb és tágabb környezet jellemző épületeit, tereit és egyéb objektumait. Az ismereteket vetélkedők illetve kiállítások formájában tesszük még életszerűbbé, érdekesebbé.

Levegőszennyeződés-mérő program

(Savas eső mérés, zuzmóterképezés)

Tanulói csoportok végezzék a megfigyeléseket, illetve azok regisztrálását. Az eredmények összesítése, ábrázolása különböző matematikai módszerekkel történhet. A kikövetkeztetett kiváltó okok és környezet-egészségügyi hatások hozzáírásával komoly pályázati vagy kiállítási anyag lehet az eredmény. Országos kiírás, helyi kezdeményezés keretében.

Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel

Ismeretterjesztő programok keretében találkoznak a tanulók a helyi és országos környezet- és természetvédő civil szervezetekkel. Figyeljük, mérjük, feldolgozzuk vásárlási szokásainkat. Több tanár közvetítésével találkoznak a környezet- és egészségvédelem kérdéseivel, bemutatja számukra, hogy az élet minden területén fontos problémáról van szó. Ez az oktatási forma lehetőséget ad arra is, hogy a különböző korosztályokban az életkornak és a diákok meglévő ismereteinek megfelelő szinten és módszerekkel foglalkozzon a tanár egy témával. A szaktanár jó ismerője a „tudományterületének”, így teljes biztonsággal tud választ adni a felmerülő szakmai kérdésekre is. A

szennyezések és következményeik megismertetése mellett a megelőzésről, az egyén és a közösség felelősségéről, a társadalmi és gazdasági vonatkozásokról is megfelelő hangsúllyal legyen szó az órákon. A következtetések és feladatok megfogalmazásakor mindig elérhető célt és megoldható problémát kell a gyerekek számára felkínálni. Csak ez a szemléletmód erősítheti a diákokban azt az elhatározást, hogy érdemes megpróbálni tenni valamit a tisztább és kulturáltabb környezet érdekében.

A tanulókon keresztül a családok környezettudatos magatartásának fejlesztése terén is várható előre lépés.

Művészeti csoportok, ünnepségek

Használjuk ki a művészetek iránti érdeklődést. Néhány problémára próbáljuk ráirányítani a figyelmet a művészet eszközeivel. Irodalmi műsor (pl. Föld napja, Víz világnapja) a humán érdeklődésű osztályok közreműködésével. Természetes anyagok felhasználásával készítsük el egy környezetbarát lakóház, porta modelljét. Éljük a drámapedagógia korszerű módszereivel is.

Kézműves foglalkozás

A természet adta anyagok (termések, levelek, tollak, csigaházak) illetve az újrahasznosítható hulladék-anyagok felfelhasználásával különböző díszeket, kompozíciókat készítünk, amelyekből kiállítás vagy vásár is szervezhető (pl.: Karácsonyi vásár)

Diák Önkormányzati nap

Az iskolai programnak mindig lehet környezet-egészségügyi része is.

Sportnap

A szülőkkel összefogva egész naposra is tervezhetjük és az egészséges ételek, italok, gyógyhatású készítmények vásárával, táncbemutatókkal, egészségi állapotfelméréssel is összeköthetjük.

Napközis szabadidős foglalkozások

Séta a környéken, termések gyűjtése

DSK szervezések

Délutánonként változó évfolyam-összetételben, sportversenyek.

Látogatások

Állatkertben, múzeumban, botanikus kertben, arborétumban, tanyán, nemzeti parkban, szeméttelen, hulladékégetőnél, szennyvíztisztító telepen, papírgyárban. Ennek során előre megadott szempontsor vagy feladatlap segítségével buzdítjuk a gyerekeket az önálló felfedezésre, az ismeretek önálló feldolgozására.

Előadások

A nagyon jól sikerült környezet-egészségvédelmi tanulói kiselőadásokból illetve a kiírt pályázatok szóbeli védéséből rendezhetünk egy iskolai szintű programot is. A tanulók, tanárok, szülők környezet-egészségügyi nevelésének egyik hasznos módszere amellet, hogy fejleszti a tanulók helyes önértékelését és pozitív megerősítését. Hívhatunk meg ebben a témában jártas szülőket vagy szakembereket, sőt volt tanítványokat is!

Filmklub

Környezetvédelmi, egészségügyi problémákat tárgyaló filmek megnézése és utána beszélgetés, véleménycsere szakkör, napközis program keretében.

Szülői értekezletek

Utalás a környezet-egészségvédelem néhány fontos elemére. Együtt gondolkodás a témában.

Szülői ház megnyerése minél több tanuló esetében a környezeti nevelés ügyének.

Szülői fórum

Témák: Egészséges táplálkozás, drogprevenció, lelki egészség, háztartási környezetvédelem.

Kedvezményes növényvásár

Városi partnerek segítségével tavasszal a lakók motiválása a szebb, virágosabb kiskertek, erkélyek kialakítására.

Szemponatok a módszerek kiválasztásakor

alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz

- vonjanak be minél több tanulót
- az iskola keretein túl is legyenek hatással
- a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen
- alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek, kerüljük a katasztrófedagógiát
- a lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez
- nyújtsanak sok élményt a tanulónak
- az érzelmeken át hassanak
- a személyes megtapasztaláson alapuljanak
- együttműködésen alapuljanak (teljes tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szövetségek, szülők stb.)
- alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységére, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére
- legyen bennük sok játékos elem

IV.1.8. Módszerek

Játékok

- Szituációs
- Memóriafejlesztő
- Kombinációs
- Érzékelést fejlesztő
- Ráhangolást segítő
- Bizalomerősítő
- Kapcsolatteremtést segítő
- Drámapedagógia

Modellezés

- Hatásvizsgálatok
- Rendszermodellezés
- Előrejelző
- Működő modellek készítése, elemzése

Riport módszer

- Kérdőíves felmérés
- Direkt riportok
- Fotóriport

Projekt módszer

- Analízis – akció projektek

Teregyakorlati módszerek

- Teregyakorlatok
- Táborok
- Térképkészítés
- Egyszerű megfigyelések

Aktív, kreatív munka

- Természetvédelmi és fenntartási munkák
- Rekonstrukciós munkák
- Madárvédelmi feladatok
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Rend- és tisztasági verseny

Közösségépítés

- Csoportszervezés a környezet-egészségügyi nevelés érdekében

Művészi kifejezés

- Vizuális művészet a környezeti nevelésben
- Irodalmi alkotások
- Zeneművészet
- Fotóművészet
- Táncművészet
- Népművészet
- Esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése
- A tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

IV.1.9. Taneszközök

Környezetvédelmi vizsgálódásokhoz:

Víz-és talajvizsgáló készlet, savas eső felfogó tartály, mérőhenger, Petri-csészék, kémcsövek, szűrők, határozók, mikroszkópok, tárgylemezek, fedőlemezek, indikátorok (alumínium, ammónia, kémhatás, nitrát, olaj, ólom, vízkeménység), glicerin, cellux.

Elsősegélykészlet alapvető anyag:

10 öntapadó sebtapasz, 3 közepes méretű steril kötszer, 1 nagyméretű steril kötszer, 1 extra- nagy steril kötszer, 1 steril szempárna, 2 háromszögletű kötöző-kendő, 2 krepp kötözőtekerecs, 6 biztosítótű, eldobható műanyag kesztyű, olló, csipesz.

Applikációs képek:

Veszélyes, mérgező, gyúlékony anyagok, radioaktív anyagok, oxidálószer.

IV.1.10. Iskolai környezet

Az iskola épülete a Pedagógiai Program, az SZMSZ, az iskolai Házirend, a Környezetvédelmi- és Tűzrendészeti Szabályokban leírtak alapján működik ahol törekszünk:

- a tiszta, esztétikus, egészséges környezet kialakítására, fenntartására
- anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskola működtetésre
- a szelektív hulladékgyűjtés tudatosítására mind a dolgozók, mind a tanulók körében

A példamutató iskolai környezet tényezői

- termék, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága és esztétikus kialakítása
- növények, élősarok
- anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés
- egészséges élelmiszereket árusító iskolai büfé
- gyalogos és kerékpáros közlekedés ösztönzése
- szelektív hulladékgyűjtés
- pedagógusok és technikai dolgozók példamutatása
- iskolai médiumok zöld rovatai

IV.1.11. Kommunikáció

Iskolán belül:

Munkaértekezletek, faliújság, felelősök rendszere (DÖK), egyéni beszélgetések

Iskolán kívülre:

Tájékoztató füzet, szülői faliújság, szülői értekezletek, SZMK-megbeszélések, szórólapok a lakóknak, helyi újság, elektronikus levelek, levelek

IV.1.12. Minőségbiztosítás/ minőségellenőrzés

A környezeti nevelés pedagógiai céljai, feladatai, illetve előírt követelményei határozzák meg azokat a tartalmakat, melyek értékelése a feladatunk. Nevelő tevékenységünk során – mint azt a korábbi fejezetekből láthattuk – szakítani szeretnénk a passzív befogadás, a konvergens gondolkodás egyeduralkodó, a beszűkítés, az uniformizálás rossz gyakorlatával. Az értékmegőrzésre, az értékteremtésre és értékátadásra vállalkoztunk, a gyermek teljes személyiségét fejlesztjük.

A pedagógus környezeti nevelési gyakorlatának színvonalát minősíthetjük az alábbi elvárások megítélésével.

Elvárások:

Rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság és az együttélési morál alakítása során mintaként szolgálnak.

- Felkészülésüket hassa át az együttműködésre törekvés.
- Törekedjenek fenntartani az egyensúlyt a személyiség szabadsága és a munkavégzés rendje között.
- Tanulóik számára jól szervezett tevékenységek során biztosítanak sokoldalú, személyes tapasztalatszerzési lehetőséget és kommunikációs helyzetet.
- Adjanak alkalmat az önálló elemzés, szabály, sejtés tanulói megfogalmazásának.
- Segítsék a szabály, összefüggés, megállapítás napi élethelyzetekben megjelenő példáinak és a szükségszerűségek felismerését.
- Olyan lehetőségeket biztosítsanak, hogy a tananyag legyen természetes valóságban tanulmányozható és élményt nyújtson.
- Szervezzék meg az egyéni és kooperatív tanulás formáit, biztosítsák a differenciálás lehetőségeit a képességek fejlesztésének folyamatában.

- A rendszerszemléletű gondolkodás kialakulását célozza meg.

A tevékenységek szervezése és koordinálása során biztosítsák:

- a tanulói kíváncsiság megőrzését;
- az aktivitás fenntartását és megerősítését;
- a belső motivációs bázis fejlesztését;
- az általános és különleges adottságok felismerését, fejlesztését;
- a megismerő és rövid úton célravezető stratégiák felismerését, lehetőségeit; • a tanuló jogát véleményének megfogalmazására, a tévedésre, elgondolásainak módosítására, az új utak keresésére;
- az igények kialakulását a gondolatmenetek elemzésére; a problémamegoldás folyamatának tudatos tervezésére, megvalósítására és a szükséges következmények számbavételére is.

Ellenőrző-értékelő tevékenységünk szempontjai:

- Az ellenőrzés bizalomra épüljön és az elért tudásszint megismerésére irányuljon. Ennek alapján lehetséges a további célmeghatározás.
- Mindig biztosítsuk a javítás lehetőségét, mely tükrözze a következő igényességet. Az értékelés során a nevelő körültekintő, lényegre irányuló, tárgyilagos, egyértelmű információkat adjon, mely tükrözi a fejlődés irányát és fokát, minősítve a személyes előrehaladást és határozott instrukciókat adva a továbblépéshez.
- Fontos az összefüggések meglátásának segítése.

A környezet-egészségvédelmi nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Az sem egyértelmű, hogy mi tekinthető az iskolai és mi a családi nevelés eredményének! A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összevetése alapvető nevelői kötelesség. Tanulóink neveltségi szintje és beállítódásának értékelése magatartásuk és szorgalmuk minősítéseként jelenjék meg.

Eredményvizsg

álatok szintjei:

- egyes

tanulók

esetében:

- az iskolai cél- és értékrendszer megvalósulására
- a szociális képességek alakulására
- a beállítódások és értékorientáció fejlődésére
- a csoporthelyzet megismerésére
- a konfliktuskezelés módjára irányul.

- osztályközösségek esetében:

- a csoportviszonyok alakulásának,
- a közvéleménynek, a morális gondolkodásnak,
- az informális kapcsolatrendszernek,
- a tevékenységrendszernek a megismerésére irányul.

Eredményvizsgálati módszerek:

- folyamatkövető megfigyelés
- célzott megfigyelés
- helyzetfelmérés (szociometriai vizsgálat)
- tevékenységelemzés
- egyéni és csoportos megbeszélés, interjú.

Választott módszereink lehetnek:

- a személyiségjellemzők és a feladatellátás minőségének megfigyelése
- spontán és irányított személyes beszélgetések
- írásos felmérés, illetve kérdőíves vizsgálat
- nevelői teljesítmény és dokumentáció elemzése

- a helytállás aktivitásának és minőségének követéses vizsgálata

Intézményi önértékelés területei:

- Dokumentum elemzés
- Éves munkatervék és
- Intézményi környezetvédelmi programok dokumentumai
- Intézményi környezet elemzése
- Az intézmény belső és külső környezeti képe
- Tanulói produktumok: környezeti nevelés bemutatása
- Környezetvédelmi programok az intézményben □ Téma nap, témahét
- Vetélkedők, versenyek (szervezése és részvétel)
- Ismeretterjesztő programok
- Kiállítások
- Tanulmányi kirándulások
- Szaktáborok
- Szülők (partnerek) részvétele programokon
- Lakókörzetre ható szervezett programok
- Publikációk a témával kapcsolatban
-

Követelmények:

Dolgozókkal szemben támasztott követelmények teljesítéséről az intézmény belső ellenőrzési szabályzata részletes előírásokat tartalmaz.

Választott módszerek:

- a személyiségjellemzők és a feladatellátás minőségének megfigyelése
- spontán és irányított személyes beszélgetések
- írásos felmérés, illetve kérdőíves vizsgálat
- nevelői teljesítmény és dokumentáció elemzése
- a helytállás aktivitásának *és minőségének követéses vizsgálata*

A pedagógusok környezeti nevelési tevékenységének lehetséges minősítési szempontjai

Rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság és az együttélési morál alakítása során mintaként szolgálnak.

- Felkészülésüket hassa át az együttműködésre törekvés.
- Törekedjenek fenntartani az egyensúlyt a személyiség szabadsága és a munkavégzés rendje között.
- Tanulóik számára jól szervezett tevékenységek során biztosítanak sokoldalú, személyes tapasztalatszerzési lehetőséget és kommunikációs helyzetet.
- Adjanak alkalmat az önálló elemzés, szabály, sejtés tanulói megfogalmazásának.
- Segítsék a szabály, összefüggés, megállapítás napi élethelyzetekben megjelenő példáinak és a szükségszerűségek felismerését.
- Olyan lehetőségeket biztosítsanak, hogy a tananyag legyen természetes valóságában tanulmányozható és élményt nyújtson.
- Szervezzék meg az egyéni és kooperatív tanulás formáit, biztosítsák a differenciálás lehetőségeit a képességek fejlesztésének folyamatában.
- A rendszerszemléletű gondolkodás kialakulását célozza meg.

Partnerek elégedettségi mutatói

- Tanulói elégedettség
- Dolgozói elégedettség
- Szülői elégedettség
- Külső partnerek (társ intézmények, gazdálkodó egységek, lakókörzeti elégedettség, stb.)

Továbbképzések

Belső: nevelési értekezletek, tanfolyamok

Külső: területi, megyei, országos konferenciákon rendezvényeken való részvétel.

Akkreditált továbbképzéseken való részvétel

Irodalom

Gulyás Pálné (szerk.): Környezetvédelmi oktatás szakérői tevékenység elméleti és gyakorlati megalapozása. 1998, TKTE.

Havas Péter (szerk.): A környezeti nevelés gyökerei Magyarországon. 1996, KörláncInfogroup.

Havas Péter: Környezeti nevelés Európában. 1999, Körlánc.

Hortobágyi Katalin: Projekt kézikönyv. Altern füzetek 1.

Horváth Attila: Kooperatív technikák – Altern füzetek 7. IFA.

Juhászné Szlovák Mariann: A Szolnoki Varga Katalin Gimnázium környezetvédelmi programja

Lehoczky János: Iskola a természetben, avagy a környezeti nevelés gyakorlata 1998, Raabe

Nagyné Horváth Emília: Környezetvédelmi mintaprogram általános iskoláknak, 2004.

OM honlap: Iskolai környezetvédelmi mintaprogramok, 2004.

IV.1.13. Mellékletek

1. sz. Melléklet

Szentes város környezetvédelmi programja (2014-2019)

1. Elégedettségi mutatók a környezet és környezeti nevelés terén
2. Tantárgyi oktatás és környezeti nevelés
3. Alsó tagozat környezeti nevelés lehetőségei: évfolyamok és tantárgyak
4. Felső tagozat környezeti nevelési lehetőségei: évfolyamok és tantárgyak
5. Projekt módszer elemei
6. A projekt módszer szerepe az egyén formálásában

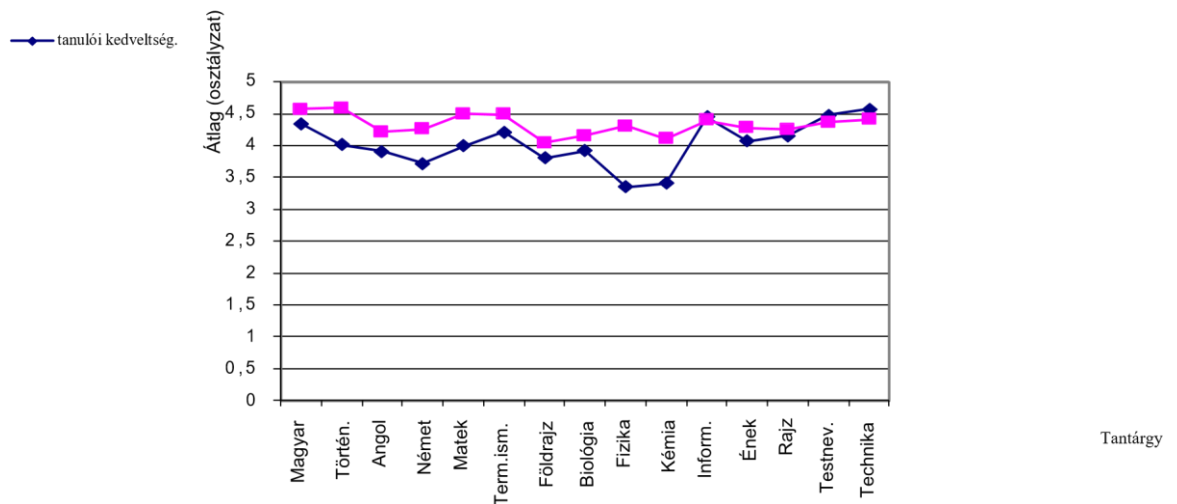
7. Tanulói javaslatok az iskola fejlesztésével kapcsolatban

2. sz. Melléklet

A tantárgyi mutatók összességében igen jó átlagúak. Természetesen vannak erősebb és kevésbé kedvelt tantárgyak.

E mutatók elemzése, a következtetések levonása és fejlesztési terv megalkotása és a szükséges fejlesztések a következő év feladatai lesznek.

Álljon itt néhány adat az elemzések megkönnyítésére.

2. ábra. Tantárgyak tanulói kedveltsége és szülői elégedettsége

Megfigyelhető, hogy a szülői elégedettség általában magasabb valamivel, mint a tanulói tantárgy kedveltség. Kivételt képez ez alól három, teljes egészében tanulói tevékenykedtetésre alapozott tantárgy: informatika, testnevelés és technika.

3.sz. Melléklet

A tantárgyak lehetőségei a környezeti nevelésben

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását
- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat! (meséket, mondákat, népdalokat és verseket)
- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását
- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre
- erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük
- tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére
- sajátítsák el a médiumok elemzésének technikáit

A tanulóknak

- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével

Történelem

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete

- legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében

Hon- és népismeret

A tanulók

- ismerjék meg a természet közelben élő, a természetet tisztelő, azt felhasználó, és nem kihasználó paraszti életmód értékeit
- ismerjék meg a népszokások egészségvédelmi vetületét (ünnepek előtti böjtök)

Idegen nyelv

A tanulók

- váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit
- tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt munkában választ keresni
- állampolgári felelősségtudatuk fejlődjön

A tanulóknban

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- Legyenek képesek reális becslésekre
- Tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni

A tanulóknban

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket

Környezetismeret

A tanulók

- ismerjék meg a környezetet megfigyelésekkel, vizsgálatokkal
- ismerjék meg az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében
- Ismerjék meg saját testük alapvető felépítését és működését, az egészség megőrzéséhez szükséges életvitel jellemzőit

Természettudomány

A tanulók

- váljanak képessé a természet jelenségeinek elemi szintű értelmezésére
- a megismerés komplexitása, (középpontban az élő és élettelen természet konkrét valósága, a jelenségek, a táj és a környezet áll)
- természettudományos gondolkodás kialakításához megfelelő képességek kialakítása; • környezet állapota iránti érzékenység fejlesztése ökológiai szemlélet fejlesztése helyes környezeti attitűdök fejlesztése magatartás fejlesztése
- értékrend alakítása környezettudat fejlesztése
- felelősségérzet fejlesztése
- környezet használatára vonatkozó helyes döntések támogatása

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni
- ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előregondolkodó állampolgárrá
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit
- értsék meg, hogy a társadalomföldrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet
- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék, szeressék és őrizzék a természeti és az épített környezet szépségeit

A tanulóknban

- a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény
- alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére

- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket
- legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat

A tanulóknak alakuljon ki ökológiai szemléletmód
alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti
felelősség

A tanulók

- ismerjék meg szervezetük sajátosságait és az életkorral kapcsolatos változásait
- sajátítsák el az elsősegély-nyújtási technikákat
- ismerjék fel az empátia szerepét a másik ember megítélésében

A tanulókat

- ösztönözze a helyes viselkedésmódok és a környezet-egészségvédő szokásrendek kialakítására

- segítse az önmagukkal szembeni felelősségérzet kialakításában
- segítse az őket veszélyeztető környezeti, társadalmi tényezők és azok elhárítási módjainak felismerésében

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét
- tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni

Vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát
- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére
- Tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát legyenek képesek alkotásokat

létrehozni, melyek a természetről szólnak

- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését

- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket

Etika/ Hit- és erkölcsstan

A tanulók

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni
- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk

A tanulóknak

- alakuljon ki az a szemlélet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek
- alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban
- fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért

Technika és tervezés

A tanulók

- ismerjék meg az emberi alkotásokban megtestesülő használati, esztétikai, formai és etikai értékeket
- ismerjék meg a technika okozta környezeti károsodásokat és azok megelőzésének módjait
- értsék meg a fenntartható fejlődés összefüggéseit és követelményeit
- ismerjék meg a problémák rendszerét és a lényegét átlátó környezetgazdálkodást
- sajátítsák el az alapvető biokertészeti ismereteket

- ismerjék meg az egészséges táplálkozás alapelemeit sajátítsák el a gyógynövények alapvető ismeretét és felhasználási módjait ismerjék meg a komposztálás folyamatát és hasznát
- ismerjék meg a környezetbarát technikákat és technológiákat
- ismerjék meg a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet jellemzőit
- sajátítsák el az egészséges táplálkozás, kertészeti alapismeretek, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés alapvető ismerveit

A tanulóknban

- alakuljon ki az egészséges életmód iránti igény
- a civilizáció társadalmi és környezeti vonatkozásainak feltárása révén erősödjön a felelős, környezettudatos beállítottság
- alakuljon ki a kritikus fogyasztói magatartás

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket
- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia

fejlesztésében

- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek

- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat

A tanulóknak

tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását

4.sz. Melléklet

A környezeti nevelés lehetőségei 1-4.

évfolyamon **Tantárgyak és évfolyamok**

Az iskolába kerülő gyermekeket egy vagy két pedagógus gondjaira bízzák. A tanító által kialakított környezet, az általa nyújtott viselkedési minta, értékrend a környezeti nevelés szempontjából is döntő. Az esztétikus, rendezett környezet, a mindennapi élet megszervezése segíti a kisiskolásokat az új környezetben való eligazodásban, és felkelti a vágyukat az iskolai élethez, a munkához nélkülözhetetlen tisztaság és rend iránt. Bár tudjuk, hogy a kisgyerekek először az olvasás, írás, számolás rejtelmével vannak elfoglalva, szívesen csodálkoznak rá egyegy természeti jelenségre, szépségre is. Az iskolaérett gyermek közvetlen környezetének számos jelenségével találkozott már, sok személyes emléke, tapasztalata van, de ennek olykor nincs is tudatában. A tanító dolga, hogy a mozaikszerű tudásdarabokat egymás mellé illessze, rendszerezze.

Az elsősök természetszerűen fogadják el a tanító magatartását, viselkedését, utasításait, véleményét. A tiszta környezet (beleértve a mellékhelyiségek, az iskolaudvar állapotát is), a mozgásigény kielégítése, a szétválogató hulladékgyűjtés (elemek, papír, komposztálható életmaradékok) napi gyakorlata természetes velejárói lehetnek a tanulók hétköznapijainak. A későbbi években ez a kör bővíthet, tudatosodhat. A tanító egyben osztályfőnök is: az osztály életének szervezésében hatékonyan segítheti a környezeti nevelést (állatok, növények gondozása az osztályteremben; a környezetvédelem jeles napjainak megünneplése; kirándulások szervezése az élő természet és az épített környezet szépségének átélésére stb.) A családdal

való kapcsolata lehetővé teszi, hogy közös programok szervezésével a szülőkre is hatással legyen.

A tanító többnyire az összes tantárgyat tanítja osztályának. Az egész napos formában megszervezett oktatás esetén is csak két pedagógusnak kell együttműködni. Ennek köszönhető, hogy az osztálytanító általában könnyebben képes összerendezni és megszervezni a környezeti nevelés munkaformáit és színtereit, mint a felső tagozatos osztályfőnökök. A környezetismeret tantárgy a valóságos környezet megfigyelésével, vizsgálatával kielégítheti a gyermeki kíváncsiságot. Felkelti a természeti jelenségek megismerésének vágyát, bemutatja az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében.

Ahhoz azonban, hogy a tanítványainkban kialakítsuk a kívánt magatartásformát, erős érzelmi kötődést is létre kell hozni, mely e viselkedés egyik motivációs bázisa. Erre lehetőség kínálkozik a *magyar nyelv és irodalom* órákon is.

Az élő természethez, az élőlényekhez való érzelmi kötődés, a felelősségérzés itt más szempontból közelíthető meg. A versek, a történetek személyes hangon szólnak a gyermekekhez. Nagy íróink és költőink természetszeretete átsugárzik a gyermekekre. Az érzelmi kapcsolat létrejöttét segíthetjük a *rajz és vizuális kultúra* tanítása során is. Itt is lehetőség van a természet sokszínűségének, formagazdagságának a tanulmányozására. Egy csigaház, mákgubó, őszi levél vizsgálata a rajzi szempontokon túl új és új kérdéseket vet fel. A természetes anyagok (gyapjú, szalma, kukoricacsuhé, méhviasz stb.) használata új érzékelési területen, a tapintáson, szagláson keresztül ad élményt a gyerekeknek. A technika- és életvitelórákon a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet megismerése nyújt lehetőséget a környezeti nevelés számára.

5. sz. Melléklet

A környezeti nevelés tartalma 5-8. évfolyamon Tantárgyak és évfolyamok

A kerettantervi tartalmi szabályozás a tanítási-tanulási folyamat tartalmainak kijelölésével számos lehetőséget teremtett a környezeti neveléshez.

Az adott évfolyamon lehetséges a különböző tantárgyak környezeti neveléshez kapcsolódó tartalmainak összekapcsolása, integrálása. Ezáltal hatékonyabbá és intenzívebbé válhat a tanítási-tanulási folyamat, a gyerekek környezetképe egységesebb lehet.

A kerettanterv az egyes tantárgyakban nagyon sok és sokféle környezeti vonatkozást tartalmaz, melyek a helyi építkezés alapanyagai. A helyi környezeti nevelési program elkészítésekor a kerettantervi tananyagelemeket a helyi hagyományok, feltételek, nevelési célok (és az adott pedagógiai program céljai) tükrében kell elhelyezni a helyi tantárgyakba. A helyi tanterv környezeti tartalma az adott iskola környezeti nevelését is befolyásoló helyi (természeti, épített és társadalmi) környezeti értékek, problémák világától is függ. A *helyi környezet* sajátosságai és a táblázatban bemutatott tananyagtartalmak közötti kapcsolódásokra figyelniük kell. A helyi környezet adottságai teszik lehetővé, hogy a kerettanterv által meghatározott helyi tanterv tananyagszerű ismeretei bekerüljenek a tanítási-tanulási folyamatba.

A *helyi tanítási-tanulási módszerek* szerepe sem elhanyagolható, hiszen a terepmunka lehetősége, az iskolán kívüli tanulási-megismerési tevékenységek köre, az iskola felszereltsége, a korszerű és hatékony informatikai-kommunikációs kultúra egyaránt meghatározzák a tananyagtartalmak megvalósításának potenciális körét.

Az osztályfőnöki munka és a környezeti nevelés

A gyerekek osztályközösségi létének keretét általában az osztályfőnök teremti meg. Ő a különböző szintű személyes kapcsolatok segítője, fejlesztője is. Az átalakuló iskolarendszerben az osztályfőnöki feladatok azonban bővülnek, e tennivalók körül is egyre több a bizonytalanság. Az iskola szellemiségén, a vezetői elvárásokon túl az osztályfőnök személyisége és elhivatottsága döntő a gyerekekben kialakuló, formálódó valóságkép kialakulásában. Munkálkodása nyomán válnak konkrét közösségi tevékenységgé a szaktanárok tanórán túlnövő elképzelései, a különböző iskolai

programkínálatok. Igényessége, elvárásai, értékrendje a tanulók számos attitűdjének alakításán túl a szülők hozzáállását is befolyásolhatja.

Az osztályfőnök szaktárgyi hovatartozása nem meghatározó a környezeti nevelés szempontjából. Inkább általános tájékozottsága, problémafelismerő és -feldolgozó képessége segítheti abban, hogy ezt a sokszínű témakört a környezethez való viszony alakítására, egyben pedagógiai céljaira használni, alkalmazni tudja.

Egy osztályterembe való belépéskor már ránézésre látszik annak hangulata, atmoszférája. Tükröződik valami a benne élő közösségről, abból, ahogyan a tanulók saját maguknak teremtett környezetükben élnek. Ismerősként cseng ez az év eleji feladat: teremdíszítés. Szerencsés esetben ez nem öncél, hanem határozott környezetkialakítási terveket rejt, tartalmakat fed. A mikrokörnyezet felfedezése, igényes, gondos alakítása, megóvása életünk minden helyszínén fontos lépés. Nem egyszerűen dekorálás tehát, hanem a környezetkultúra fejlesztésének eszköze.

A környezet megóvására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.

Kiemelkedő szerepet játszik az osztályfőnök abban is, hogy összefogja a szaktárgyak idevágó, de a hagyományos tanórai kereteket megbontó tevékenységeit, illetve lehetőségeit. Például: óhatatlanul felmerülnek a fogyasztói társadalom problémái: táplálkozási szokások, az iskolai büfé kínálata, a szükségtelen túlcsomagolás, a szemét kezelése, anyag- és energiatakarékosság az iskolában. A közös tanulmányi kirándulások, vetélkedők, különböző akciók is kiegészíthetik és összefűzhetik az egyes szaktárgyakat.

Az osztályfőnöki tevékenység eredményességét fokozza, ha az osztályfőnöki órák témájának kínálata nem ad hoc jellegű, ismétlődésekkel teli, hanem legalább egy, de inkább négy évre tervezett sokszínű szocializációs program. Tervezése az osztályban tanító valamennyi pedagógus együttgondolkodását kívánja meg. A tanári együttműködésnek ez a formája a testület erejét

fokozza, hatékonyságát növeli. Természetesen mindez az osztályfőnök összetartó munkájára épít.

Néhány témakört ajánlunk, amely köré egy-egy tanév során (az életkort és a tanulmányokat figyelembe véve) az osztályközösség környezeti nevelése szerveződhet.

5. évfolyam

A közösségben elfoglalt hely. Felelősségvállalás. Saját környezetünk megteremtése
Szűkebb, tágabb környezetünket nemigen ismerjük, megszoktuk, elsiklunk fölötté. Szükségszerű évnnyitó feladat az osztály egészére nézve a saját környezet megteremtése. A közösségben elfoglalt helyet erősítheti, javíthatja. Elismerést érdemel az ez irányú felelősségvállalás. Emellett az iskolai környezetből, a lakóhelyről való kilépés – a tágabb környezettel való ismerkedés – szélesítheti a skálát. Kézenfekvő lehet valamely helyi környezeti értékkel való virtuális és valós találkozás. Helyünk a szomszédok közösségében:

Mit adunk? Mit kapunk? Mit tehetünk?

6. évfolyam

A környezet hatásai. Természeti értékek. Természetvédelmi, környezetvédelmi rendszerek
A környezetet mi, emberek károsítjuk, romboljuk. A természet értékeit olykor nem vesszük észre, nem értékeljük. Mi segíthet? A megfelelő ismeret. Majd erre építve a megóvás és az értékteremtés iránti szándékot és cselekvőkészséget kell formálnunk. A nemzeti parkokba való ellátogatás például, biztos háttérrel adhat a hazai, sokszínű természeti környezet megismeréséhez. Eközben a környezetünket ért „támadások” is felismerhetőkké lesznek.

Feltérképezésük megalapozza a következő év tennivalóit.

7. évfolyam

A fogyasztói társadalom. A hulladék

Tudjuk, hogy nem jól csináljuk. És mégsem változtatunk vásárlási szokásainkon? Mit veszünk? Mikor, miért? Hogyan vagyunk átverve, manipulálva a csalóka reklámok által? Miért vásárolunk drága pénzen hulladékot? Hol van a szemét, amikor nincs? Valóban eltűnt, vagy csak nem

látható? Ezekre és ezekhez hasonló kérdésekre keresünk választ. Vásárlási felmérések, interjúk, kérdőívek segíthetik a feltárást Szennyvíztisztító, hulladéklerakó felkeresése a megoldás egyik lehetőségét mutatja be.

8. évfolyam

A varázsszó: energia

Miből lesz? Talán a semmiből keletkezik? Mivé válik? Hol tűnik el észrevétlenül? Valóban eltűnik, vagy átalakul? Mit ad nekünk, és mit vesz el unokáinktól? Tegyük láthatóvá, megfoghatóvá, mérhetővé, utolérhetővé! Látogassunk el valamilyen bányába, erőműbe, közüzemi szolgáltatóhoz. Vegyük „nagyító alá” közüzemi számláinkat

6. sz Melléklet

A projekt
módszer
elemei

Tervezés fázis

- a cél meghatározása
- a feladat meghatározása

Információk gyűjtése

- riportok
- szakirodalmi kutatások
- megfigyelések
- mérések
- tervvázlat készítése
- segédmodellek készítése
- tervvázlat kritikája
- egyetértés a tervvel kapcsolatban
- a felelősök kiválasztása

Végrehajtási fázis

- információk kiegészítése
- információk ellenőrzése

- folyamatos ellenőrzés
- feladat végrehajtása

Értékelési fázis

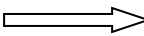
- visszacsatolás az eredmények alapján
- a résztvevők munkájának értékelése

Utófázis

- információk terjesztése
- visszajelzések begyűjtése
- folyamatosság biztosítása
- folytatás tervezése
- új személyek bevonása

7. sz. melléklet

A projekt módszer szerepe az egyén formálásában

• célt ad célhoz rendel ismeretek	}	elmélyült	
• az elméletet a gyakorlathoz kapcsolja			szerzése
• szintézis jellegű	}	rendszerelmélet	
• fejleszti a rendszerlátást			kialakítása
• az ismeretek gyakorlati próbája	}	személyiség	
• önálló munkára nevel			fejlesztése
• etikai, erkölcsi normákat állít			
• rendszerességre szoktat			

- nem iskolás **kapcsolatot teremt
a környezettel**

  - eredménye látható
  - a visszacsatolás közvetlen
  - a teljesítmény az eredménnyel
- } **sikerélmény,
megerősítés mérhető**

8. sz. Melléklet

Tanulói vélemények az iskola fejlesztésével kapcsolatban
Minőségbiztosítási mérés 2003.

Fejlesztési terület javaslatok:

1./ Az iskola tisztaságának és esztétikumának további javítása.

Több zöld növény, udvari játék, több kuka, szemetelési szokások
visszaszorítása, iskolai büfé áru készletének ellenőrzése.

2./ Menzai étkezés:

Étel minőségének és a saját szedésű ételek (egymás közötti elosztásának) fokozott
ellenőrzése.

Étkezési kultúra fejlesztése.
Étkezési szokások felülvizsgálata.

3./ Tanítás-nevelés területén kapott tanulói vélemények feldolgozása munkaközösségi
szinten.

Fejlesztési tervek elkészítése.

4./ Társas viselkedése: durva beszéd és testi megnyilvánulások. A felsőbb
évfolyamosok ne „piszkálják” a kisebbeket!

Folyosói ügyelet hatékonyságának fejlesztése.

5./ Szabadidős programok körének bővítése:

- évközi kirándulások (iskolai is, a szokások szerint)
- discók, vetélkedők számának növelése
- több játékos program

V. Egészségnevelési nevelési program

V. 1. Egészségügyi jogszabályok

A *Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogram* (1996) 9.5 pontja részletesen foglalkozik a környezet-egészségügy oktatásával, nevelésével. Az oktatás, nevelés és szakképzés környezetegészségügyi feladatait két nagy területre osztja:

- Környezet-egészségtani szakismeretekre és módszerekre azoknak a szakembereknek van szükségük, akiknek ez munkakörükkel közvetlenül összefügg. Számukra ezt a képzés során a képzési követelmények előírják.
- A környezetegészség kultúrája ugyanakkor az életvitel részeként a hétköznapi tudás és szokásrendszer egyik fontos eleme, minden embert érintő kulturális tényező. E kultúra az emberek életviteli szokásaiban, életmódjukban, értékrendjükben tükröződik. Kialakulása a családi szocializációban kezdődik, később az intézményes nevelés, oktatás és az iskolarendszeren kívüli hatások együttesen formálják.

1998-ban Koppenhágában a WHO Európai Regionális Bizottsága elfogadta az *Európai Egészség 21.* nyilatkozatot amelynek célkitűzései többek között kimondják, hogy 2015-re a lakosságnak a társadalom minden rétegében egészségesebb életmódot kell kialakítani és hogy a régió lakosságának olyan biztonságosabb fizikai környezetben kell

élnie, ahol az egészségre veszélyes szennyező anyagok nem haladhatják meg a nemzetközileg elfogadott határértékeket.

Az Egészségügyi Világszervezet számos idevonatkozó dokumentuma, az „Egészség 21” Regionális Stratégia szakmai háttérrel nyújt a hazai az

„Egészség évtizedének Johan Béla Nemzeti Programja” 2002 kidolgozásához. Előzménye a Nemzeti Népegészségügyi Program (1066/2001 Kormányhatározat). A Program illeszkedik az EU népegészségügyi prioritásaihoz, és hazánk uniós csatlakozása további lendületet ad a sikeres végrehajtásnak

Önkormányzati jogszabály

A 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól kiemeli az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítését, a lakosság önszerveződő közösségei tevékenységének támogatását.

V.2. Helyzetkép

Állapotleírás

Iskolánk lakótelepen, egészséges környezetben van, ahol viszonylag kicsi a forgalom, sok a fa, hisz közelben van egy telepített erdő. A játszóterek parkosítottak, sok zöld felülettel. Napközis csoportjaink számára ideális szabadidős programok helyszínei. Az iskolavezetés számára mindig fontos volt, hogy az esztétikumot és a higiéniai szabályokat betartva ápoljuk környezetünket.

A tantermek helyzete:

Évente szükség szerint van tisztasági festés belülről. A tantermek világosak, jól szellőztethetők, tiszták - bár a tanulók csak tanári ellenőrzés esetén vigyáznak a tisztaságra. A padok és székek kényelmesek, s az egészséges ülés feltételeit biztosítják.

A WC-k, mosdók helyzete:

Emeletenként van 1 fiú, 1 leány WC 8-8 fülkével, és két 1 személyes nevelői WC.

A tanulói WC-k tisztántartása nem megoldott. A gyerekek sokszor nem tartják be a helyes WC használatot. Hosszú és kitartó munkára van szükség, hogy megtanulják rendeltetészerűen használni a mellékhelységeket.

A nevelői WC-k higiénikusak, van mindig WC papír, papírtörölköző, adagolós kéztisztítószer, s az illatosítók használata is rendszeres.

Az öltözők sokszor nem jó illatúak, téli időszakban nehezen megoldott a szellőztetés. A tanulókat próbáljuk a testnevelés óra után szappanos mosakodásra szoktatni. E téren még sok a tennivaló, szemléletváltásnak kell bekövetkezni.

A folyosók helyzete:

A folyosókat takarító személyzet naponta kétszer mossa fel. Így, ha nincs sáros, esős vagy havas idő, tisztaság uralkodik. A falak alja lambériás, s azt naponta lemossa a takarító személyzet, a lépcsők korlátaival együtt. Így biztosított, hogy a cseppfertőzéssel terjedő betegségek elszaporodását meggátoljuk.

V.3. Erőforrások

V.3.1. Személyi:

A) Belső: *tanárok, diákok, technikai dolgozók, iskolaorvos, védőnők*

Pedagógusok: programok szervezése, lebonyolítása, dekoráció

Technikai dolgozók: gyermek étkeztetés, tiszta környezet biztosítása, egészségre káros vagy veszélyes eszközök karbantartása

Tanulók: a tanult egészségügyi ismeretek betartása saját egészségük érdekében

Intézményünk és iskolaorvos kapcsolata:

Az iskolaorvos a tanévekben évfolyamonként (osztályonként) minden tanulót érintően végzi a státuszvizsgálatot és szűréseket. Ezek időpontját az iskolaorvos határozza meg, a vizsgálatok, kötelező védőoltások többnyire az orvosi rendelőben történnek, mert az iskolánk nem rendelkezik az előírásoknak megfelelő orvosi szobával. Az iskolaorvos szükség esetén szakrendelésre utalja a gyermekeket, értesíti az osztályfőnökön keresztül a szülőket is. Sportversenyek előtt ellenőrzi a versenyeken indulók egészségi állapotát.

A védőoltások típusáról a szülőket tájékoztatja.

Intézmények és védőnők együttműködése:

Az iskola-védőnők kapcsolata az orvosi vizsgálatok előtti szűrésben, súly-, magasságmérésben, látásvizsgálatban fejeződik ki. Sok esetben a védőnők a fejtetűszűrést is elvégzik. Az iskolánk számíthat a védőnők egészségmegőrző, felvilágosító témájú előadásaira is.

Iskolafogászat:

A rendelőintézetben működik, a tanulók szűrése évente történik. Probléma, hogy a rossz fog(ak) ellátása érdekében visszarendelt tanulók közül sokan nem jelennek meg a rendelésen.

Az intézmény egészségmegőrző programjai:

Az intézményünk pedagógiai programja konkrétan tartalmazza a tennivalókat. Az egészségmegőrzéssel kapcsolatos feladatok átölelik az intézmény életének szinte valamennyi területét. A tantervi órák esetében inkább az osztályfőnöki, a biológia, a természetismeret, az egészségtan, környezetismeret, életvitel, testnevelés tantárgyak kiemelték az egészségmegőrzés szempontjából, természetesen az életkori sajátosságok figyelembevételével. Mindezeket

kiegészítik, erősítik a napközis foglalkozások, a célzott jellegű előadások, rendezvények, szabadidős programok, vetélkedők.

Néhány tanuló dohányzása sajnos problémát okoz. Figyelmeztetésekkel, ellenőrzésekkel, a szülőkkel való tanácskozással, a gyerekekkel való elbeszélgetésekkel próbálkozunk a problémát megoldani. A drog fizikailag nem jelent meg az iskolában, vagy legalábbis nincs tudomásunk róla. Az alkohollal kapcsolatos problémák iskolai szinten nem jelentkeznek.

B) Külső:

Szülők, lakótelep lakói és egyéb partnerek (Vöröskereszt helyi szervezete, orvosok- orvos szülők, szülők)

Szülők: programok segítése

2. Anyagi

Iskolai költségvetés

Pályázatok

V.3.3. Alapelvek, célok

Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

„Egészséges környezethez minden embernek joga van, de egészségesen élni kötelessége!”

Általános célok, értékek a környezeti és egészségügyi nevelésben

- Az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt
- a Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés

- a testi-lelki egészség megőrzése

Az iskola hitvallása

A környezet-és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére. Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak környezet-és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

Hosszú távú pedagógiai célok

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- rendszerszemléletre nevelés
- holisztikus szemléletmód kialakítása
- fenntarthatóságra nevelés
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tolerancia kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát.
- helyzetfelismerés, ok–okozati összefüggések
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség
- globális összefüggések megértése
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása

- az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő aktivizálás
- a családi életre nevelés fejlesztése
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése

Az alapelveinkben megvalósulandó irányvonalak kulcsszavai:

- szeretet, holisztikus világszemlélet
- tisztelet, megbecsülés, szelídség
- harmónia, mértékletesség
- takarékoság
- „a kicsi szép”
- esztétika
- empátia, segítőkészség
- tolerancia
- komplementaritás
- együttműködés
- kölcsönhatás
- felelősség
- ökológiai fenntarthatóság
- mérték és mértéktartás
- öröm, vidámság
- globális gondolkodás
- lokális cselekvés

Konkrét célok és feladatok

- szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése
- helyi értékek és problémák feltérképezése
- helyi célok megfogalmazása (pl. hulladék, iskolai büfé egészségessé tétele, energiatakarékosság és egészség megőrzés összehangolása: világítás, fűtés stb.)
- a családi és iskolai hagyományok védelme: mentális és egészségügyi szempontból
- a szülőkkel, az iskola környezetében élőkkel a kommunikáció fejlesztése
- legalapvetőbb egészségvédelmi ismeretek megismertetése
- az egészségre káros szokások biológiai- élettani-pszichés összetevőinek megismertetése mindennapi testedzés:

- testnevelésórák, 1-4. évfolyamon 2012.09.01-től felmenő rendszerben heti 5 óra, 5-8 évfolyamon heti 5 óra
- alsóban a tanórákat kiegészítve, ill. valamennyi tanuló számára adott e célra a napközis szabadidő, óráközi szünetek, uszodai programok, korcsolyázás, DSK programok, mint lehetőség.

1. táblázat. Célok és feladatok.

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:	Célok:	Tevékenység, feladat: (a még megvalósítandók, ill. a folyamatos tevékenységek kiemelése)
Iskola és lakhely távolsága miatti közlekedés	Közlekedési biztonság növelése A kerékpáros és gyalogos közl. segítése	- közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása - <u>kerékpárral közlekedők számára biciklitároló bővítése</u>
Tantermek zaj és hő védelme	Csökkentés	- fák, cserjék ültetése
Légszennyezés	Csökkentés	- zöldesítés az iskola környékén, az iskolaudvarban a növények gondozása, pótlása - gyomtalanítás, parlagfü-irtás
Szemét és kutyapiszok	Tiszta, egészséges környezet	- szeméttárolók sűrítése - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről
Az iskolabelső	Tiszta, meghiitt környezet	- festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élősarkok, akvárium, a mellék-helyiségekben szappan, WC papír - portalanítás (atkák-allergia) - gyakori szellőztetés - lábtörlők alkalmazása

Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	- radiátorok szabályzása - nyílászárók javítása
Világítás	Egészséges, takarékos	- fénycsövek rendszeres cseréje
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	- víztakarékos öblítés, csapok karbantartása
Udvar	Biztonságos aljzat	- az aszfalozott rész felújítása
Iskolabüfé	Egészséges ételek, italok	- gyümölcslevek -és teák, friss és szárított gyümölcsök, joghurtok, sajtok, gabonapelyhes édességek
Az iskola eszközellátottsága	Az esztétikai érzék fejlesztése – egészséges személyiség	- esztétikus dekorációk, szemléltető-anyagok - digitális fényképezőgép, gáztűzhelyek, konyhai eszközök, ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár

V.3.4. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

Tanórai keretek

- tantárgyakba beépítve
- tanulmányi kirándulás
- sportnap
- osztályfőnöki órákon belül kötelező 10 óra egészségvédelmi téma
- testnevelés

Tanórán kívüli lehetőségek

Célkitűzések

A választott programok és az alkalmazott módszerek

- fejlesszék a tanuló szociális képességeit

- adjanak lehetőséget új ismeretek megszerzésére (biológiai sokféleség, fenntartható fejlődés)
- rendszerezzék, szelektálják, mélyítsék el a már meglévő ismereteket
- szintetizálják az egyes tantárgyak nyújtotta analitikus ismereteket,

tanítsanak rendszerszemléletre

- alakítsanak ki kritikus gondolkodást
- fejlesszék a környezeti harmónia megteremtése érdekében fontos képességeket (pl.:

problémamegoldó, konfliktuskezelési képességek, tolerancia, alternatív gondolkodás)

- ösztönözzenek az egészséges, környezetbarát életmód elsajátítására
- neveljenek a hagyományok tiszteletére
- mutassanak követendő mintákat
- ösztönözzenek felelősségteljes cselekvésekre (tárják fel, hogy mit tehet a tanuló egyéni életében a környezeti problémák megoldása, megelőzése érdekében); tárják fel a tanulók számára a globális kérdések alapvető gazdasági, társadalmi hátterét, tegyék világossá a tanulók számára, hogy az ember a természet része, és csak akkor van esélye a boldogulásra, ha kész együttműködni környezetével, és nem uralkodni akar felette.

Szakkörök – a tantárgyakkal megegyező szakkörök kémia, biológia: a szakkör a kutató típusú, önállóan vizsgálódni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó színtere. A szakkörökön belül lehetnek tematikus szakkörök is (pl.: biokertész, gyógynövény, természetkutató stb.), munkájába is be lehet építeni az egészséges életre nevelést.

Elsősegélynyújtó, polgárvédelmi: orvostanhallgató illetve polgárvédelmi szakember segítségével

Tanulói pályázatok – Adjunk ki egy-egy egészséges étellel kapcsolatos témakört önálló kutatásra, feldolgozásra. A tanulók motiválása történhet kiírásával, a legjobb munkák

díjazásával. A születendő munka formája sokféle lehet: szakmai dolgozat, rajz, fotó, film, interjú, irodalmi alkotás.

Tábor – Lehetőleg olyan természetkutató tábort szervezzünk, ahol konkrét gyakorlati problémát oldanak meg a tanulók. Az életmódtábor, tánctábor, sporttábor, sítábor, vándortábor az egészségnevelés fontos színtere.

Az egészségvédelem jeles napjai. Az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve illetve külön programokat szervezve emlékezhetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezhetünk, illetve pályázatot írhatunk ki.

2.táblázat. Jeles napok az egészségnevelésben.

Március 22.	Víz Világnapja
Április 7.	Egészségügyi Világnap
Május 8.	Nemzetközi Vöröskereszt Napja
Május 31.	Dohányzásmentes Világnap
Július 11.	Népesedési Világnap
Szeptember 16.	Ózon Világnapja
Szeptember 22.	Autómentes Nap
Szeptember 23.	Takarítási Világnap
Október 8.	Természeti Katasztrófák Elleni Védekezés Világnapja
Október 10.	Lelki Egészség Napja
Október 15.	Nemzeti Gyaloglónap
Október 16.	Élelmezési Világnap
Október 21.	Földünkért Világnap
Október 31.	Takarékossági Világnap
November 17.	Füstmentes Nap

November 27.	Fogyasztásszüneteltetési Nap
December 1.	AIDS elleni világnap

Akciók – Egy-egy helyi egészségi-táplálkozási probléma megoldására vagy jeles napokon szervezzünk olyan akciókat, amelyek felhívják a lakóhelyünk közösségének figyelmét egyegy személyes vagy globális problémára. A megmozdulást szervezhetjük magunk is, de csatlakozhatunk helyi vagy országos környezetvédő szervezetek akcióihoz (pl.: AIDS elleni világnap, Egészségügyi Világnap, Takarítási világnap, Autómentes nap).

Zöldesítés: A környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolva vagy önálló programként, a szülők illetve az iskola-közeli (lakótelep) lakosság megnyerésével cserjék, fák ültetésével szépíthetjük környezetünket és a zajtól, portól védhetjük szervezetünket.

Vetélkedők, tanulmányi versenyek – Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.

3.táblázat. vetélkedők

Általános iskola 5–6. évfolyam	Környezet-kultúra házi verseny
Általános iskola 7–8. évfolyam	Elsősegély országos Verseny, Csecsemőápolási verseny
Általános Iskola 5.-8. évfolyam	Curie Országos verseny, Bókay Árpád Biológia verseny

Levegőtisztaság-mérő program -Pollenmennyiség, savas eső mérés, zuzmótérképezés) Tanulói csoportok végezzék a megfigyeléseket, illetve azok regisztrálását. Az eredmények összesítése, ábrázolása különböző matematikai módszerekkel történhet. A kikövetkeztetett kiváltó okok és környezet-

egészségügyi hatások hozzáírásával komoly pályázati vagy kiállítási anyag lehet az eredmény.

Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel – Találkozzanak a tanulók a helyi és országos, civil

szervezetekkel, ifjúsági tagozatként aktívan be is kapcsolódhatunk ezen

mozgalmakba(Vöröskereszt). Szervezzünk a közeli bevásárlóközpont vezetőjének engedélyével próbavásárlást, hogy a tanulók ismerkedjenek a reklámok fogásaival, a fogyasztói szokásokkal. A felügyelőségek, vagy környezetvédelmi cégek bevonásával műszeres vizsgálatokat is végezhetünk (pl. zajszint, talaj-, levegőszennyezettség).

Sportnap – a szülőkkel összefogva egész naposra is tervezhetjük. Az egészséges ételek, italok, gyógyhatású készítmények vásárával, táncbemutatókkal, egészségi állapotfelméréssel is összeköthetjük.

Napközis szabadidős foglalkozások: séta a környéken, termések gyűjtése

DSK szervezések: délutánonként változó évfolyam-összetételben sportedzések, sportversenyek, korcsolyázás, uszodai foglalkozás,

Előadások – A nagyon jól sikerült környezet-egészségvédelmi tanulói kiselőadásokból illetve a kiírt pályázatok szóbeli védéséből rendezhetünk egy iskolai szintű programot is. A tanulók, tanárok, szülők környezet-egészségügyi nevelésének egyik hasznos módszere amellet, hogy fejleszti a tanulók helyes önértékelését és pozitív megerősítését. Hívhatunk meg ebben a témában jártas szülőket vagy szakembereket, sőt volt tanítványokat is!

Szülői értekezletek: utalás a környezet-egészségvédelem néhány fontos elemére.

Szülői fórum: Témák. Egészséges táplálkozás, drogprevenció, lelki egészség, háztartási környezet és egészségvédelem.

Módszerek

Az egészségnevelésben jól alkalmazható módszerek alábbi listája, a játékosággal érheti el eredményét.

Segítséget nyújthat:

Varga –Gönczi- Pintér: Önismereti játékok

Játékok

- Szituációs
- Memóriafejlesztő
- Kombinációs
- Érzékelést fejlesztő
- Ráhangolást segítő
- Bizalomerősítő
- Kapcsolatteremtést segítő

Riport módszer

- Kérdőíves felmérés
- Direkt riportok
- Fotóriport

Közösségépítés

- Csoportszervezés a környezet-egészségügyi nevelés érdekében

Taneszköz

Elsősegélykészlet alapvető anyag:

10 öntapadó sebtapasz, 3 közepes méretű steril kötszer, 1 nagyméretű steril kötszer, 1 extra- nagy steril kötszer, 1 steril szempárna, 2 háromszögletű

kötöző-kendő, 2 krepp kötözőtekerecs, 6 biztosítótű, eldobható műanyag kesztyű, olló, csipesz.

Applikációs képek:

Veszélyes, mérgező, gyúlékony anyagok, radioaktív anyagok, oxidálószeres. *Filmek:*

Gyógynövények, Testünk titkai *Modellek:*

Az iskolai környezet

A példamutató iskolai környezet tényezői

- termék, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága és esztétikus kialakítása
- növények, élősarok
- anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés
- egészséges élelmiszereket árusító iskolai büfé
- gyalogos és kerékpáros közlekedés ösztönzése
- szelektív hulladékgyűjtés
- pedagógusok és technikai dolgozók példamutatása

Kommunikáció

Iskolán belül:

Munkaértekezletek, faliújság, egyéni beszélgetések, iskolarádió,

Iskolán kívül:

Tájékoztató füzet, szülői értekezletek, SZMK-megbeszélések, szórólapok a lakóknak, elektronikus levelek, faxok, levelek

Minőségbiztosítás / minőségellenőrzés

Az egészségnevelés pedagógiai céljai, feladatai, illetve előírt követelményei határozzák meg azokat a tartalmakat, melyek értékelése a feladatunk. Nevelő tevékenységünk során – mint azt a korábbi fejezetekből láthattuk – szakítani szeretnénk a passzív befogadás, a konvergens gondolkodás egyeduralma, a beszűkítés, az uniformizálás rossz gyakorlatával. Az értékmegőrzésre, az értékteremtésre és értékátadásra vállalkoztunk, a gyermek teljes személyiségét fejlesztjük.

A pedagógus környezeti nevelési gyakorlatának színvonalát minősíthetjük az alábbi elvárások megítélésével.

- Rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság és az együttélési morál alakítása során mintaként szolgálnak.
- Felkészülésüket hassa át az együttműködésre törekvés.
- Törekedjenek fenntartani az egyensúlyt a személyiség szabadsága és a munkavégzés rendje között.
- Tanulóik számára jól szervezett tevékenységek során biztosítanak sokoldalú, személyes tapasztalatszerzési lehetőséget és kommunikációs helyzetet.
- Adjanak alkalmat az önálló elemzés, szabály, sejtés tanulói megfogalmazásának.
- Segítsék a szabály, összefüggés, megállapítás napi élethelyzetekben megjelenő példáinak és a szükségszerűségek felismerését.
- Olyan lehetőségeket biztosítsanak, hogy a tananyag legyen természetes valóságában tanulmányozható és élményt nyújtson.
- Szervezzék meg az egyéni és kooperatív tanulás formáit, biztosítsák a differenciálás lehetőségeit a képességek fejlesztésének folyamatában.
- A rendszerszemléletű gondolkodás kialakulását célozza meg.

A tevékenységek szervezése és koordinálása során biztosítsák:

- a tanulói kíváncsiság megőrzését;
- az aktivitás fenntartását és megerősítését;
- a belső motivációs bázis fejlesztését;
- az általános és különleges adottságok felismerését, fejlesztését;
- a megismerő és rövid úton célravezető stratégiák felismerését, lehetőségeit;
- a tanuló jogát véleményének megfogalmazására, a tévedésre, elgondolásainak módosítására, az új utak keresésére;
- az igények kialakulását a gondolatmenetek elemzésére; a problémamegoldás folyamatának tudatos tervezésére, megvalósítására és a szükséges következmények számbavételére is.

Ellenőrző-értékelő tevékenységünk szempontjai:

- Az ellenőrzés bizalomra épüljön és az elért tudásszint megismerésére irányuljon. Ennek alapján lehetséges a további célmeghatározás.
- Mindig biztosítsuk a javítás lehetőségét, mely tükrözze a következőket igényességet.
- Az értékelés során a nevelő körültekintő, lényegre irányuló, tárgyilagos, egyértelmű információkat adjon, mely tükrözi a fejlődés irányát és fokát, minősítve a személyes előrehaladást és határozott instrukciókat adva a továbblépéshez.
- Fontos az összefüggések meglátásának segítése.

A környezet-egészségvédelmi nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Az sem egyértelmű, hogy mi tekinthető az iskolai és mi a családi nevelés eredményének! A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összevetése alapvető nevelői kötelesség. Tanulóink neveltségi szintje és beállítódásának értékelése magatartásuk és szorgalmuk minősítéseként jelenjék meg.

Eredményvizsgálatunk:

- egyes tanulók esetében

- az iskolai cél- és értékrendszer megvalósulására
- a szociális képességek alakulására
- a beállítódások és értékorientáció fejlődésére
- a csoporthelyzet megismerésére
- a konfliktuskezelés módjára irányul.

- osztályközösségek esetében

- a csoportviszonyok alakulásának
- a közvéleménynek, a morális gondolkodásnak
- az informális kapcsolatrendszernek
- a tevékenységrendszernek a megismerésére irányul.

Eredményvizsgálati módszereink a következők lehetnek:

- folyamatkövető megfigyelés
- célzott megfigyelés
- helyzetfelmérés (szociometriai vizsgálat)
- tevékenységelemzés
- egyéni és csoportos megbeszélés, interjú.

A nevelői követelmények teljesítéséről az intézmény belső ellenőrzési szabályzata részletes előírásokat tartalmaz.

Választott módszereink lehetnek:

- a személyiségjellemzők és a feladatellátás minőségének megfigyelése
- spontán és irányított személyes beszélgetések
- írásos felmérés, illetve kérdőíves vizsgálat
- nevelői teljesítmény és dokumentáció elemzése

- a helytállás aktivitásának és minőségének követéses vizsgálata

Továbbképzések

Belső: nevelési értekezletek, tanfolyamok

Külső: területi, országos konferenciákon rendezvényeken való részvétel. Akkreditált továbbképzéseken való részvétel

Mindennapos testnevelés

A mindennapi testmozgás szervezésének célja és feladatai:

A sokrétű motoros képességek fejlesztése.

A motoros képességek adottságokra épülve, tevékenység közben, főként tervszerű gyakorlással fejlődnek és így válnak szerves részévé a személyiség alakulásának. A fejlesztés akkor eredményes, ha a lehetőségekhez képest egyénekre szabott, életkori sajátosságokat szem előtt tart és a kellő motiváltságon alapul.

A motoros képességek rendszere:

- kondicionálás képességek, melyek az energetikai tényezőkön alapulnak
- koordinációs képességek, melyek a mozgásvégrehajtás minőségében jutnak kifejezésre.

Fajtái:

- egyensúlyérzék
- téri tájékozódó képesség
- kinezetikus differenciáló képesség
- reagálási képesség

A kondicionális és koordinációs képességek egymással szoros kölcsönhatásban fejlődnek, amit minden testnevelési programban érvényesíteni kell.

-állandó élményszerzési lehetőség nyújtása játékokon keresztül

-értékes személyiségvonások megerősítése: önzetlenség, feladatvállalás, félelemérzet leküzdése (bátorság), kitartás, együttműködési képességek, empátia-képesség, mások megértése, őszinteség, nyitottság, igazmondás

Negatív személyiségvonások elnyomása: önzőség, lustaság, bátortalanság, irigység, szabályok megszegése, mások érdekeinek megsértése, a valóság tudatos megsértése

-az egészséges testi fejlődés segítése

A jó egészségi szint, betegségekkel, deformitásokkal szemben ellenállás kialakítása illetve az igény felébresztése a gyermekekben a mindennapi testmozgás iránt a biológiai mozgásszükségletet szem előtt tartani.

- *a testnevelési, népi és kreatív játékok megismertetése a gyermekekkel*

- *a mozgás és zenei ritmus összehangolása*

- *táncmotívumok, koreografált mozgások elsajátíttatása*

-. a játékszerep feltétel nélküli elfogadása

- *az egész gyermek fejlesztése tanulási, játék, sport és verseny élmények által a helyes kommunikáció és motiválás jelenlétében, a külső és belső értékeléssel összhangban.*

- *az egyéni sajátosságokkal való szembenézés, az értékelési eljárásokkal párhuzamos nagyon egyszerű önértékelési eljárásokhoz való szoktatás*

- *a tanár- diákkommunikációs szokások kialakítása, mélyítése*

- *pozitív hozzáállás megteremtése, örömteli teljesítés, közös siker átélése*

- *érzékelés, utánzás, funkciók által a lazaság, ritmus, reakciógyorsaság, térérzékelés és téri tájékozódás fejlesztése tervezetten*

A célok és feladatok megvalósításához szükséges és használható játékok

- *egyszerű, koreografált játékok*: mozgás és zenei ritmus összehangolása, ritmusjátékok tapssal, gyermek és népi játékok, táncok, gyermekmondókára, gyermekversekre, mesés gyermekdalokra, épülő táncmotívumok, koreografált mozgások
- *játékos, testtartást javító feladatok és játékok*, talpboltozatot erősítő testgyakorlatok (gerinctorna)
- ugró-, dobó-, támasz-, függő-, egyensúlygyakorlatok, fogójátékok, sor-, és
- váltóversenyek

Módszerek módszeres eljárások

A pedagógus alapvető feladata a jó hangulat megteremtése. A meleg, szeretetteljes, egyben korlátozó, óvó magatartás megteremtése.

Foglalkoztatási forma

Amikor csak lehet az együttes osztályfoglalkoztatást válasszuk, de természetesen a játékanyag feldolgozása alkalmával előfordulhatnak csoportonkénti osztályfoglalkoztatási formák.

VI. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

VI.1. Célja

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;

- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;

- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat; - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

VI.2. Kiemelt feladatok

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

VI.3. Megvalósítandó feladatok

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, a Vöröskereszt helyi szervezetével ;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

VI.4. Tevékenységformák

- a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	<ul style="list-style-type: none"> - rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
kémia	<ul style="list-style-type: none"> - mérgezések okozta - vegyszerek, permetszerek sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	<ul style="list-style-type: none"> - égési sérülések - forrázás
testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> - rándulás, ficam, csonttörés esetén való teendők

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegélynyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; segítségnyújtás ájulásnál, a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegélynyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.
- Elsősegély-nyújtási alapismeretek oktatása 8. évfolyamon minden tanuló számára

Szentes Város Önkormányzatának segítségével, szakképzett oktatók által

VI.5. Tanórán kívüli foglalkozások

Évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

VI.6. Mellékletek

Egészségnevelési program az 1-4 évfolyamban

A témafeldolgozás részletes terve

„Nagyon kell vigyázni magamra, mert belőlem csak egy van.” (Hernádi Gy.)

1. osztály

Témakörök Témák, fogalmak	Elérendő célok	Várható eredmények
<p><i>Önismeret</i></p> <p>1 Bevezetés</p> <p>2 Névem, születési adataim</p> <p>3 Külső megjelenésem (Körbe rajzolás csomagolópapíron .Fényképnézés)</p> <p>4 Ezek együttes kiállítása, megbeszélése.</p>	<p>Én mint egyéniség önelfogadása</p> <p>Érdeklődés mások iránt</p> <p>Együtt fedezzük fel önmagunkat, társainkat</p>	<p>Énkép kialakítása</p> <p>Mások iránti figyelem felkeltése</p> <p>Kezdeti lépések a pozitív éncép, mások elfogadása iránt.</p>
<p><i>Környezetem (Helyem ebben)</i></p> <p>1. Az én családom, helyem benne.</p> <p>2. Fontosabb élményeim kiskoromból.</p> <p>3. Otthonom, szobám, kuckóm.</p>	<p>A család szerepének erősítése.</p> <p>Fontosságának felfedezése, tudatosodása.</p>	<p>Mikrovilágom (családom)</p> <p>tudatosabb megismerése</p> <p>Érzelmileg a családra hangolódás</p>

		Kötődés erősítése.
<p><i>Egészséges, teljes élet</i></p> <p>1. Az egészség fogalma</p> <p>„Belőlem egy van”</p> <p>2. Hogyan őrizhetem meg (pihenés, mozgás, öltözködés, tisztálkodás, táplálkozás főbb szabályai)</p> <p>3. Természeti minták: állatok viselkedése – nyugalomban, mozgásban stb. párhuzamok</p>	<p>Önmagunkért és társaimért felelősek vagyunk.</p> <p>Egészségmegőrző szokások kialakítása. Az ember mint érték, és mint természetből való.</p> <p>Nem verbális kommunikáció iránti figyelem felkeltése</p>	<p>Helyes szokások kialakulása, tudatosulása (tisztálkodás)</p> <p>Emberi viselkedés – az ember mint természeti lényreakciói, valamint ennek párhuzamai elsődlegesen az állatvilágban (etológiai) - felismerés.</p>
<p><i>Rám veszélyes tényezők, dolgok</i></p> <p>1. Veszélyes szituációk felismerése (környezetben, otthon)</p> <p>2. A mérég fogalma Az orvosság fogalma</p> <p>3. A tömegkommunikáció befolyása (tévé, számítógép)</p> <p>4. Rossz szokásaim</p>	<p>A megelőzés tudatosítása</p> <p>Nemcsak jó és rossz dolgok érhetnek - mérlegelés, döntés megismerése.</p> <p>Az esetek nemcsak megtörténnek.</p>	<p>Helyes szokások kialakulása, azt követő magatartásformák megjelenése</p>

<p><i>Óvom magam</i></p> <p>1. Szituációs játékkal veszélyes helyzetek felismerése, elhárítása</p> <p>Kihez, kikhez fordulhatok segítségért? (Milyen módon?)</p> <p>Otthon, környezetemben?</p>	<p>A megbízhatóság fogalma, az iránta való igény felkeltése. Saját magamat én befolyásolhatom a legjobban.</p>	<p>Biztonságos életvitel megalapozása.</p>
---	--	--

2. osztály

Témakörök, fogalmak	Témák,	Elérendő célok	Várható eredmények
<p><i>Önismeret</i></p> <p>1. Tulajdonságaim</p> <p>2. Mi az, ami miatt kedvelnek a családban.</p> <p>3. Én, mint iskolás</p>		<p>Önnevelésre való képesség megalapozása.</p> <p>Önjellemzés kezdődő tudatosulása.</p> <p>Kapcsolatok létesítése.</p>	<p>Pozitív önértékelés.</p> <p>Érzelmi biztonság.</p> <p>Reális önbecsülés.</p>
<p><i>Környezetem (Helyem ebben)</i></p> <p>1. Helyem az osztályban.</p>		<p>Állandó kommunikáció fenntartása a környezettel.</p> <p>Szerepvállalás.</p>	<p>Odafigyelő magatartás.</p> <p>Irányított figyelmű kommunikáció – megtanulni</p>
<p>2. Barátaim.</p> <p>3. Együttműködés</p>		<p>Tolerancia, előítélet – mentesség.</p>	<p>„beszélgetni”.</p>

<p><i>Egészséges, teljes élet</i></p> <p>1. Felelős vagyok magamért, egészségemért</p> <p>2. A helyes életritmus, napirend szerepe, összeállítása</p> <p>3. Hogyan őrizhetem meg? (hangsúly: pihenés, mozgás)</p> <p>4. Természeti minták: állatok</p>	<p>1. Én, mint egyén, mit tehetek magamért? Alkalmazkodás élethelyzetekhez.</p> <p>Egészségmegőrző szokások. Jártasságok, készségek kialakítása.</p>	<p>Mások elfogadásának erősítése. Pihenés, a sport életszükségletté válása. Természeti párhuzamok felismerése.</p>
<p><i>Rám veszélyes tényezők, dolgok</i></p> <p>1. Érintkezés a körülöttem levő világgal (bűnmegelőzés) felelősség – felelőtlenység.</p> <p>2. Befolyásolhatóság elkerülése</p> <p>3. Károsító anyagok és hatásaik. Szenvedélyeim: fogalom, lehetnek – e?</p> <p>4. Tömegkommunikáció, tv, számítógép függés.</p> <p>5. Dohányzás, alkohol.</p>	<p>Konkrét problémamegoldó a gondolkodás.</p> <p>Felismerés: szenvedélybetegség veszélyessége személyiségre.</p>	<p>Felelősségvállalás magamért, környezetemért.</p> <p>Helyes reakciók létesülése a veszélyeztető hatások ellen.</p>
<p><i>Óvom magam</i></p> <p>1. Szituációs játékkal együttműködés családdal, társakkal a baj elkerülése érdekében</p> <p>Hogyan kérhetek segítséget?</p>	<p>Bűnmegelőzés Helyzetfelismerés, a döntés képességének alakítása.</p> <p>Együttműködés a családban, a családdal.</p>	<p>Érzelmi jellegű visszautasítás megalapozása az egészségkárosító tényezők iránt.</p>

2. Véleménykialakítás, -formálás.		
-----------------------------------	--	--

3. osztály

Témakörök, fogalmak	Témák,	Elérendő célok	Várható eredmények
<p><i>Önismeret</i></p> <p>1.Milyen vagyok? (pozitív módú bemutatásom)</p> <p>2.Milyen a barátom?</p> <p>3.Hogyan végzek egyedül a családban?</p>		<p>Önértékelés, önállósodás, áldozatvállalás.</p> <p>Közösségi kapcsolatrendszerek erősítése.</p>	<p>Pozitív énkép továbbberősítése.</p> <p>Alkalmazkodás.</p> <p>Szerepvállalás.</p>

<p><i>Környezetem (Helyem ebben)</i></p> <p>1. Helyem az iskolában.</p> <p>2.Viszonyom társaimmal, nevelőkkel.</p> <p>3.Hogyan végzem feladataimat? Tanácsadás egymásnak.</p>		<p>Tanuljam meg a fontos dolgok sorrendjét.</p> <p>Kritikai gondolkozás alapozása.</p> <p>Önmagamra figyelés.</p> <p>Segítségnyújtás.</p>	<p>Eligazodás személyes kapcsolatokban a felnőttek világában.</p> <p>Segítségnyújtás másoknak.</p>
---	--	---	--

<p><i>Egészséges, teljes élet:</i></p> <p>1.Helyes és helytelen működése a szervezetemnek.</p> <p>2.Válságos helyzetekben, problémákkor mik a tüneteim, hogyan jelez szervezetem.</p> <p>3.Hogyan őrizhetem meg az egészségem.</p> <p>Hangsúly: táplálkozás</p> <p>4.Természeti minták állatoknál.</p>	<p>Kockázati tényezők felismerése.</p> <p>Stresszhelyzetek, konfliktusok megélése, levezetése, kezelése.</p> <p>Helyes, egészséges táplálkozásban jártasság szerzése.</p>	<p>Feszültségkezelési módok tanulása.</p> <p>Önmagam segítése nehéz helyzetekben. (elkeseredés elkerülése)</p>
<p><i>Rám veszélyes tényezők, dolgok:</i></p> <p>1.Milyen kísértések vannak (kritikus helyzetek)</p> <p>2.Reklámok és a fogyasztás közötti kapcsolat felismerése.</p> <p>3.Az alkohol mint szenvedély.</p> <p>4. A drog fogalma</p>	<p>A kockázatvállalás pozitív, negatív következményei.</p> <p>Tömegtájékoztatással az emberi közösségek könnyen manipulálhatók – ennek tudatosítása.</p>	<p>Tudatos választás előkészítése.</p> <p>Visszautasítás képességének megalapozása.</p>
<p><i>Óvom magam</i></p> <p>1.Szituációs játék: hogyan tudom elutasítani, visszautasítani társaimat, felnőtteket.</p> <p>2.Milyen felnőttmagatartást ítélek el. Kritika megfogalmazása.</p> <p>3.Mit tehetek magamért, társaimért.</p>	<p>Reális helyzetfelmérés.</p> <p>Kritika a körülöttem levő negatív jelenségek felé.</p> <p>Rövid távú célok felvázolása.</p>	<p>Az életvitel összehangolása a lehetőségekkel.</p> <p>Szuverén egyén alapozása.</p> <p>Magabiztosság.</p>

4. osztály

Témakörök, fogalmak	Témák,	Elérendő célok	Várható eredmények
<p><i>Önismeret</i></p> <p>1.Külső-belső jellemrajz (mennyit változtam 1-4 év alatt).</p> <p>2.Milyenek látnak társaim (elfogadom – e ezt)?</p>		<p>Önjellemzés készsége.</p> <p>Összevetések másokkal.</p> <p>Reális vélemény kialakulása.</p> <p>Konfliktusok rendezésének keresése.</p>	<p>Önbecsülés, önértékelés igénye.</p> <p>Alkalmazkodás a valósághoz.</p>

<p>3.Milyenek látom és őket?</p> <p>4.Egyszeri és megismételhetetlen „lény” vagyok.</p>			
<p><i>Környezetem (Helyem ebben)</i></p> <p>1.Mi az, amit kedvelek a családban, osztályomban, iskolámban, lakóhelyemben?</p> <p>2. Konfliktusaimat hogyan „rendezem” magammal, szüleimmel, társaimmal,</p> <p>3.Tanulási szokásaim.</p>	<p>Érzelmei megfelelő kifejezésének gyakorlása. A felkészültség mint fontos, értékes dolgok.</p> <p>Felelősségvállalás.</p>	<p>A tanulás fontosságának erősödése.</p> <p>„Jó dolgok” felismerése környezetemben életigenlés.</p>	

<p><i>Egészséges, teljes élet</i></p> <p>1.Hogyan segíthetem szervezetem mind tökéletesebb működését?</p> <p>2.Hogyan őrizhetem meg egészségemet? (Hangsúly a helyes szokásrendszere a teljes életért.)</p> <p>3. Természeti minták: állatoknál.</p>	<p>Saját életminőségünk kialakulásának megalapozása felelősséggel.</p> <p>Belső harmónia</p> <p>Jövőképre törekvés.</p> <p>Az alkotó életforma fontossága.</p>	<p>Rövid és hosszú távú célok kijelölése.</p> <p>Az egyéni egészség, a harmónia mint fő érték tudatosulása.</p>
<p><i>Rám veszélyes tényezők, dolgok:</i></p> <p>1. Multimédiák használata az általuk közvetített világok, minták kritikával fogadása.</p> <p>2. Dohányzás, alkohol, drog hatása az egyénre, környezetre, emberi kapcsolatokra (kizárom magam).</p>	<p>Egészségkárosító anyagok elutasítása.</p> <p>Tudatos életvitel szerepének megértése.</p> <p>A teljes élet fontosságának érzékelése.</p>	<p>Határozott visszautasítás, döntés.</p> <p>Mások megértése, ezáltal segítség.</p>

Közlekedésre nevelésre vonatkozó feladataink

Az iskola fontosnak tartja a közlekedésre nevelést. Az iskolába járó diákok gyalogosan, autóval közelítik meg az intézményt. Cél az, hogy megfelelő közlekedésbiztonság érzésével jussanak el az úticéljukhoz, valamint az iskolai foglalkozások után otthonukba térhessenek. Fontos a viselkedésformák és megfelelő szokások kialakítása. A közlekedés a napi rutinnak az a része, amiről kisgyerekkortól valamennyiünknek saját tapasztalatai vannak. Így a területtel kapcsolatos ismeret- és képességfejlesztés egy létező tudásbázisra alapozható

A közlekedésbiztonság célja, hogy a tanulók olyan viselkedésformákat sajátítsanak el és olyan szokásokat alakítsanak ki, amelyek hozzájárulnak a társadalom tagjainak szabálykövető és biztonságos közlekedési magatartásához.

A közlekedésbiztonság témáival való foglalkozás elősegíti a közösségi, a gyalogos és a kerékpáros közlekedés során bekövetkező balesetek megelőzését, továbbá felhívja a tanulók figyelmét a fenntartható közlekedési módok előnyben részesítésének fontosságára. A közlekedésbiztonsághoz kapcsolódó tananyagok és segédletek a KRÉTA felületen elérhetők.

A közlekedésbiztonság témakörében kiemelt hangsúllyal kell átadni a gyalogos közlekedéssel, illetve a közlekedési jelzések hierarchiájával, valamint a jelzőtáblák és az útburkolati jelek szerepével kapcsolatos ismereteket.

Iskolánk udvarán található közlekedési lámpák, melyek segítséget nyújtanak abban, hogy az alsós és felsős diákok megtanulják, hogyan kell átkelni lámpás keresztezésekben. Nagyon fontos ennek a tudásnak az elsajátítása is.

Pedagógiai célok:

A közlekedés az emberi együttműködés egyik legfőbb, mindenki számára megtapasztalt terepe. Jól demonstrálhatók a szabály-, illetve normaszegő magatartás következményei, nevezetesen, hogy együttműködés – szabályok, valamint a szabályok betartása híján – „megáll az élet” –.

Be kell láttatni a gyerekekkel, miért elengedhetetlenek a működésünket megszabó keretek. Mi lenne, ha mindenki tetszés szerint viselkedne egy forgalmi csomópontban, vagy ott állna meg, ahol éppen eszébe jut.

Fejlesztési feladataink:

- kiemelt téma 1: a gyalogos közlekedés, közösségi közlekedés,
  - a gyalogos közlekedés alapvető szabályai,
  - közlekedés rollerrel,
  - a közösségi közlekedés alapvető szabályai.

- kiemelt téma 2: a kerékpáros közlekedés alapvető szabályai (jelzőtáblák, útburkolati jelek, jelzőlámpák stb. – a Közlekedő kisokos alapján),
  - a közlekedési szabályok és viselkedési elvárások betartásának elfogadtatása,
  - a baleset-megelőzés módjai és eszközei, a segítségnyújtás lehetőségei és korlátai,
  - az utasbiztonsági rendszerek megfelelő használata személygépjárműben utazva,
  - az érzékelési és útviszonyok forgalombefolyásoló szerepe,
  - a mobileszközök használatának kockázatai a közlekedés során,
  - a felelősség kérdése – mit tehetek a magam és mások biztonsága érdekében.
-
- ismerkedés a közlekedés különböző módjaival és eszközeivel,
  - a közlekedéssel összefüggő jelek és jelzések értelmezése, az általuk közvetített információk feldolgozása páros munkában,
  - a baleseti veszélyek és a biztonsági kockázatok felismerése és elhárítása csoportmunkában,
  - a 112-es segélyhívó megismerése, mikor kell/szabad hívni, a hívásakor felmerülő kérdések,
  - szituációk elemzése több résztvevő szempontjából,
  - interaktív vetélkedők, versenyek kollaboratív felületek felhasználásával, összekötve gyakorlati és szituációs feladatokkal
  - a közlekedés és az egészségmegőrzés kapcsolatának felismertetése esetelemzéssel,
  - A gyalogos közlekedés tanításánál számba vesszük azokat az élethelyzeteket, amelyek során a gyerekek másoknak segíthetnek a közlekedésben: így időseknek, kisgyerekeseknek, mozgásukban korlátozottaknak vagy látássérült, vak embereknek.

Ismeretek

1. Közlekedési táblák és közúti jelzések jelentése
2. Közlekedési szabályok
3. A szabályszegés következményei
4. Viselkedési szabályok a közlekedésben
5. A közlekedéssel kapcsolatos dokumentumok értelmezése: jogosítvány, forgalmi engedély stb.
6. A közlekedéssel kapcsolatos információk megkeresése: menetrendek, internetes útvonaltervezés stb.

Témakörök:

- a) Gyalogos közlekedés

- b) Kerékpáros közlekedés
- c) Utasként való közlekedés gépkocsiban
- d) vészhelyzetek

NAT szerinti fejlesztési célok:

1. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
2. Állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés
3. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
4. A testi és lelki egészségre nevelés
5. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
6. Fenntarthatóság környezettudatosság
7. Az erkölcsi nevelés
8. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
9. Anyanyelvi kommunikáció

A balesetmentes közlekedéssel való foglalkozás számtalan lehetőséget ad arra, hogy például egy szakkör vagy kirándulás programjába beépítsük. Előzményként szolgálhat a tanórai feldolgozás éppen úgy, mint az otthoni. Gyerekcsoporttól és életkortól függően választhatjuk meg a nevelési célt. Minden esetben érdemes a közlekedésnek, mint az emberi együttműködésnek a tágabb horizontját is szemügyre venni. Mivel a gyerekek gazdag tapasztalatokkal rendelkeznek ezeken a területeken célszerű ezekre építeni. A motivációt növelhetik a játékos formában megvalósított projektek, versenyek.

Iskolánk évtizedek óta szervez városi szintű közlekedési versenyt, melyen a város általános iskolásai versenyeznek egymással.

A gyerekek képesek lesznek

- indokolni, hogy a közlekedésben miért fontos a normatartó (udvarias) viselkedés,
- mit kell tenni baleset észlelésekor,
- miről és hogyan kell informálni a baleset sérültjeit, lehetséges segítőköt,
- miről és hogyan kell információt adni telefonon a mentőknek, rendőrségnek stb.
- megérteni a közlekedéssel kapcsolatos alapszavakat,
- helyesen értelmezni a közlekedési táblákat,
- helyesen értelmezni a közlekedési szituációkat.
- helyesen értelmezni a közlekedési illemszabálynak megfelelően az átélt élethelyzeteket.
- megfelelően kiválasztani járművükkel a megfelelő sebességet,

- megfelelően használni az internetes útvonalkeresőt
- elmondani és indokolni, hogy a gyalogos közlekedésnek melyek a legfőbb szabályai és veszélyei az alábbi területeken:
  - 1. Átkelés kijelölt gyalogátkelőhely hiányában, sorompónál; villamos, illetve vasúti pályán
  - 2. Járda hiányában való közlekedésnél
  - 3. Legyen képes ismertetni a közlekedési lámpa fényjelzéseinek jelentését (piros, sárga, zöld, villogó sárga)
  - 4. Legyen képes felsorolni veszélyhelyzeteket

A gyermekek akár gyalog, akár kerékpárral vesznek részt a forgalomban, szerves részei a közlekedésnek, ezért bennük minél fiatalabb korban ki kell alakítanunk azokat a beállítódásokat, automatizmusokat, szokásokat, valamint döntési és magatartási készségeket, amelyek hozzásegítik őket a közlekedésben való részvételük kockázatának csökkentéséhez.

A bővülő járműpark, az állandóan növekvő forgalomsűrűség és sajnos a közlekedésben is egyre gyakrabban tapasztalható figyelmetlenség, továbbá a szabályok áthágásának „divatja” ma már olyan nagyságrendű sajnos statisztikai adatokkal meggyőzően igazolható- reális veszélyforrást jelent, amely (a család felelős szerepén túl) minden gyermek számára szükségessé teszi a közlekedésben való önálló részvételre történő szervezett felkészítést is.

A biztonságos közlekedés egyik alapfeltétele, hogy a gyalogosok, a járművek utasai és vezetői egyaránt ismerjék a közlekedés rájuk vonatkozó szabályait, továbbá képesek legyenek ezeket alkalmazni, illetve szándékunkban álljon azok tiszteletben tartása is. Az elemző rendőrségi statisztikából látjuk, hogy a legveszélyeztetettebb a 7-14 éves korosztály. Az összes gyermekbalesetnek több, mint kétharmadát okozzák ilyen idős gyerekek gyalogsként, amikor 7 váratlanul lépnek az úttestre, vagy szabálytalanul, tiltott helyen kelnek át az úttesten.

Ezekben az esetekben természetesen a vagányság is szerepet játszik, de a szülői negatív példa is jól tetten érhető. A gyermekek által okozott balesetek másik nagy csoportját a kerékpáros balesetek alkotják. Amikor egy gyermek védett helyen kerékpározik, kisebb az esélye, hogy baleset éri, bár az egyszerűnek tűnő esések is komoly sérüléseket okozhatnak. A közúti közlekedés pedig egyértelműen a speciális „veszélyes üzem” kategóriába tartozik!

Nem véletlen, hogy a Nemzeti Alaptanterv is kiemelten fontos feladatként kezeli a tanulók közlekedésre való felkészítését.

Az alábbi fő súlypontok jelentik az oktatási intézményekben folyó, biztonságos közlekedésre való nevelés célját:

1. Ki kell fejleszteni az észlelőképességet és reakcióképességet, a racionális megfigyelés és felismerés segítség révén hozzá kell járulni a valós tapasztalatok elnyeréséhez.

2. Közlekedési szabályismereti tudást kell közölni és az elméletet bevésni, automatikussá tenni és be kell gyakorolni a közlekedéstechnikai készségeket.

3. Ki kell alakítani olyan közlekedési kultúrát, melyekben a szabályismereten túl domináns emberi tényező a felelősségtudat, az egymás iránt tanúsított tolerancia, empátia.

Iskolánkban a KEVE program ezt a célt kívánja megvalósítani. Amikor is első osztálytól kezdve, felmenő rendszerben a tanulók életkori sajátosságaiknak megfelelő ismereteket kapnak.

Az alábbiakban ismertetjük az elméleti és gyakorlati közlekedési ismeretek szisztematikusan felépített struktúráját, mely hozzájárul egy kedvezőbb közlekedési morál kialakításához.

Az 1. osztály tantervi célkitűzései:

Az óvodákban tanultakra támaszkodva fel kell készítenünk a tanulókat a gyalogos közlekedésben való részvételre. Ennek érdekében tudatosítanunk kell a tanulóknak a közlekedési partnerkapcsolat lényegét, meg kell tanítanunk nekik, hogy gyalogsként hol és hogyan közlekedhetnek, el kell velük sajátítaniuk az úttesten való átkelés szabályait, és meg kell ismertetni a forgalomirányítás jelzéseit.

- A láthatósági mellény használatának fontossága, a különböző fényvisszaverők használata (karkötők, táskákra, ruhákra szerelhető fényvisszaverők)

- A kerékpáros együtt közlekedés (felőttel) szabályai: elöl a gyerek, hátul a felőtt, fegyelmezetten, megfelelő sebességgel.

- Az 1. osztály tananyagában alapvető fontosságú az úttesten való biztonságos átkelés gyakorlása különböző helyszíneken és forgalmi helyzetekben (gyalogos forgalom irányítására szolgáló fényjelző készülékkel, rendőri karjelzésekkel, és forgalomirányítás nélkül)

A 2. osztály tantervi célkitűzései:

Az 1. osztályban tanultakra alapozva tovább kell bővíteni a tanulóknak a gyalogosközlekedés szabályaival kapcsolatstudását.

El kell érnünk, hogy képesek legyenek önállóan és biztonságosan gyalogosan közlekedni. A forgalomirányítás eszközeinek oktatásával a tanulókat megismertetjük az összes, gyalogosokra vonatkozó közúti jelzéssel, kiemelve néhány, a tudatos gyalogos közlekedéshez szükséges közúti jelzőtábla, útburkolati jel jelentését.

Az úttesten való átkelés szabályait a gyalogosok és járművek elsőbbségi viszonyának ismertetésével tesszük teljessé. Ezen kívül tárgyaljuk még a járdaszigeten, hídon alul- és felüljárón való közlekedés szabályait, a védőkorlát és a sorompó szerepét. Felhívjuk a figyelmet a sínek közötti közlekedés veszélyeire. Az anyag fontos részét képezi a zárt csoportban haladók közlekedési szabályai.

Az évfolyam anyagában fontos szerepet tölt be a városi tömegközlekedési eszközök önálló használatára való felkészítés. Fontos célkitűzés a biztonságos közlekedéshez nélkülözhetetlen udvarias és segítőkész magatartás kialakítása. A 2. osztály tananyagával megkívánjuk alapozni a kerékpáros közlekedés szabályainak elsajátítását.

A 3. osztály tantervi célkitűzései:

A 2. osztályban tanult városi tömegközlekedés tananyagára alapozva meg kell ismertetnünk a tanulókat a tömegközlekedés két fontos ágával, a vasúti közlekedéssel és a távolsági autóbussz-közlekedéssel, valamint meg kell kezdenünk a kerékpáros közlekedés alapjainak oktatását.

A vasúti közlekedésre történő felkészítés során megismertetjük a tanulókat a vasúti személyszállítással: az utazás előkészületeivel, a menetjegyváltással, az állomási utas tájékoztatás rendszerével, a vasúti kocsiba való felszállás és elhelyezkedés tudnivalóival, a vonaton utazás udvariassági és biztonsági szabályaival, a vasútállomással

Bemutatjuk a különböző vasúti vontatási nemeket. Ezen kívül megismertetjük a tanulókat a vasúti teherszállítással, valamint annak jelentőségével. A vasúti közlekedés tananyagát a gyermekvasúttal és néhány különleges vasúti szolgáltatás tárgyalásával tesszük teljessé. A távolsági autóbussz közlekedés oktatása során megismertetjük a tanulókat az autóbussz pályaudvarral és a távolsági autóbusszon való utazással, továbbá bemutatunk néhány speciális autóbusszjáratot.

A 3. osztály tananyagának fontos része a kerékpáros közlekedés. Ennek során felhívjuk a figyelmet a kerékpárvasárlás tudnivalóira, a helyes öltözködésre, a kerékpár karbantartására, számos közlekedépszichológiai tényezőre, és megkezdjük a kerékpározás oktatását azok számára, akik azt még nem sajátították el, a kerékpározni tudó gyermekekben pedig elmélyítjük, rutin szintűvé fejlesztjük az ismereteket.

A 4. osztály tantervi célkitűzései:

A tömegközlekedésről eddig tanultakra építve kiegészíthetjük a tanulók ismereteit a légi, vízi közlekedéssel, valamint tovább fejlesztjük a kerékpározásban szerzett jártasságaikat és készségeiket. A légi közlekedés témakör keretén belül megismertetni a tanulókat Magyarország nemzetközi repülőterével, a repülőgépen való utazás szabályaival, valamint a légi közlekedés eszközeivel, az utazók számára fontos információkkal.

A vízi közlekedés tananyaga két alapvető logikai egységet tartalmaz. Az első rész a strandolás, fürdőzés és ezen belül a napozás szabályaival foglalkozik.

A második rész a hazai vízi közlekedés legjellemzőbb eszközeit mutatja be és kitér az átlagembert érintő alapvető hajózási szabályokra.

A gyakorlati (ügyességi és szabályossági) feladatok végrehajtásával a biztonságos egyensúlytartás és a kormányzás, továbbá a tanuló kerékpározási technikájának fejlesztése a kiemelt célunk. Külön figyelmet kell fordítani a kiskamaszokra jellemző érzelmi hullámból eredő vagánykodásra, felelőtlen viselkedésre. Alapvető elsősegély-nyújtási szabályok elsajátítása: azonnal felnőttek szólni, kisebb sérülések ellátása, tisztítás, fertőtlenítés, kötözés. A telefonos segélyhívás helyes szabályainak elsajátítása szituációs játékkal.

A pedagógiai program érvényessége

Ez a pedagógiai program 2024. szeptember 1-jétől érvényes.

Felülvizsgálat történik, amennyiben

- jogszabályi változás történik, illetve
- fenntartó részéről érkezik jelzés
- munkaközösség jelzése alapján.

A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok megvalósulását.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A pedagógiai program korrekciójára:

- az iskola igazgatója;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- az iskola fenntartója tehet javaslatot.

A pedagógiai program egy-egy nyomtatott példánya elérhető a tanári szobában, az iskola igazgatójánál, az iskolai könyvtárban.

Az iskola honlapján, valamint az Oktatási Hivatal felületén elérhető elektronikus formában a dokumentum.

A Szentesi Koszta József Általános Iskola pedagógiai programjának véleményezése, elfogadása

Az iskolai pedagógiai programját az iskolai diákönkormányzat 2024.év.....hó....napján tartott ülésén véleményezte, és a benne foglaltakkal egyetértett.

Kelt: Szentés,

.....
iskolai diákönkormányzat vezetője

Az iskolai pedagógiai programot az iskola szülői szervezete 2024. .... hó ..... napján tartott ülésén véleményezte, az abban foglaltakkal egyetértett.

Szentés,

.....
szülői szervezet vezetője

A Szentesi Koszta József Általános Iskola pedagógiai programját az iskola munkaközösségek megtárgyalták és az abban foglaltakkal egyetértettek.

Kelt: Szentés,

.....
munkaközösség-vezetők

Az iskolai pedagógiai programot az iskola nevelőtestülete 2024. év.....hó.....napján tartott ülésén elfogadta.

Kelt: Szentés,

.....
igazgató

A Szentesi Koszta József Általános Iskola pedagógiai programjának jóváhagyása

A Szentesi Koszta József Általános Iskola pedagógiai programját a fenntartó Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ jóváhagyta.

Kelt:

.....

tankerületi igazgató